

Domoljub

V Ljubljani 23. decembra 1940

Leto 53 · Štev. 52

Božič leta 1940

V svetem pismu nam sporoča evangelist, da so ob Kristusovem rojstvu peli angeii pesem: »Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.« Hoteli so s tem povedati, da je s Kristusovim rojstvom prišel na svet mir.

Pa vendar mi vemo, da se je v toku zgodovine tudi po Kristusovem rojstvu dogodilo toliko krvavih vojska, prelilo toliko krvi in toliko solza, prestalo toliko trpljenja, kakor morda malo kdaj v zgodovini. Kako je to mogoče? Ali se torej ni izpolnila tista napoved angelov, ki so peli o miru na zemlji? Tudi v naši dobi je preteklo komaj dobrih dvajset let od zadnje velike svetovne vojne, že se je zopet spopadel vesoljni svet, se med seboj kolje ter si uničuje vse to, kar je prej leta in leta s trudom in težavo gradil. Kje je zdaj tisti mir, ki bi nam ga moralo prinesiti na zemljo rojstvo božjega Deteta? Ali so se morda motili angeii, ko so ga oznanjali bednim pastirjem? Ali pa se moti krščanstvo, ko po zgledu in naročilu včlovečenega Zveličarja oznanja mir, žanje pa vojsko? Danes in že dolgo časa prej je krščanstvo razširjeno že po vsej Evropi, pa vendar vidimo, da so bile in so še največje in najbolj krvave borbe prav v Evropi. Nehote se nam pri tem rodi skušnjava, ni li morda krščanstvo, njega nauk in njegova življenjska moč premalo učinkovita, ker ne more roditi obljubljenega in toliko zaželenega miru?

Angeli se niso motili, ko so oznanjali bednim zemljanom mir. Mir je prišel, saj ga je poslal sam Bog iz nebes. Kriv pa je človek, ki tega miru ni hotel sprejeti. Človek se je oznanila tega miru uprl, rajši si je izbral pot greha. Odtod vojske.

Greh je vzrok vseh vojska. Božjo roko, ki mu je ponujala srečo, je človek nevljudno in surovo odbil ter se zvezal s pohlepom po moči, po bogastvu, po slavi, predal se je sebičnosti, lakomnosti. Ne moti se torej krščanstvo, ko oznanja ljudem in narodom Kristusov mir, pa ga ti nočejo sprejeti. Sovraštva, vojne in uničevanja je kriv človek, ki si je zatisnil ušesa pred

nebeškim oznanilom betlehemskih angelov.

Toda je neki mir, ki ga je Kristus kljub temu pustil kot dediščino ljudem blage volje, svojim zvestim. Teга miru najbolj moderno opremljene in mehanizirane armade, tudi najbolj številne oklepne divizije in še tako močne letalske eskadrile ne morejo na noben način odvzeti. Mir, ki v njegovo kraljestvo ne prodre nobena topovska granata, ne zakle nobena letalska bomba, se ne prikrade nobena podmornica. Mir, ki ga ne more

presenetiti nobena bliskovita vojna, ne more streti nobeno sovražno izkrcanje, ne more uničiti še tako obsežna blokada. Ta mir je v duši, mir neomadeževane, čiste vesti. In to je prav za prav tisti mir, ki so ga oznanjali angeii na betlehemskih poljanah in ki ga je v resnici prinesel Kristus na svet. Le iz tega miru v duši se rodi mir na zemlji. To je mir, ki ga svet ne more dati, a tudi ne vzeti. Mir, ki je kraljestvo, in v tem kraljestvu vlada Kristus, ki je knez miru.

★

Ko torej besni okrog nas vojni vihar, je v nas božji mir božične noči, ki ga ne more skaliti nobena sila tega sveta. Ko bo v dušah ljudi vseh narodov zavladal ta mir, ne bo več vojska. Narodi bodo bratje.

Vojni dogodki

Vojska v Afriki

V Afriki se že deset dni bijejo srditi boji med Angleži in Italijani. Angleži so nenadoma podvzeli proti Italijanom bliskoviti napad z motoriziranimi oddelki ter že v prvih dneh potisnili Italijane za več kakor 200 kilometrov nazaj. Na italijanski strani se predvsem bore fašistični miličniki, ki pa se kljub svojemu pogumu in požrtvovalnosti morajo umikati. Italijani pravijo, da Angleži napadajo s 300.000 moč močno armado. Angleži pa izjavljajo, da so številčno šibkejši, vendar pa bolj oboroženi in bolje opremljeni kakor Italijani. Angleška vojska stoji povsod že daleč v notranjosti italijanske Libije in se stalno prodira naprej. Kje se bo zbrala Graziantjeva armada in spustila z Angleži v odločilno bitko, še ni znano. Ujetnikov so Angleži zajeli dosega nad 30.000. Te bodo poslali v Indijo v koncentracijske taborišče.

Da polagata osiščeni velesili veliko važnost na afriško bojišče, nam pričajo časopisna poročila, po katerih bi naj Nemci imeli pripravljenih v južni Italiji 50.000 mož za prevoz v Afriko. Vprašanje je le, kako jih bodo spravili čez Sredozemsko morje, kjer budno pazi angleška vojna mornarica in angleško letalstvo na vsako prevažanje čet in materiala, ki je potreben vojskujoči se armadi.

Zelo je stopilo v ospredje zanimanja angleško bombardiranje italijanskega pristanišča Napolija. V pristanišču se je nabajal del italijanskega vojnega brodogradništva, ki je zaradi napada, kakor poročajo Angleži, utrpelo težko škodo. Bilo je pet neposrednih zadetkov med zbranimi križarkami in rušilci. Naravnost je bilo tudi zadeto mesto, kjer sta bili vdranji dve veliki italijanski bojni ladji, na drugo bojno ladjo pa je neko britansko letalo streglo ves svoj tovor bomb. Bombardirano je bilo tudi letališče, železniško križišče in železniška postaja. Angleži pravijo, da je bil ta napad najhujši izmed vseh napadov, ki jih je doživela dozdaj Italija.

Borba med Italije in Grčije

Na grško-italijanskem bojišču je eneg preprečil kako večje dejanje. Grki poročajo, da napredujejo korak za korakom ob trdovratni italijanski obrambi. Italijani trdovratno branijo pred grško osvojitvijo zlasti petrolejske vrelce ob Devaliju, ki so za italijansko oboroženo silo velike važnosti. Grki pa kljub hrabremu italijanskemu odporu le napredujejo. Zdi se, da bo Italija mogla vzdržati grški pritisk le z nemško pomočjo, ki že prihaja. Vendar pa kakih odločilnih dejanj na grško-italijanskem bojišču gotovo ne bo prej, dokler se ne bo vreme zopet toliko izboljšalo, da bo omogočalo redno vojskovanje.

Angleži v Sredozemskem morju

Položaj angleškega vojnega brodogradništva se je v zadnjem času v Sredozemskem morju izredno ojačal. S tem, da je Anglija dobila v grških otokih, zlasti v Kreti, oporišča, potem da je z uspešnimi letalskimi napadi uničila precejšen del italijanske mornarice, ostalega pa prisilila, da se umakne iz vzhodnega dela Sredozemskega morja, je postala tako, akoč

neomejen gospodar na morju. Vendar tudi ni omakovaževali moči italijanskega brodogradništva, ki najbrž čaka na ugodno priliko, da se spusti z angleškimi silami v odločen boj. Nekateri pravijo, da se je tista prilika zdaj približala. Angleško brodogradništvo namreč odločilno sodeluje pri napadu angleške suhozemske vojske v Libiji in povzroča Italijanom silno škodo. To se je zlasti pokazalo pri obleganju obalnega utrjenega mesta Bardije, kjer so težki topovi angleških bojnih ladij povzročali Italijanom največjo zgubo. Zato časopisi sodijo, da se bo italijanska mornarica kmalu odločilno spustila v boj z angleškimi brodograditelji, da mu prepreči sodelovanje s suhozem-

Politika preteklega tedna

Naš novi voditelj

Za nas najvažnejše dejstvo v preteklem tednu je še vedno smrt našega ljubljenega voditelja, predsednika senata in prosvetnega ministra dr. Antona Korošca. Njegova smrt je prišla med nas nenadoma, res nenapovedano, kakor tat. Zadelo je zelo hudo vse sloje in stranke slovenskega naroda. Tudi nasprotno časopisje, kakor »Jutrec«, »Slovenski narod«, »Večernik«, »Domovina«, »Kmetijski list« so obširno pisali o njegovi smrti in iskreno sočustvovali nad toliko izgubo. Kmalu po njegovi smrti, dne 17. decembra, pa so se zbrali predstavniki slovenskega političnega življenja, ter izvolili na svojem shodu v Ljubljani, dr. Franca Kulevca, okrog katerega so se takoj strnili vsa srca našega ljudstva. Gotovo bi se pokojni naš voditelj iskreno veselil nad tem, da smo se tako hitro in brez vsakih najmanjših trenj takoj tesno strnili okrog našega novega voditelja, ki mu hočevo ostati zvesti, kakor smo bili zvesti pokojnemu dr. Korošču.

Zbližanje med Madžarsko in Jugoslavijo

Med največje noirane dogodke v Jugoslaviji spada brez dvoma tudi zблиžanje med Madžarsko in Jugoslavijo. Znano nam je že, da je v Beograd prišel madžarski zunanji minister grof Csaky. Tam je bila podpisana pogodba, ki daje poročstvo za trajno prijateljstvo med nami in Madžarsko. V zvezi s tem je treba poudariti, da se je ta pogodba sklenila popolnoma samostojno, in nima nobene zveze z različni vojskujočimi se tabori. Kar se tiče Jugoslavije, ni delala nikoli kakih ovir prijateljskemu zблиžanju obeh narodov. Poudariti pa moramo, da je madžarski državni poglavar regent Horthy tudi že prej delal na to, da bi prišlo do prijateljskih odnošajev med Madžarsko in med nami. Pogodba, ki smo jo sklenili z Madžari, je za nas velikega pomena. Z njo je jugoslovanska država, ki se itak odlikuje po svoji veliki miroljubnosti, zopet dobila enega miroljubnega soseda več. Na severovzhodni meji je zdaj zavladalo čisto ozračje.

Trenja v Franciji

Maršal Petain, poglavar Francije, je pretekli teden nenadoma odstopil podpredsednika francoske vlade, ki bi moral po ustavi po-

sko vojsko. Kdo bo v tem spopadu zmagal, bo odločila bližnja bodočnost.

Na nemško-angleški fronti se medsebojno letalsko napadanje še nadaljuje. Nemci bočejo odvidno zlomiti čim bolj angleško odpornost, čim bolj zrahljati moč njihove obrambe, jim uničiti živce, da jih potem v danem trenutku napadejo s kopensko vojsko na njih lastnem ozemlju. Angleži pa vračajo napade z isto srditostjo in z namenom, da iz nemški napad ali onemogočijo, ali ga pa zavlečejo toliko časa, da se bodo mogli sami pripraviti. Angleži so namreč v začetku vojske bili zelo slabo oboroženi. Kar imajo orožja, je po večini izdelano med vojno. Treba bo torej še mnogo časa, preden se bo po širnem angleškem cesarstvu zgradilo dovoljno število vojnih tovarn in izdelalo zadosti letal in municije.

stati tudi Petainov naslednik. V svojem proglasu je maršal razložil, da ga je odslovil iz razlogov čisto notranjega značaja, da torej nima odstavitev nobene zveze z Nemčijo. Laval je bil nato celo aretiran. Pozneje pa se je nemška vlada potegnila za Laval, naker je bil spet spuščen na svobodo. Kaj je vzrok njegovi odstitvi in aretaciji, je težko vedeti. Najbolj verodostojna se zdijo ona poročila, ki pravijo, da je Laval pripravil državni udar, ki naj bi preprečil obnovitvene načrte maršala Petaina, maršala in njegovo vlado vrgel, uvedel po novo vlado pod vodstvom Laval, ki naj bi potem sklenil z Nemci končnoveljavni mir.

To spletkarjenje Laval je povzročilo, da ga je maršal Petain odstavil in zaprl. Tudi ne smemo pozabiti, da je Laval še pred desetimi leti pripadel komunizmu. Bil je celo komunistični župan nekega pariškega predmestja. Potem ko bi strmoglavil maršala Petaina, je hotel uvesti režim nekega narodnega boljše- vstva, ki bi bil podoben nemškemu narodnemu socializmu. Da je to še najbolj verjetna razlaga, nas še najbolj potrjuje dejstvo, da se je nemški poslanik Abetz takoj uspešno potegnil za Laval, ter dosegel ne samo to, da je bil takoj izpuščen, ampak da je v neki meri dobil tudi zadoščenje.

Amerika podpira Anglijo

Medtem, ko divja v Evropi vojska, se tudi Amerika mrzlično pripravila na najhujše. Zaveda pa se, da če bo omagala Anglija, bo ona sama silno prizadeta v svoji obrambi. Zato pa zdaj na vso moč podpira Anglijo. Kako bo Amerika podpirala Anglijo, nam je zadnjič pojasnil predsednik Roosevelt. Roosevelt je obvestil časnikarje, da je angleška vlada predložila ameriški vladi poseben načrt, kako naj Združene države denarno pomagajo Angliji. Roosevelt je dejal, da je ameriška vlada sprejela od Anglije sporočilo, da nima več denarnih sredstev, da bi takoj plačala vse nabave orožja in municije in da bi morala naročila ustaviti, ako bi od ameriške vlade ne dobila temu primernih kreditov. Ameriška vlada je angleški predlog proučila in bo on, Roosevelt, predložil državnemu kongresu dne 6. januarja načrt, kako omogočiti Angliji, da bi še nadalje sprejemala svojo ameriško pomoč v obliki dobav orožja in municije.

Grški pritisk traja dalje

Grki poročajo:

Naše čete so na raznih delih fronte v Albaniji nadaljevale krajevne operacije, ki so se vse končale uspešno za našo vojsko.

Zastopnik vlade je na konferenci tiska pojasnjeval položaj na albanskih frontah, kako da se Italijani na vseh treh odsekih še vedno umikajo dalje proti morju. Če bi ne bilo slabega zimskega vremena, bi bilo napredovanje grških čet še večje. Poročila, da sta Himara in Tepeleni že zasedeni od grških čet, na vojaških mestih zanikajo, pač pa priznajo, da so grške čete tik pred Himaro in da so pri Tepelenju na obeh straneh doline zasedle postojanke, ki ležijo že daleč za mestom samim in je samo še vprašanje dni, da se bodo Italijani morali umakniti tudi iz tega mesta.

Ameriška pomoč Angliji

Rooseveltova izjava

Amerika Angliji denarja ne bo niti posojevala, niti ga ji ne bo darovala. Anglija za to tudi prosila ni. Zaradi tega so je on, Roosevelt, odočil za drug načrt, namreč, da bi Združene države Angliji enostavno posodile ves vojni material, ki ga potrebuje. Po zaključku vojne bi ga Anglija vrnila, kolikor ga bo še v dobrem stanju, ostalega pa nadomestila. S tem se Amerika obenem še brani samo sebe. Kakšen pomen pa ima kopičenje orožja po ameriških skladiščih, če se ne bo uporabljalo v vojni, o kateri je jasno, da se bi takoj razširila tudi na Ameriko, kakor hitro bi v njej podlegel angleški imperij. Amerika in Anglija morata imeti enake vrste orožja. Roosevelt se je poslužil naslednjega nazornega primera: Ti in tvoj sosed imata hiše blizu skupaj. Hiša tvoje sosedje je začela goreti. Ali biš zdaj zahteval od svojega sosedja, da ti najprej našteje toliko in toliko dolarjev za to, da se bo posluževal pri gašenju požara tudi tvoje vode in tvojega orožja? Ali mu ne boš aal takoj na razpolago vse, kar imaš, da mu pomagaš pogasiti požar v njegovi hiši pod pogojem, da ti vrne, kar bo poškodovano, kakor hitro bo nesreča obvladana. Roosevelt je nadalje poudaril, da se mora Angliji zagotoviti stalnost v pošiljanju in prihajanju vojnega materiala. Angleška naročila so bila dosedaj v Ameriki vsa sprejeta brez nadaljnega in se v polnem obsegu in predvidenem času opravljajo. Državi še ni bilo nikjer treba posegati v potek proizvodnje, da bi pri tej ali drugi tovarni pospešila proizvodnjo. Če pa bi se to zgodilo, ameriška vlada ne bo oklevala in bo storila vso dolžnost. Amerika je sklenila, da bo Angliji dala vso, a res vso in poslednjo pomoč, izvzemši tega, da bi sama stopila v vojno.

Naš novi roman

RABLJEVA ROKA

Čudoviti doživljaji rimskega vojaka, njegova ljubezen do lepega judovskega dekleta — Pretrjesljivi prizori iz Kristusovega življenja. Roman bo začel izhajati z novoletno številko »Domoljuba«. — Ne pozabite na to!

»DOMOLJUB«

ne bo zvišal naročnine!

Vojno stanje v Evropi je povsem spremenilo gospodarske razmere tudi pri nas; najbolj čutimo te razmere v vsesplošnem zvišanju cen vsem pridelkom, proizvodom itd., ki jih potrebuje človek. Te gospodarske razmere so vplivale tudi na razmere v tiskarski stroki, kajti vse se je občutno podražilo: papir, barva, delovna sila itd. Tudi pošta je občutno zvišala svoje pristojbine.

»Domoljub« že desetletja in desetletja vrši veliko kulturno poslanstvo zlasti po naši deželi, saj skoraj ni hiše, ki bi »Domoljuba« ne imela. Zvestoba naročnikov in bralcev nam potrjuje, da je to poslanstvo uspešno in da »Domoljub« s svojo vsebino pravilno zadošča željam slovenskega človeka.

Letos je »Domoljub« poskrbel gotovo za eno najlepših nagrad, ki jih je mogel dosedaj podariti svojim naročnikom, t. j. »Slovenčev koledar«, ki je po mnenju vseh, ki so ga že dobili v roke veliko delo, velika knjiga, ki obsega 256 strani in ki bi morala veljati najmanj 60 din. Prav »Domoljubovci« so to žrtev svojega lista lahko rečemo najbolj razumeli, saj je prav ogromna večina naročnikov »Slovenčevega koledarja« iz vrst naročnikov »Domoljuba«. Ako nam Bog da preživeti prihodnje leto v miru, tedaj upamo, da bomo mogli ta svoj dar tudi drugo leto obnoviti.

Novo leto, ki je pred nami, je skoraj za vse liste prineslo tudi zvišanje njihove naročnine. Ker pa je prvi namen, ki ga »Domoljub« mora vedno zasledovati, kulturno poslanstvo med slovenskim narodom, ne pa trgovski učinek, ki ga nikdar ni bilo velikega, saj smo le z zaslužkom drugod omogočili, da je »Domoljub« izhajal — zato bomo te žrtve, ki jih v korist našemu narodu sami doprinašamo, povečali kolikor bomo mogli in zato

**cene »Domoljuba«
za prihodnje leto 1941
ne bomo zvišali!**

»Domoljubovci« naročnina bo 38 din, kdor jo plača vsaj do 1. febr. 1941.

Le če v januarju vsi naročniki plačajo naročnino za celo leto 1941, bomo mogli nabaviti potreben material za celo leto in vzdržati ceno 33 din. Za zamudnike bomo morali ceno verjetno zvišati, kar bomo kasneje objavili!

Tako upamo, bomo omogočili ne samo sedanjim naročnikom, da nam ostanejo zvesti, ampak da v njihov krog pristopijo novi v čim večjem številu. Čim več bo naročnikov, tem lažje bomo mogli izdajati »Domoljuba«.

»Domoljub« bo tudi v bodoče izhajal kakor preteklo leto in bo svoje zanimivosti poživljal z dvema stranema slik.

S svojimi požarnimi podporami je utrl že marsikatero solzo, kajti ob vsaki požarni nesreči, ki je v skladu s pravilnikom, ki ga tudi v današnji številki objavljamo, je »Domoljub« dosedaj vedno brez odlašanja izplačal 1000 dinarjev, ki so nesrečnega naročnika vsaj iz najhujše stiske rešili. Zato ne moremo dovolj priporočati, da vsak plača »Domoljuba« vsaj do 31. januarja za celo leto, ker si na ta način varuje požarno podporo. — Nešteto primerov je že bilo, da naročnik ni poravnal naročnine v januarju, ampak kasneje, pa ga je doletela nesreča in mu zato, ker ni bilo pogojev v skladu z našim pravilnikom, požarne podpore nismo mogli izplačati.

Prepričani smo, da bodo naši dragi naročniki in bralci iz vsega opisane videli, kake napore dela njihov list, da bi bil bolj dostopen vsakemu slovenskemu človeku. Zavedamo se namreč, da je »Domoljub« last naročnikov in bralcev, da je oblikovanje duha po našem časopisju tako velika in sveta naloga, da zasluži vsakršno žrtvovanje in da ostvarimo skupaj z bralci veliko družino »Domoljuba«, ki ji je vsebina lista močna duhovna vez, ki je edina lahko poročstvo, da bo slovenski narod ostal zvest starim geslom: Boga, narodu in državi, in da bo svoje življenje, opirajoč na te duhovne vrednote, v stiskah današnjega časa ohranil zdravo in pošteno ter tak dočkal lepših dni.

Zastopnikom »DOMOLJUBA«!

Prosimo vas, da stopite nemudoma na delo, da ohranite vse dosedanje naročnike v vašem kraju in da pridobite še novih.

Telo je v zemlji, a njegov duh med nami

V torek, dne 17. decembra, je slovenski narod pokopal svojega voditelja, dr. Antona Korošca. Kaj smo zgubili z njegovo smrtjo, smo se žele sedaj zavedeli, ko ga ni več med nami. Zanj pač v polni meri veljajo besede, ki jih je naslovil nanj ljubljanski škof dr. G. Rožman ob njegovem pogrebu:

»V globoki hvaležnosti se sleherni Slovenec in Jugoslovan klanja spominu moža, ki je vse svoje sposobnosti, vse moči, vse sredstva posvetil svojemu narodu, da ga pelje na pot, ki vodi v svobodo, blagostanje in lepšo bodočnost.

Dvajset let star se je odločil za duhovski poklic. V cvetu živahne in zdrave mladosti je nadarjeni abiturient žrtvoval naravno težnjo po družini in potomstvu in se ves brez pridržka postavil v službo svojega malega, s trdno odpovedjo ljubljene naroda. Prepričan je bil, da bo mogel v duhovskem stanu najbolje služiti Bogu in svojemu narodu, ko ga ne bo oviral noben ozir na družinske obveznosti. Svoboden in vnanje neodvisen, vedno za vsako osebno žrtev pripravljen je kot duhovnik mogel stati ob svojem narodu v vsaki uri.

Dr. F. Kulovec, dr. M. Krck in slovenski poslanci nesejo krsto s truplom dr. A. Korošca

Množica na pogrebu dr. A. Korošca

Najodličnejši njegovi sodelavci so te dni v govorih in člankih orisali dr. Koroščevo veličino in njegovo velikansko življenjsko delo. Iz vsega, kar je delal in žrtvoval, se vidi, da ga je tudi v politiki vodil eni svečeniški duh osebne odpovedi in poštrenoosti, kateremu se je v najlepši mladosti posvetil. Dr. Anton Korošec je tudi kot politični voditelj in kot državnik ostal v svojem najglobljem bistvu duhovnik, t. j. mož, ki se žrtvuje za druge, sebe pa pozablja in zapostavlja.

Kakor pravi duhovnik vidi in išče le tise in njihovo srečo in je pripravljen za nje vse žrtvovati, lastno življenje — tako je delal dr. Anton Korošec.

Ker je bil poln svečeniškega duha, so ostale njegove roke čiste, dajale so, dala, razsipala, jemati niso znale, niso hotele.

Živel in umrl je brez premoženja — in bi vendar brez vsakršne kršitve pisanih zakonov na svojih položajih mogel imeti bogastvo. Njegova roke so defile, trosile vse, kar je imel in zaslužil. V knjigi življenja, ki se v nebesih vodi, so zapisane vse vsote, ki jih je njegova radodarna roka defila, delila neštetim od mladega stremečega znanstvenika do bolehnih sirote in do skrite redovnice, ki v vsakdanjih tihih žrtvah in molitvah božji blagoslov kliče na delo onih, ki v težkih časih vodijo usodo naroda.

Iz istega svečeniškega duha je izhajalo vse njegovo narodno, politično, državniško delovanje: žrtvovati se, iskati pota in načina, kako narod privedi k svobodi in sreči, kako državo utrditi v skupnosti vseh upravičenih interesov, v redu na znotraj in moči na zunanaj; zvesto in dosledno skrbeti za narod in državo, bodisi na vodilnih in odgovornih mestih, bodisi v neiskanem in nezaželenem mirovanju. — Kloniti ni znal, obupavati ni mogel nikdar, ker je veroval in upal v pravičnega Boga in križanega Odrašenika, kateremu se je od svoje mladosti posvetil.

Zato je bilo prav in je simbolično dejanje, da so mrtvega predsednika senata in prosvetnega ministra odeli v mašniško obleko in ga kot duhovnika položimo k zadnjemu počitku, saj ima prav v duhovništvu korenine njegova veličina, katero mu brez zavisti priznava vsak, tako njegov pristaš kakor njegov politični nasprotnik.

O njem v polni meri veljajo besede pobožnega Siraha, ki je dejal o vodnikih svojega ljudstva: »Njih srce ni bilo spačeno, in se niso od Boga obrnili; njih spomin boji todaj blagoslovljen... in njih ime naj ostane vekomajc (Sir. 46, 13—15).

Ostane nam še poslednja prošnja: Gospod, Ti si dejal: »Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« — »Ti veš, koliko je naš voditelj in veliki sin naše domovine storil dobrega posameznim in vsemu narodu — sprejmi to, kakor da je Tebi samemu storil in po svoji božji obljubi povabi njegovo dušo: »Pridi, prejmi kraljestvo, ki ti je pripravljeno od začetka sveta.«

Izpovedujmo v pisavi in govoru vselej svoje katoliško naziranje; ne bodimo bojazljivi!

Dr. A. Korošec

Naš novi voditelj

Dr. Franc Kulovec - naslednik dr. A. Korošca

Dne 17. decembra 1940 je bila v Beli dvorani Uniona v Ljubljani širša seja banovinskega odbora JRZ pod predsedstvom ministra dr. Kreka. Seja je bila sklicana z edinitim namenom, da se izpopolni vodstvo stranke in se izvoli naslednik dr. Antona Korošca. Minister Krek je predlagal naslednjo listo: predsednik dr. Franc Kulovec, bivši minister in senator, podpredsednik Franc Snej, bivši minister, tajnik dr. Miha Krek,

minister, blagajnik Marko Kranjc, tajnik JRZ v Mariboru. Prav tako je predlagal širši odbor dr. Kulovca v glavni odbor JRZ v Belgradu, na izpraznjeno mesto dr. Kulovca v Ljubljani pa Marka Kranjca. Predlogi so bili sprejeti soglasno in z velikim odobravanjem.

Tako smo Sloveni dobili novega voditelja, ki mu hočemo biti ravno tako zvesti, kakor smo bili do konca velikemu dr. A. Korošču.

Nastopni govor dr. Kulovca

Istege dne je imela organizacija mladinske JRZ žalno sejo za rajnim dr. A. Koroščem. Na sejo je prišel tudi naš novozvoljeni voditelj dr. Franc Kulovec, burno pozdravljen od mladine. G. dr. Kulovec je imel nato naslednji programatični govor:

»Na dan, ko se poslavljamo od našega največjega voditelja dr. Antona Korošca, ki je tako rad zahajal med mladino, se je izkazalo, da vlada med nami disciplina in sloga. Ko sem slišal predlog, da nameravajo mene izbrati za predsednika, mi je bilo teško. Bog mi je prita, da nikdar nisem hrepenel po tej časti. Teda, ko sem videl enodušno željo vseh, sem odgovorno mesto sprejel. Obljubljam, da bom z vsemi silami in z vašo podporo vedno delal za cilje, za katere se je boril naš veliki pokojnik, za zmago krščanskih načel v javnem življenju in za slovensko avtonomijo. (Burno ploskanje.)

Slovenska avtonomija je velik ideal, za katerega se bom vedno boril z vašo pomočjo. Mladina je bila vedno tista, ki se je z vso odločnostjo v vseh časih borila za narodove pravice. Mladina, ki je vedno znala žrtvovati

svoje sile, je prednja straža vsake stranke v narodu, ki hoče uspehov.

Kder ne pozna širtev v politiki, nima uspehov. Politika je neprestan boj, je neprestane žrtvovanje številskih sil in sposobnosti za ideje, ki so v korist narodu in državi. Obljubljam, da bom meško z vašo mlado podporo deprinjal žrtve za naše ideale.

Prepričan sem, da je zahteva po slovenski avtonomiji v popolnem skladu s državno zamisljivo naše ljubljene Jugoslavije.

Sam ministrski predsednik Dragiša Cvetkovič nas v daljšem telegramu bedri, naj bomo pogumni in složni.

Mi ljubimo to državo, saj smo jo soustvarjali in le v njej si zamišljamo življenje naše avtonomije. Imame na čelu naše lepe Jugoslavije naš domači vladarski dom Karadjordjevičev, ki naj ga Bog pozivi! (Večminutno ploskanje.)

Z vere v Boga, v kralja in državo ter svoj narod, se bomo borili za večje socialno pravičnost med ljudstvom. Socialna pravičnost v državi je porek notranjega miru in zunanje moči države.

Zato, mladina, bodi naša krepka opora, vi, ki ste naš up in naša bodočnost!

Predsednik vlade čestita

Ko je predsednik vlade Dragiša Cvetkovič zvedel, da je izvoljen za novega predsednika banovinske JRZ v Sloveniji gospod minister dr. F. Kulovec, je telefonski paročil gospodu Jevremu Tomiču, bivšemu ministru in belgrajskemu županu, ki se je nahajal v Ljubljani na pogrebu slovenskega voditelja dr. Antona Korošca, naj osebno obišče g. predsednika ministra dr. Kulovca in mu čestita k izvolitvi. Gospod Jevrem Tomič je nato takoj odšel na stanovanje k gospodu predsedniku g. dr. Francu Kulovcu in mu izrazil čestitke predsednika vlade Dragiša Cvetkoviča, ki mu čestita kot predsednik vlade in kot predsednik glavnega odbora JRZ. Nato ga je obiskal še njegov osebni tajnik Anastasijević.

Življenje dr. F. Kulovca

Dr. Franc Kulovec je bil rojen 8. januarja l. 1884 v Dolenjih Sušicah pri Toplicah na Dolenjskem. Gimnazijo je študiral v Kočevju in v Ljubljani. Bogoslovje je študiral v Ljubljani in na Dunaju. V mašnika je bil posvečen l. 1907. Leta 1910 je bil na Dunaju promoviran za doktorja bogoslovnih ved. Med leti 1910 do 1914 je služboval na škofijski gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano; med svetovno vojno je bil vojni kurat, l. 1919 je bil izvoljen za glavnega tajnika SLS. Leta 1920 je bil glavni urednik »Slovenec«.

Pri SLS je izvedel leta 1919 strankin organizacijski statut, podčrtal avtonomistični program stranke, ki ga je potem razlagal slovenskem ljudstvu na številnih shodih. Do leta 1922 je izvedel reorganizacijo stranke, ki jo je vojna močno zrahljala. Leta 1922 in 1927 je bil v novomeškem okraju izvoljen za narodnega poslanca. V belgrajski narodni skupščini je bil član vseh važnejših odborov, zlasti finančnega odseka. Od julija do novembra leta 1924 je bil minister za kmetijstvo v Da-

vidovič-Koroševi vladi. Od februarja do aprila leta 1927 pa je bil kmetijski minister v Uzunovičevi koalicijski vladi.

Po vojni je tudi zelo živahno sodeloval v načelstvih osrednjih združenih organizacij; zelo vneto je širil zlasti kmetijsko produktivno združništvo. Kot član načelstva v vseh podjetjih KTD je ves čas zelo vneto sodeloval. L. 1919 je osnoval jugoslovansko Kmečko zvezo, ki ji je dal tudi program in ji izdelal pravila. Leta 1928 se je Kmečka zveza spremenila iz politične v strokovno organizacijo. Kot časnikar je sodeloval pri dijaškem listu »Zorac«, pri »Mentorju«, znani so njegovi politični članki in feljtoni v »Slovenec«. Več let je stalno pisal uvodnike za »Domoljubac«.

Leta 1932 je bil istočasno s pokojnim voditeljem dr. Koroščem interniran od diktatorskega režima, in sicer v Foči, nato pa v Sarajevu. Po letu 1934 se je spet posvetil aktivni politiki in mnogo deloval pri organizaciji stranke. Po ustanovitvi JRZ je postal glavni tajnik banovinskega odbora JRZ za Slovenijo in član ožjega glavnega odbora stranke v Belgradu. Za senatorja je bil imenovan prvič l. 1938. Pri decemberskih volitvah 1938 v skupščino je bil izvoljen z ogromno večino v novomeškem okraju za poslanca, je pa mandat odložil v prilog svojemu namestniku g. Vebletu. Drugič je bil za senatorja imenovan 1940.

Novi predsednik dr. Kulovec je vedno spadal med najožje sodelavce in zaupnike velikega pokojnega voditelja dr. Antona Korošca in kot takšen nastopa njegovo mesto. K globokemu zaupanju, ki ga je stranka izkazala g. dr. Fr. Kulovcu, se iskreno radujemo in mu priščno čestitamo ter želimo, da bi ga na vsakem položaju vsa stranka enodušno podpirala in mu pomagala nositi težavno in odgovorno breme.

Izjava ljubljanskega škoia

Novi predsednik naše stranke dr. Kulovec je kot naslednik rajnega našega voditelja dr. Korošca dobil na stotine pozdravov, kjer mu od vseh strani Slovenije in Jugoslavije želijo srečo in božji blagoslov v njegovem novem težkem položaju. Med prvimi mu je pisal ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Njegovo pismo se glasi:

»Dragi gospod predsednik! K soglasni izvolitvi za predsednika banovinske JRZ Ti iskreno čestitam. Teško odgovoriti si prevzel v izredno težkem času, obenem pa si postavil lep cilj, ki ga pokojni dr. Korošec ni smel doseči, prej ga je Bog rešil. Vsi Slovenci, ki nesebično ljubijo svoj narod in Boga, stoje za Teboj. Obljubljam Ti svojo molitveno pomoč, kakor jo je imel doslej dr. Korošec. Brez božje pomoči ne moremo lepih ciljev doseči. Želim Ti trdno zdravje in obilno božjega blagoslova pri težkem in za narod izredno važnem delu. Edinost, ki se je pokazala pri Tvoji izvolitvi, je poročstvo za uspeh. Bog jo nam ohrani! Vesel bom, če bom imel kdaj priložnost osebno se s Teboj pogovoriti. Pozdrav in blagoslov! — † Gregorij Rožman.«

Slovenska avtonomija je velik ideal, za katerega se bom vedno boril

Dr. F. Kulovec

KAJ JE NOVEGA

Profetor Fr. Omerza umri

Dne 17. decembra ob 6 je v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu po dolgem trpljenju umrl prof. Franc Omerza. Pokojnik je dopolnil 56 let vsestransko koristnega in z neprestanim delom izpolnjenega življenja. Rodil se je v Rupeči vasi pri Cerkljah na Dolenjskem, kamor je vedno rad hodil iskat zdravja in moči za novo delo. Ko je bil goden za gimnazijo, ga je oče odpeljal v Novo mesto v gimnazijo. Po novi maši na Dunaju se je posvetil klasičnim jezikom. Pokojnik je bil dober učitelj in prevajalec klasikov, zlasti Homerja, perkvenih očetov in navdušen dramaturg.

Z njegovo smrtjo izgublja zavod sv. Stanislava dobrega učitelja in zvestega učitelja. Materi zemlji so ga izročili v četrtek zjutraj ob 8 na šentviškem pokopališču. Počivaj v miru!

DOMAČE NOVICE

d Hrvatski listi pozdravljajo izvolitev g. dr. Kulovca za predsednika JRZ v dravski banovini.

d Dar lavantinskega škola in stolnega kaptlja za mariborske reveže. Namesto venca na grob rajnega častnega člana lavantinskega stolnega kaptlja dr. Antona Korošca, voditelja Slovencev, predsednika senata itd., sta izročila lavantinski školi in njegov stolni kaptelj za zimsko pomoč mestne občine Maribor 2000 din. — Tudi drugi posamezniki in ustanove so darovale namesto venca v dobrodelne svrhe.

d Vlomilci odnesli kelih in monštranco. V župno cerkev v Sp. Sv. Kungoti pri Mari-

FRANZ JOSEF GRENCICA

boru je bilo vlomljeno in so vlomilci odnesli kelih in monštranco. Obe cerkveni posodi sta bili iz srebra ter pozlačeni. Škode je za 8000 din.

Proti kašlju vam priporočamo izvrstni Remedia sirup. Dobiva se v vseh lekarnah. Zahtevajte izrecno samo domači preparat Remedia sirup, ki je kvalitetno prav tak kot dragi inozemski preparati. Za Slovenijo je poverjeno glavno zastopstvo poznani lekarni Babovec v Ljubljani.

d Naše bralce opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »PEKO«.

d Divji lovec se je obstrešil. Pred dnevi je neki 22 letni fant po bučinskih gozdovih v Prekmurju prežal na divjačino. Ker je bilo precej hladno, je obesil puško preko leve roke tako, da je bila cev usmerjena v tla. Pri hoji se mu je pa puška sprožila in strel ga je zadell v levo peto ter mu jo zmevaril.

d Slovenska straža v Ljubljani je ob priliki smrti gosp. dr. A. Korošca imela žalno sejo, na kateri se je predsednik v izbranih besedah spomnil našega narodnega voditelja in izrazil hvaležnost velikemu pokojniku za vso izredno naklonjenost, ki jo je pri njem uživala Slovenska straža od vsega početka. Odbor Slovenske straže v Ljubljani je sklenil, da v spomin in počastitev pokojnega dr. A. Korošca daruje za revne kočevske otroke din 1.500 in za revne otroke s Koroške in Primorske din 500.

d Ženski prerok. Motni časi, kakršni so, so kot nalašč prav ugodni za razne ljudi, ki so o sebi prepričani, da imajo od narave dar napovedovanja bodočih dogodkov. Tako poroča belgrajsko časopisje, da se je v Sarajevu naselila neka ženska iz Petrovgrada, ki se odlikuje po svojih napovedih za bodočnost, katere pogostokrat drže. Ta ženska je povabila tudi časnikarje in jim napovedala, da bo sedanja vojna trajala še tri leta in da bo prihodnje leto prišlo do moritve otrok. Leto 1942 bo zelo plodno, vendar pa bodo kobilice po vsem svetu uničile mnogo plodov. Po končani vojni bodo v mnogih državah neredi in prekucije, le Jugoslavija bo

ostala cela in mirna, ker se je vojna ne bo dotaknila. Končno je rekla ženska, da bo prihodnje leto Francija doživela hud potres.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tečco kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

d 30 vagonov pšenice je zgorela te dni v parnem mlinu v Stonešiču. Gasilci so storili sicer vse, da bi požar obvladali, vendar pa se jim ni posrečilo, ker je voda popolnoma zamrznila. Zgorela so vsa skladišča s 30 vagoni pšenice ter 5 vagonov otrobov. Poleg tega je zgorelo tudi mnogo vreč v vrednosti 5.000.000 din.

d Prizadova pomeč pri gradnji silosa. Prizad sporoča, da je rok za vlaganje prošenj za podporo pri gradnji silosov podaljšan do dne 1. marca 1941. Podpora, ki jo daje v ta

Zahvala.

Dne 11. novembra letos mi je pogorela stanovanjska hiša. Ogenj, ki ga je zanesla složinska roka, mi je uničil tudi živež in mnogo obleke.

Uprava »Domoljuba« mi je takoj priskočila na pomoč in mi izplačala

1000 din požarne podpore.

Za to pomoč, ki sem jo prejel v največji stiski, bom ostal vedno hvaležen. »Domoljub« bom vedno imel naročen in ga tudi drugim lepo priporočam.

Tihoboj-Orešič 1. decembra 1940

p. Sv. Križ pri Litiji.

GREBENC CIRIL, l. r.
delavec.

namen Prizad je naslednja: 1. 6000 din osebam, ki imajo sadovnjak z več ko 500 sadnimi drevesi in ki grade sušilnice velikega tipa dr. Stojkoviča s 26 lesami. 2. 3000 din osebam, ki imajo sadovnjak z 200 do 500 sadnimi drevesi in ki zidajo sušilnice tipa Glavanič ali dr. Stojkovič z 10 do 12 lesami. 3. Dovoljevala pa se bo podpora tudi osebam, ki imajo sadovnjak z manj ko 200 drevesi in ki zidajo sušilnico majhnega tipa.

d Vinska razstava in sejem v Ormožu letos ne bo decembra kakor običajno, ampak šele 15. januarja 1941. Prijave vzorcev za razstavo se sprejemajo vsak dan v pisarni Kiebarskega društva z. z. o. j. v Ormožu. — Vina letošnje trgatve se sicer nekoliko počasi, vendar nad pričakovane ugodno razvijajo ter bodo tudi nova vina prav dobva, aromična in pitna. Vpričo količinsko zelo slabe trgatve

Kakšen bo naš novi roman?

Z novim letom bomo začeli objavljati nad vse zanimiv in napet roman »Rabljeva roka«. Angleški pisatelj Fletcher ga je spisal po starem rokopisu iz Kristusovih časov. Pred nami vstajajo napeti dogodki iz časov rimske svetovne nadvlade, ljubezen rimskega vojaka do lepega judovskega dekleta, njegove pustolovščine, njegov strašen greh. Ta rimski vojak, ki mu je bilo ime Scipion Marcial, je služil pod cesarskim namestnikom v Judeji, Poncijem Pilatom. Bil je precej izobražen, saj je bil iz dobre rimske rodbine, pa je iz želje po pustolovčinah ušel očetu in se zapisal med rimske legionarje. To so bili vojaki, ki so se v rimskih legijah vojskovali za mogočno državo po vseh delih sveta. Prišel je v Judejo, kjer je v nekem boju bil smrtno ranjen, pa mu je lepa judovska deklica s svojo požrtvovalnostjo rešila življenje. Ko se je pozdravil, jo je vzal za ženo. Ona se je z otrokom vedno bolj zavzemala za Jezusa. On je pa Jezusa prav zato tem bolj sovražil, ker je po njegovi misli Jezus v družino prinesel razdor, itd. itd. Roman je prepleten z napetimi borbami, z nesebično ljubeznijo in s čudovitimi prizori Kristusovega življenja.

Naj ne bo naročnika, ki tega lepega romana ne bi bral!

d 400 litrov starega vina so mu odnesli. Posestnik Karel Hrastnik iz Strbičevca pri Št. Ilju je prijavil orožnikom, da mu zmanjkuje iz kleti vino. Tatovi so se spravili nad sod, v katerem je hranil staro vino letnika 1938, ki se danes prodaja že po 12 din liter. Ko je izmeril, koliko vina je še v sodu, je ugotovil, da so mu tatovi odnesli 400 litrov vina. Orožniki so ugotovili, da je Hrastniku odnašal vino iz kleti 44 letni delavec Alojz Ožkerl, ki si je preskrbel ponarejene ključke od kjučavnic. Pri vsakem obisku tuje kleti si je naplnil nekaj steklenic.

d Zagrebška občina je najela novo posojilo v znesku 30 milijonov dinarjev za nakup živil in življenjskih potrebščin za svoje prebivalstvo. Na občinski seji so sklenili, da bodo denar v prvi vrsti porabili za nakup pš-

Blagoslovljene božične praznike

voščita vsem naročnikom
in bralcem »Domoljubac

»uredništvo« in »uprava«!

nice, riži, koruze in drugih žitaric, potem pa tudi za nakup sladkorja, riža, olja in podobnega. Občina je sklenila dalje, da bo skrbno pazila na živilski trg in ne bo dopustila nobenega veriženja ali pa podraževanja živil. Posebno bo poostrišla nadzorstvo nad trgovanjem z moko in nad cenami ter kakovostjo kruha. Ustanovila pa je tudi poseben urad, ki bo skrbel za preskrbo prebivalstva s petrolejem. Razen v tem uradu, ne bo mogoče nikjer drugje kupiti petroleja. Cena je določena na devet dinarjev liter.

d Gripa se je začela širiti v mnogih krajih države, zlasti v Belgradu. Umrl je tudi sin prometnega ministra inž. Besliča.

d Nov vodovod so dobili prebivalci v Trnovljah pri Novi cerkvi v celjski okolici. K dograditvi je v veliki meri pripomogla banska uprava s svojimi prispevki, pa tudi jeklena volja in požrtvovalnost nekaterih odbornikov občine Nova cerkev ter posameznikov je pripomogla k uspešni dograditvi prepotrebne vodovoda.

d Prve javne ljudske kuhinje v Zagrebu so otvorili 15. decembra. V njih bodo razdaljali po 1000 obrokov hrane na dan.

Klic iz tujine v božični noči

Božič je najlepši praznik v letu. Praznik veselja in pesmi, praznik pozibavajočih se mehkih in nežnih melodij globoko občutenih pesmi, zlasti pa praznik notranjega prerojenja, praznik skrivnostnih neizraznih doživetij človeških src.

Nepozabna ostane za vse življenje v srce segajoča melodija večne lepe pesmi, ki se na sveto noč in vse božične praznične dneve kot

neguj svoje zobe!

S tako važno stvarjo kot je nega in čiščenje zob zares ne bi smeli odlašati. Uporabljajte radno Sargov Kalodont in ostanite pri njem. Sargov Kalodont ima to prednost, da temeljito čisti zobe, obenem pa odpravi zobni kamen in prepreči njegovo zapetno tvorbo. Čistite zato zobe vsako jutro in vsak večer s Sargovim Kalodontom.

SARGOV

V KALODONT

proti
zobnemu
kamnu

Velika tuba je posebno ekonomična!

skrivnostni balzam razliva po cerkvah v Sloveniji: »Sveta noč, blažena noč. Ob prijetno igrajočih melodijah in okusno okrašenj cerkvi, obdan vsenaokrog od nepregledne množice vernikov, v pobožno molitev zatopljenih, človek

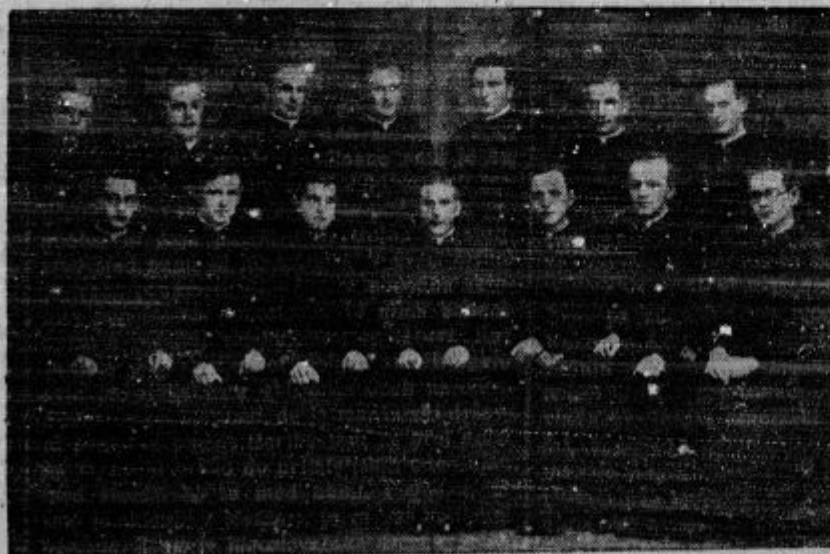
skoro pozabi, da je na zemlji. Nehote mu vznia kne iz srca pesem nebeščanov, zbranih okrog božjega prestola: »Svet, svet, si Ti Gospodje Priznam, v Sloveniji je božič res melodija, res pesem srca, z ljubeznijo Deteta božjega napojenega. Toda pri nas na jugu, Kosovski Mitrovici, pa je v sedanjih razmerah žalihog božič le suha proza:

Skromni glasček zvona prispe komaj do prvega praga. Pa to nič ne del Saj nam zvona ni trébit. Cemu nas bi namreč zvon pozival, ko pa ni cerkvice, kjer naj bi se zbrali. Glas srca hrepenočega po novorojenem Detetu, privablja toliko naroda, da bi precejšnja cerkev napolnila. Ker pa je naša sedanja cerkev samo skromna majhna kapelica v pritličju nekdanje turške hiše, se nekaj ljudstva natrpa v to kapelico, ostali pa se stisnejo drgetajoči od mraza v malo dvorišče; ker pa je tudi dvorišča premajhno, morajo mnogi ostati na cesti...

Obrachamo se zato na Vas, dobre Slovence in Slovenci, da nam pomagate izkoptati se iz teh žalostnih razmer. V Mitrovici in bližnji okolici nas živi okrog 2000 katoličanov, sorazmerno največ Slovencev. Večinoma so zaposleni kot rudarji v rudniku Trepča. Med temi katoličani se že več let zbirajo prostovoljni prispevki za novo cerkev. Toda ti prispevki so tako malenkostni, da se cerkve še dolgo vrsto let ne moremo nadejati, ako bomo samo nanje navezani. Zato prosimo vse čitatelje »Domoljubac in vsakega posreje, da nam pomagate. Morda bo za koga od Vas dar, četudi majhen, žrtev, toda ta žrtev Vam bo sladka, če pomislite, da se bo v novi cerkvi dan za dnem dvigala v nebo pobožna molitev odraslih in zlasti otrok, ki bo vselej ganila Boga, da bo vedno znova blagoslavljal vse dobrotnike cerkve.

Iskreno Vas prosimo, prosimo pa tudi novorojeno Detete, naj blagoslovi še prav posebno vse one, ki se bodo odzvali naši prošnji.

Posljite na naslov: Katoliški župni ured Kos. Mitrovica.

Novomašniki ljubljanske škofije. (Datum pomeni dan nove maše.)

I. vrsta: Križaj Janez, Zagorje ob Savi, 26. dec. — Malovrh France, Polhov Gradec, 29. dec. — Feme Boris, Tržič, 29. dec. (Dr. Janez Kraljič, spiritual) — Škerlavaj Bogumil, Ljubljana, Sv. Peter, 26. dec. — Pogorelec Anton, 22. dec. — Sinkar Anton, Selca nad škofjo Loko, 29. dec. II. vrsta od leve na desno: Tomazin Ludovik, Naklo, 26. dec. — Pezdin France, Brezovica pri Ljubljani, 29. dec. — Grčman Anton, Višnja gora, 29. dec. — Urbanč Janez, Leskovec pri Krškem, 29. dec. — Bratulič Viktor, Ljubljana, Sv. Ciril in Metod, 26. dec. — Sveto Jernej, Preserje, 29. dec. — Kapš Stanislav, Semič, 26. dec.

Za praznike

France Kunstelj

Tisto dopoldne so morali biti vsi v hiši. Zunaj je tako deževalo. Ali kljub temu se niso dolgočasili, kaj že, vsak je našel svojo zabavo. Še mali Tomažek, ki je korzal še v krila, je ustavil svoj jok, ko je अपреvidel da res ne sme ven, da mu bo sicer že mama pokazala, mu je žugala starejša sestra Hanca.

V tem je zunaj po podstenju nekdo trdo stopil. Na mah je polegel v hiši vrtič in s pridržano sapo so čakali, da so se vrata odprla. Na pragu je stal pismonoša.

»Kje je mama?»

»Zunaj,« je povedala Hanca skoraj s strahom. Pa ne je kaj spomnila, da pismonoša ni hud človek, saj je bil že večkrat pri njih, in živignila je mimo in potem skoraj vožo poklicala mamo. Ta je bila na izbi. Ze ondan je popravljal streho, na štirih krajih je puščala, da je curljalo na skrinjo in drugo ropolijo. Seveda, Neža si mora na kak način pomagati, sama, če pa ni moške roke pri hiši, a tem drobižem pa ni še nič. Je kar hudo, če gre mož po svetu. Pa — kaj bi neki tarnala, drugi še strehe nima!

Ko je jo otrok poklical, je v hipu vse pustila in skoraj stekla v hišo. Pismonoš Kako sladko občutej se je zmeraj prevzelo ob tej misli. Ze ve, kdo je pisal. On, Tomo. Saj je nanj zadnje čase mislila noč in dan. Nič čudnega, če se pa že tri mesece ni nič oglasil.

Než je začelo v oči. Še odspraviti ni utegnila, ko je pismonoša odšel, tako nestrpnost jo je zgrabila. Odprla je pismo. Otroci so silili vanjo. Kar vsak bi rad imel vsaj košček tega, kar je prinesel pismonoša za mamo. Seveda, če je kaj za mamo, mora biti tudi zanjo. Sama ni vedela, kdaj so jo pririnjili do klopi, da je sedla, in potlej so se spravili krog nje, kakor da jih je klicala: Tinč je počenil na mizo in stegoval svoj dolgi vrat čez Jaka, Hanca bi tudi najrajši sama prebrala pisanje, pa čeprav so ji t. velike črke v abecedniku delale nemalo preglavic, Tomažek je pa vlekel mamo za krilo in se jezil, da ga nima nihče nič za mar.

»Tak čaka,« se jih je Neža otepaia, pa kakor da je niso silili. »Da sama preberem!« Tomažek je začel jokati, čoa, saj je tudi zame nekaj, ali ne!

Neža je hlastno preletela sveržene črke, ki so na glas govorile, da, pele. Tomo je pisal, da pride za praznike domov. O, ali je to res? Še v drugo je na hitrico prebrala. Seveda, res je, vse je res, kar piše. Letos bi bilo že četrto leto, kar je bil zdama. Dolgo je to, grozotno dolgo za Nežo. In za otroke še bolj. Zdaj bodo spet videli svojega ata. Moj ljubi Bog, saj to ni kar tako!

»Ata bo prišel za božič, tako pravite se je končno obrnila v otroke, ki so zijali v belo pismo kakor v velikansko uganko. Zdaj so se prav za prav šele začudili mami. Kako? Saj ni mogoče,

»Ata, ata...?« je zavrčalo po hiši v eni sapi. Da, že je pa tako pisal. Za praznike bo prišel. To bo lepo! In kaj bo prinesel? Ne, tega si še ne morejo misliti, prehitro jih je mama povedala, saj ni mož, da bi se človek vživel v to novico, res ne.

Zunaj je še venomer lilo. Človek se je s skrbjo oziral v samegleno nebo. Kaj bodo prazniki tako puščobni, saj takih še slepa ni bilo. Ta človarica po cesti, kam boš pa stopil voščiti, če pa nimaš dobre obutve. Še v cerkev komaj.

Ali v Nežini hiši se niso dan motili takim skrbem. Zavlelo je novo življenje, vsepovsod ga je bilo polno, kamorkoli si se obrnil. Seveda, če bo prišel ata domov. Ata, ki tesari nekje daleč. Tako daleč, da še Hanca ne ve, kod je tisti gozd. Zadržaj so se menili o tem. Tinč je skoraj za pramoj rekel, da ve, koliko daleč je ata, trikrat toliko kot od doma do Korena. Oh, ga je zavrnila Hanca, to je preblizu, ko je pa tisti gozd maj-

keno bliže ko morje, kje je pa morje, to so pa zadnjič gospod v šoli povedali, da grozno daleč, torej nima Tinč prav, Kje neki, saj Tinč še ne hodi v šolo, nemara sploh ne ve, kaj je to morje. Ali komaj je Hanca to rekla, je že padlo po njeni drobni glavi. To je morje, je trdil Tin. In morala je molčati. Zdaj pa ne bo več molčala, ko bo ata povedal, da je imela oca prav, ne pa Tinč. Bo že videl Tinč, da res Hanca najbolj prav ve... Pa kaj bi zdaj na to toliko mislila. Bolje je, da promižlja, kaj bo ata prinesel. Zadnjič je mama dejala, da bo dobila nove čizme. Pa je prišel Miklavž in čizmov in prinesel, je pozabil nanje, tako je rekla mama, jih bo pa ata, kadar bo prišel domov, saj bo kmalu. Pa tisti kmalu ni bil tako hitro, Hanca je celo leto čakala na čizme. Ali zdaj jih bo pa le pričakala, se je na tihem veselila. In Jakec? Ta bo dobil nove hlače, zakmašne hlače, in bo šel potem s avtom v cerkev, če bo kaj priden in če se bo navadil moliti zangleček varuh. Tomažek bo pa dobil sladkega cukra, hm, takega, kot ga je lani dal stric iz Lizojne. In potem Tinč? Nak, tega pa naj nikomur ne pove: dobil bo konja Živega, zaresnega konja, hiš, hiš! Tako so zdaj sanjali vsak o svojem svetu noč in dan in Neža je bila vesela, da so se nekam zresnili in potihnili, ko je bila pa listega glušečega vrtiča siva že do grla.

Zdaj si je Neža privezala predpasnik in se vrgla v delo. Pa to delo se ji je zdelo vse drugačno ko sicer. Prevzela jo je zavest, da bo delala za nekoga drugega, ki bo prišel in užival sadove njenih rok. Da, za tisti dan bo moralo

Ne pozabite, da bo z novim letom začel izhajati naš novi roman »RABLJEVA ROKA«

biti vse novo v bajti, v tej trhleni bajti... In otroci so se morali seliti. Najpoprej iz hiše v kuhinjo. V hiši bo mama zdaj pospravljala, brisala prah po vseh kotih in kottičkih in ribala. Tako jim je dopovedovala, ko so silili vanjo z vprašanji. Seveda, če bo ata prišel, je mora tako biti, so se zamislili v te besede in se umaknili iz hiše. Neža je stopila na stol in snela s stene podobo sv. Andreja, potem križ, ki se ga je držala na zgornji prečki pajčina, ogledalo, v levem kotu ubito, sr uro, ki je visela tam ob vratih, odkar je bila stena zadnjikrat prebeljena, to je bilo že dolgo. Vse, prav vse bo zdaj prečedeno. Zatem se je lotila ribanja. Ko je vstala, jo ji roke šumele, pa ni mislila na to. Odprla je okna, jih snela in umila, da so se šipe svetlie ko še nikoli. Šele popoldne, ko se je v hiši za silo presušilo, so smeli otroci na peč, ki jo je Neža dobro zakurila. In zdaj so zrl v poribana tla, v umita okna, vse je bilo praznično, čisto novo, kakor že zdavnaj ne. In zdaj šele so počasi skušali razumevati, kako velik dan se jim obeta. Neža je pa delala ko mora. Na večer je bila še tudi kuhinja poribana, veža in shramba. In komaj se je drugo jutro dvignila iz postelje — otroci so še sladko sanjali pod toplo odejo — že je prišla za metle in začela pometati zunaj po podstenju, sosed, ki je šel v tovarno, se je čudil, ko je opazil Nežo, kako je zgodnja.

Vreme se je še tisto dopoldne obrnilo, potegnili je sever, pretrgal sivo zagrinjalo, ki je zastiralo nebo, in prismojalo se je sonce. Popoldne pa se je pripodila od nekod burja in zatulila med hišami. Burja, ki je dišala po snegu.

Neža je stopila za trenutek v hišo, da bi si pogreela premrle roke. Otroci so spet čepeli na gorki peči, Hanca bi rada pisala nalogo, pa ji Tomažek ni dal mru. Tinč, ki je ždel v kotu in se venomer zatapjal v svoje sanje o konju, se je zdajel zdramil. »Mama, kaj ne bo pri nse nič jasno? Flakov Poldne bo naredil tako lepe, je dejal.«

Neža se je zdrnila. Kako? Da se ta Tinč kaj takega domisli? Jaslice — saj jih res niso imeli še nikoli. Nekoč jih je Tomo kupil, pa samo hle-

vec, tisti mali hlevci, ki je stal vse leto tam v kotu nad mizo, tam pod razpelom, za božič ga je pa Neža predela na omaro, to so bile jaslice za družinico, samo hlevci in nič drugega. Zdej bi pa otrok rad vse kaj več. Jaslice, prave jaslice. Take, kot jih imajo pri Flakovih. »Hm,« je iskale besedo svoje misli. Vse, Tinč jo je zbegal, kaj naj bi torej rekla otroku, ki ima večjo misel ko ona. Moj Bog, ta Tinč! Jaslice bi rad.

»Kje imamo pa pastirce in jančke na mahov. Je,« se je zavzela mesto nje Hanca. Ali Neža je v tem hipu obšlo mehko občutje, morebiti se je tedaj spomnila, kako je bilo svoj čas lepo, takrat, ko je bila ona še malina, taka ko Hanca zdaj, in so imeli jaslice doma, velike, skoraj pol izbe so zavzele, brat Jaka jih je naredil, in prihajala jih je vsa vsa občudovat.

»Seveda, mahovja ni,« je dejala Tinču, pa je tako, da je razumel njeno misel: Drugo bi bilo, samo mahovja ni, je hotela reči. »Nič,« jo je kol zavrnil Tinč in skočil pokonci, »ga grem pa ja nabrat!«

Neža se je zazrla v kot nad mizo. Da, kake bi bilo lepo, če bi bile ondi jaslice, prave jaslice. In letos še celo, letos, ko bo prišel tudi Tomo domov, kako lep bi bil sveti večer! Pa naj bi šla še Hanca s tabo,« je slednjič razkrila svoje veselje otroku. Hanca ni nič rekla. Saj je v hipu pozabila na vso jezo, ki jo je zadnjič stresala nad Tinčem, vzela je izpod postelje svoje strgane čizme in se obula. In Tinč takisto. Neža jima je dala veliko cajno. »Tjakaj proti Kočam poidita,« je še svetlovala, »pa veliko naberita!«

Jaslice, hm, ta mehkozna in sladka misel se je zdaj oklenila Neže in je spremljala vsepovsod. Jaslice, da, in zdaj mora ona poskrbeti za pastirce, za ovčke, za vse, morala bo stopiti v t.g in kupiti, kar bo treba. To bodo mali veseli. In on, Tomo tudi, da, on še celo!... Samo denarja nima. Še za potico ji bo zunanjkalo, če ne bo Tomo kaj prinesel, počakati mora, ko tako dolgo ni nič poslal.

Tinč in Hanca sta prinesla mahovja za troje jaslic. Pa lepega, ko zamet mehkega, da se jima je Neža čudila, kod sta ga nabirala. In zdaj se govorili samo o novih jaslicah. In Neža jim je morala obljubiti, da bo še drugi dan šla v Atacuno in kupila vse potrebno za nove jaslice, in Tinč je zahieval celo, da mora prinesiti tudi novo štalico, tista v kotu da je že prestara za nove jaslice. »Bomo čakali, da bo prišel ata,« se je zgovorila, ko ni mogla drugače povedati, da ni denarja za nove jaslice. »Mogoče pride še jutri, če ne, pa pojutršnjem zagotovo, ko bo že sveti večer.«

»Ata, saj res! Jutri? Ooo!« se je zganilo četrto sro in beseda je spet zastala ob tej veliki misli. Zunaj je padal na zemljo mrak in silil tudi v hišo. Otroci so ga bili še bolj veseli ko druge večere. In Tinč, ki je videl nekje v temi svojega konja, kako je dirjal z njim po beli cesti, še najbolj. Ko je Neža prižgala luč in postavila na mizo večerjo, ni nikomur nič teknilo. Seve, če bo pa jutri prišel ata. Ataaa!...

Mirzo jutro je vstalo izza gora in posijalo tudi v dolino. Mirno, tiho, kakor ob pričakovanju velikega praznika. Pa ta bo prišel šele jutri. Jutri, ko bo sveti večer in sveta noč, božična noč.

Než, ki je pravkar stopila v kuhinjo, se je tedaj zardelo, da je po oknu nekaj udarilo. Pa komaj je utegnila pogledati tjakaj, so že zakripala večna vrata.

»Dobro jutro!« se je utrgal s praga molki glas.

»Tomo, ti?«

Neža je vrglo izza štedilnika, da je skočila ko blazna v vežo. Kaj je mogoče? Pa zdaj je prišel, s jutranjim vlakom. Pa nič ni pisal, da bi mu prišla naproti.

»Kje so mali?« se je Tomo na glas smejal, kakor da so mu bile všeč Nežine besede. Odložil je v kuhinjo na stol teški nahrbtnik in odhitel v hišo, ki je bila še vsa polopljena v dreminaj mrš.

»Hanca, Tinč, Jakec, Tomažek!« je Neža prišla za njim in vsa iz sebe klicala otroke. »Ata je prišel, ata! Pa ji še na mar ni prišlo, da bi bilo vsaj za malega Tomažka bolj prav, da bi ga pustila v sladkem snu. Ali ne, zdaj mora vse pokonec, ata je tukaj, ata, tisti, ki so ga tako dolgo in nesrpno čakali. In ni bito treba preveč klicati, kaj se je dvignila glavo izpod tople odeje, Tomažkova še celo med prvimi, in ata se je sklonil nadenj in poljubil zamaščeno lice. Kako je že vse zrastle, je Tomo gledal in gledal vanje. Seveda, ko ga pa že tako dolgo ni bilo domov. Tinč se mu je zdel še enkrat večji ko zadnjič, in Tomažek, o ta balonček, kako se redi, Neža, dobro ga hraniš, dobro kajpak.

»Zdaj pa brž v kuhinjo,« je klicala vse zapovrstjo, ko so se komaj za silo oblekli. Zunaj se je že naredil dan. Neža je odgrnila okno in upihnila luč. Otroci so pricepotali v kuhinjo. Oči so jim obstale na atu, ki se jim je zdel vs drugičen, kot so si ga predstavljali. Kako velik je bil in brko je imel pod nosom in polhovko na glavi. O, ta ata! Še Hanca, ki se ga je od zadnjč tako dobro spominjala, je zrla vanj kakor v tučca, ki ga ni še nikoli videla. Tomo je prijel nahrbtnik in ga odvezal. Da, tam notri mora biti nekaj zanje, nekaj tistega, kar so pričakovali. Samo konja, Tinčevega konja ni tam v nahrbtniku, morebiti ga je ata pustil zunaj kje.

Zdaj so vsi hkrati izbuljili svoje velike oči v atove roke, ki so razkladale na klop zavilke, za vsakega posebej je »ta nekaj prinesel. Še Neža je bila vsa zaverovana v moža, ki je ves razigran delil otrokom stvari iz nahrbtnika.

»Najprej Tomažek, na, lole zate,« je molil malemu, ki si je mel zaspane oči, rdečo škaltjo in piškot na zlati nitki. Tomažek je zgrabil piškot, kot bi se bal, da ga mu ne bo kdo zdaj zdej zmaknil. Hanca je pridržavala sopo. Moj Bog, če ne bo dobila tistega! Pa je kar uganila: ata ji je prinesel čizme, čisto nove čizme. O, zdaj bo pa že večkrat rada molila za ata, ko je tako dober, da ji je kupil čizme. Jakec je dobil hlače. Nove dolge hlače. Joj, če ne bodo predolge, se je otrok ustrašil. Seve, dolgih hlač ni še nikoli nosil. In Tinč? Za Tinča je pa ata kupil — jaslince. Joj, lepe, nove jaslince. Na, zdaj bo pa imel svoje veselje z njimi! Kakor da je ata vedel, kako bi Tinč rad jaslince imel. Kar uganil je. Da, se je Neža smehljala vsa srečna, kakor da je njej prinesel Tomo jaslince, da, zdaj ne bo treba iti v trg in kupiti pri šlacunaru.

Otroci sami niso vedeli, kaj bi zdaj bolj gledali, ali svoje stvari, ki so jih držali v rokah, ali ata, ki je stal pred njimi kakor kralj iz devete dežele. In tudi Neža ni vedela, kaj bi dejala. Rada bi, da bi bila zdaj vsaj za hip sama z možem, da bi mu razkrila svojo srečo, ki je je

bila polna njena duša. Da, zdaj vendar ne bo tako sama, tako neizmerno sama. Vsaj za nekaj dni bo zraven nje nekdo, ki mu bo lahko povedala marsikaj, kar ji leži na srcu. In ravno zdaj, ko bo tudi več časa za take stvari. Zdaj in praznikih.

Tomo se kar ni mogel načuditi Tinču, da je že tako velik. »Kakor kak hlapec,« je rekel. Pa ga je Tinč tudi razumel: »Saj bi tudi konje znal naprežiti se je vzpokončil in nagulil glavo postrani, kakor je videl ondan Flakovega pastirja. »Hm,« se je Tomu dobro zdelo in bil je ponosen na svojega sina. Škoda, si je mislil, da je samo tesarjev sin, ko bi bil gruntarjev, bi lahko zajahal konja...

Neža je čakala, kdaj bo Tomo pogledal po hiši in rekel: »Kaj tako je lépo, lej!« Pa ni bilo treba dolgo čakati. Tomo je stopil v hišo, otroci za njim, in se razgledoval in se tiho čudil vsemu. Pa Neža je slišala sleherni njegovo misel. Obšlo jo je, da bi na glas zavriskala od prepolne sreče, ki ji je polnila srce in dušo. Ne, tega ne bo zdaj povedala, kako se je morala mučiti, da je zdaj vse tako lépo po hiši in vsepovsod. Tudi tega ne bo pravila, kako je morala streho popravljati, pa sama, čisto sama. Ne, zdaj že ne, ko je pa Tomo tako vesel, kaj bi mu očitala, da ga ni bilo tako dolgo domov. Saj je zdaj vse pozabljeno, vse dobro. Jutri bo sveti večer, še k polnočnici bosia šla s Tinčem in Hanco, seve, če ne bosia otroka zaspana...

Še tisti dan so naredili jaslince. Ata je pomagal. In skoraj vse mahovje so porabili, tako velike so naredili. Neža je kupila samo svečko v trgu, drugača je jaslince nič, ko je pa vse ata prinesel, vse: pastirca, pisano barvane, eden je bil na las podoban Flakovemu, eden je pa nosil vedro kakor Jurčkov oče, potem jančke, bele, same bele, in nekaj drevesc in hlevce, da, tudi betlehenski hlevce je ata prinesel, vse je bilo novo, čisto novo, takih jaslinc Flakov Polde še daleč ni imel, je Tinču kar povriskavalo v drobnem srcu.

Zunaj je naletaval sneg. Božič, bel božič, je pomislil Tomo, ko je pogledal skoz okno. Med hišami se je plazil že trd mrak. Zdaj je v dalji zavonilo.

»Kropit!« je poklicala Neža v hišo, »angelovo češčenje zvonit! In Tomo se je dvignil izza peči in z njim Tinč in Hanca in Jakec in Tomažek v krilu. In Neža je napravila kadilo v posodo, Tomo je vzel žegnano vodo in so šli potem v procesiji po hiši in so pokadili vse prostore, da bi prišel blagoslov božji na vse. Ko je Tomo pokropil z zeleno vejico tudi hlev, ki je bil prazen, mu je šinilo v glavo in sree: »Morebiti bo pa na spomlad kaj za Tinča v hlevu...« Tinč, ki je capljal za njim, je pa molil za mamo: »Sveta Marija...« Blagodišeče kadilo se je vilo za njimi in polnilo vse prostore, kamor so stopili. Pri fari je pa venomer zvonilo v sveti večer...

Tomo je bil že nestrpen. Misel, ki je je nosil v svojem srcu že dolgo, že takrat, ko je sukal sekuro po gozdovih, tam daleč, tista misel mu je zdaj, ravno ta sveti večer stopala vse živo v zavest. To je bila velika misel, ki naj bi jo razodel Neži. Ko so povečerjali, so odšli otroci v hišo. Tam je bilo vse svetlo, saj je gorelo pred jaslincami vse polno svečk, da se mali Tomažek ni mogel načuditi temu prelestnemu žaru. Da, nočjo mora biti vse v lučkah, nočjo, ko je sveti večer, sveta noč, blažena noč...

V kuhinji sta bila zdaj z Nežo sama. Ona je pomivala posode, on je imel pred sabo koledar in bral. Pa to samo na videz. V resnici je tipal za misljo, ki se mu je vsiljevala.

Slednjič se je opogumil.

»Neža, glisliš,« se je presedel na stolu, kakor da mu je bilo nerodno.

»Kaj?« se je ona obrnila in mu pogledala v oči.

»Ostaj bom doma. Na spomlad bova zidala, kdo bo v tej podrtiji še zdržal!«

Da, to je bila tista velika misel, ki jo je izrekel Tomo. Neža ni umaknila svojega pogleda od njega. »Da, tako tudi jaz mislim in sem že dolgo mislila.« Samo to je rekla.

Ko je pospravila v kuhinji, sta šla oba v hišo in sedla med otroke. Zdelo se jima je, da sta srečna kot še nikoli v svojem življenju.

Limbarski:

Božična zvezda

Videli smo Njegovo zvezdo, najlepšo, kar jih je nebo prižgalo; njena nas luč blažilno obseva, lepota vsa v njej nam razodeva, njena je moč zgrajena na skalo.

Nas pa stopinje zanašajo v mrak, otroci smo luči, pa iščemo sene... Mi si zakrivamo sonce z oblaki, v blatu zastajajo naši koraki in pred Herodom poklekamo v prah.

Mi se umikamo šarkom resnice, rajši smrzuemo v senci zablod; zanke nas vabijo, silimo v spono, nič nas ni groza, če sonce zatone in če vibarji divjajo povsod.

Sveta vera, bodi nam zvezda, čiste so tvoje višave in jasne; sveti, četudi vse drugo ugasne, vodi nas v Betlehem svetla in mila, kakor si k Detetu Moдре vodila.

RAZGLED PO SVETU

Pomen bojev v Sredozemlju

Te dni prihajajo poročila iz Albanije in severne Afrike, ki izpričujejo, da je sedaj bitka za oblast nad Sredozemskim morjem dosegla že skoraj svoj višek. V Albaniji so grške čete zasedle že več važnih mest in križišč v južnem delu te dežele, Angleži pa so ob začetku tega meseca sprožili v severni Afriki tako ofenzivo, da so potisnili italijanske čete iz tistih postojank, ki so jih Italijani držali v Egiptu, to je iz Sidi Baranija in iz Solluma, ter se sedaj angleška ofenziva že razvija na tleh italijanske Libije, kjer so po zadnjih poročilih angleške čete že zasedle trdnjavo Capuzzo in pristanišče Bardio.

Obe bojišči, v Albaniji in v severni Afriki, sta tesno povezani med seboj. Na obeh bojiščih se prav za prav odločuje usoda Sredozemskega morja in gre za to, da se odloči, kdo bo v tej vojni uveljavil svojo nadoblast nad tem velikim evropskim pomorskim prometnim križiščem. V Albaniji se mora odločiti o tem, ali bo morala Grčija popustiti, ali pa bo svoj položaj ob Jadrinu in s tem tudi v vzhodnem delu Sredozemskega morja okrepila. Na bojiščih v Afriki pa se naj dokaže, ali je mogoče Angležem iztrgati nadoblast v Egiptu in jim odvzeti Sueški prekop. Poročila iz obeh taborov priznavajo, da so dogodki na obeh bojiščih zelo važni, angleška poročila podarjajo velik pomen skupnih uspehov v Albaniji in v Afriki, Italijanska poročila pa priznavajo, da je angleška ofenziva v Afriki zelo odločna, toda dosedanji delni uspehi angleškega orožja še niso načeli vseh italijanskih sil v Libiji. Rimski listi pišejo, da hoče Anglija z ofenzivo v Afriki zadeti v živo Italijo in jo izločiti iz vojne, toda po mnenju lista »Popolo di Roma« dosedanji angleški uspehi še niso načeli osnov italijanskega odpora, ki dobro ve, za kakšne cilje gre pri bojih v severni Afriki.

Že stari grški filozof Platon je pred več tisoč leti zapisal, da smo evropski narodi posajeni ob obrežjih Sredozemskega morja tako, kakor kakšne velike žabe in da čepimo ob morju tako, da stalno pre-

žimo drug na drugega, da nam kdo vode ne bi prevčé razburkal ali pa razkalil. Kdor je gospodar Sredozemskega morja, je prav za prav gospodar Evrope in to se je izkazalo pozneje v srednjem veku in tudi v 19. stoletju, ko se tudi Napoleonu ni posrečilo zavladati nad Sredozemskim morjem proti Angležem, dasi je bil zavladal že vsej Evropi.

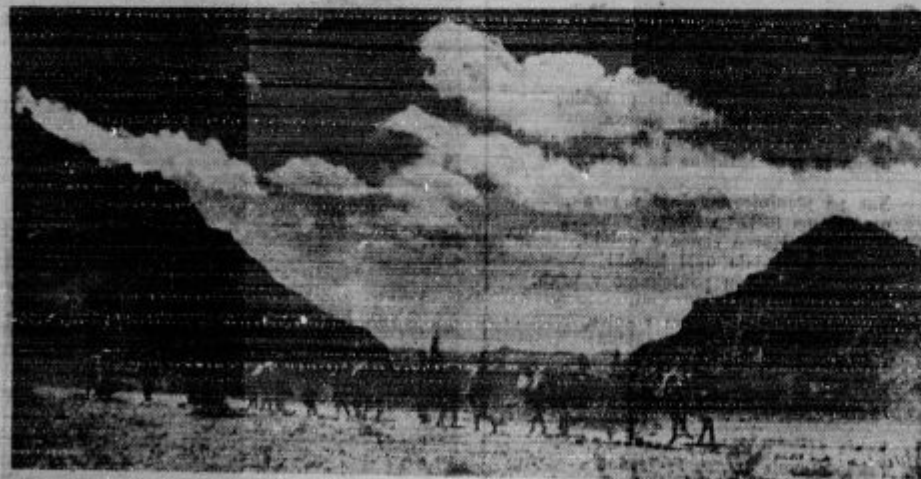
Človek bi mislil, da bo Sredozemsko morje v sedanjih časih precej izgubilo na svojem pomenu. Hitra in udobna prometna sredstva bodo lahko nadomestila marsikaj modernih sodobnih evropskih imperiji so tako razširjeni po vsem svetu, da majhno Sredozemsko morje ne more igrati tako velike vloge, kakor jo je to morje igralo v prejšnjih stoletjih. Anglija ima danes največje svetovno cesarstvo, tode do teh velikih bogastev lahko Anglija pride tudi drugod in ne ravno skozi Sredozemsko morje. Italija ima v Afriki že velika bogastva, toda dokler Italija ni zasedla Abesinije, zase ni potrebovala izključne pravice do Sueškega prekopa, katero si hoče izvojevati v sedanji vojni. Italija bi do svoje posesti v Abesiniji lahko počasi prišla tudi po suhem, to je iz Libije čez Sudan v Abesinijo in ji v tem oziru ne bi bil potreben Sueški prekop, med Libijo in Italijo pa je pot zelo kratka in lahka. Toda Italija je v zadnjih letih odločno krenila na pot ustvarjanja velikega svetovnega cesarstva in če zahteva Sueški prekop, tedaj hoče s tem odstraniti iz Sredozemskega morja cesarstvo, ki je tam do sedaj imelo tako oblast, da je nanjo naslanjalo vso zgradbo svojega imperija.

In Anglija mora sedaj v teh časih na svojo premoč v Sredozemskem morju resnično naslanjati vso svojo oblast in veliko moč svojega cesarstva. Bitka v severni Afriki in tudi v Albaniji je za Anglijo silno važna in pomembna. Pomisliti moramo namreč na to, da je Anglija začela z veliko bitko v zimskih mesecih tam, kjer je to vojskovanje najbolj primerno in prikladno, to je v severni Afriki in deloma v Albaniji. Anglija mora namreč računati na

to, da se bo nanjo sporožil najhujši nemški napad najbrž v mesecu februarju ali pa v marcu. Do tedaj pa mora Anglija iz Amerike in iz svojih posestev navoziti mnogo pomoči in vsega potrebnega. Največ potrebščin pa lahko Anglija dobi samo iz Amerike, toda v Ameriki dajejo pomoč ali pa posojila samo tistemu, ki se resnično vojskuje in ki ima pri svojem vojskovanju tudi nekaj uspehov. Z vojno v Afriki hoče Anglija tudi med svojimi velikimi čezmorskimi posestvi utrditi sloves, da je res še močna in trdna in da se še lahko upira.

Številni ameriški pisci so v zadnjem času pisali, da je Anglija lahko v mesecu septembru odbila nemški poskus za vdr samo zaradi tega, ker je tedaj dobivala zelo veliko in obsežno pomoč iz Amerike. Pričakovati moramo, da bo v februarju ali v marcu napad na Anglijo še mnogo silovitejši in strahotnejši, kakor pa je bil oni v septembru letošnjega leta. Prav gotovo je, da se bo na tisti napad nemška vojska tako pripravila, da kaj takega v zgodovini še ni bilo doseženega. Anglija bo ta napad hotela vzdržati, toda to bi bilo prav gotovo nemogoče, če bi Anglija bila navezana samo na sredstva, ki jih ima sama doma, ali pa ki jih sama izdela. Zato bo morala tedaj Amerika še bolj pomagati kot pa je to storila do sedaj. Uspehi v Albaniji in v severni Afriki naj dokažejo, da se hoče Anglija vojskovati do konca, toda za najhujši napad skuša s svojimi sedanji dokazi doseči to, da bodo v Ameriki priskočili na pomoč z vsemi sredstvi, z orožjem in s posojili.

Zato pa je ta bitka za oblast nad Sredozemskim morjem zelo važna, dasi se je začela samo v Albaniji in v delu afriške puščave ob egiptovski meji. Največje evropsko cesarstvo — angleški imperij se vojskuje za svoj obstoj zopet ob obalah Sredozemskega morja in od teh bojev bo v veliki meri odvisno, ali se bo imperij ohranil še tako trden, da bo lahko na pomlad prenesel najhujši naskok. Ves svet si je že zgradil nova in najmodernejša prometna sredstva, izrabljanje dobrin se je za Evropo raztegnilo nad ves svet in vsaj v teh velikih časih bi marsikdo pomislil, da se boj za Sredozemsko morje ne bo razvnel s tolikšno silovitostjo, kakor pa se sedaj razvija. Toda angleški imperij se je na svoje postojanke v Sredozemskem morju zagrabil s tolikšno silo, da jih ne more izpustiti iz rok in se ločiti od njih prav tako ne, kakor so se evropska ljudstva do sedaj že tisočletja držala obrežij tega morja. Kdor hoče biti gospodar v svetu, mora biti gospodar nad Sredozemskim morjem, kdor hoče zavladati Evropi, ne more urejati njene usode, če se ne zasidra tudi na afriškem obrežju tega morja. Pri dosedanjih vojnah je zmago prineslo brodogje. Sedaj divjajo samo še bitke na suhem, spopad brodogjev pa bi gotovo pospešil odločitev. Končna odločitev se bo izoblikovala šele tedaj, kadar bo sedanje boje na suhem odločila še pomorska bitka, kjiti kdor hoče biti gospodar nad tem morjem, mora imeti na njem tudi najmočnejše brodogje.

Italijanski Askari (domačini) v Afriki se bore v puščavi

Drobne politične

Kanadski parnik »Western Prince« je bil od Nemcev torpediran. Na krovu je bil tudi kanadski vojni minister. Večina potnikov rešena.

Noblovo nagrado za mir za letos ne bodo podelili.

V prvem letu vojne so na Madžarskem narastle cene za industrijske predmete samo za 19%, cene kmetijskih pridelkov pa za 30 odstotkov.

Velike tvornice za letala bodo ustanovili v Indiji.

Angleška izvidniška letala so baje ugotovila, da se ostala Italijanska vojska seli iz Bardije, ki je približno meje, v Tobruk.

Nemški minister za telesno vzgojo je ne nadoma odpotoval v Rim.

Lovska letala, oborožena s topovi so uvedli te dni v Angliji.

Oddelek nemških policistov je odpotoval v kolenije, da se bo tam seznanil z novim življenjem in novimi službenimi načini ter se bo usposobil za bodočo službo v kolonijah, ki jih bo po sedanji vojni dobila Nemčija.

Na sveti večer

Ko so domači se razšli,
pri jaslicah sem sam ostal.
Nemoteno v samotni tej
sem molil in promišljeval,
kako nas ljubi večni Bog,
ki dal nam je miru zaklad.
Po svetu vojni ples vihra.
S sovraštvom gleda brata brat.

Nečtete mest — kup razvalin;
požganih mnogo je vasi.
Brezdomci, morda v uri tej,
trpijo s solznimi očmi.
Premnogo mladih je življenj
prezgodaj našlo grob hladan.
Rdeči se zemlja od krvi,
ki teče iz človeških ran.

Stotisoče je vdov, siroč,
trpečih zdaj v božičnih dneh.
Nikjer cpore — to boli —
ke tavajo po tujih tleh.
Je večja bila kdaj bridkost,
ki deleži je človeštvu zdaj?
Kot da je neprodiren mrak,
semlje objel, sapri nam raj.

Nocojšnje noč obhajamo
mejnika srečnega spomin,
ko raj je zopet nam odprt
in k nam prišel je božji Sin.
On Bog, veseljstva je Gospod,
ljubezni, vseh dobrot izvir.
V temo prinaša zemskih dai:
nebeški dar nam — blažen mir.

Ohrani nam zaklad miru
in v božje varstvo sprejmi nas!
Domevje naše varno le
ob Tebi bo nam vsaki čas.
O, daj človeštvu zopet mir!
Naj neha bratomorni boj!
Po tej preskušnji ljudski rod
Peklekne spet naj pred Teboj.

Rohotnikov.

Francoški maršal in predsednik vlade Petain je odklonil nemško naročilo za izgradnjo 2000 letal, s čimer bi naj bila zmanjšana brezposelnost v Franciji.

Remunska vlada je zasegla vse pomorske in rečne ladje, katerih lastniki so bili Judje.

V francoske žele je zopet uveden verski pouk, ki je bil vržen poslednjič iz šol v Franciji leta 1923.

Skupina 20 madžarskih parlamentarcev bo prišla januarja v Belgrad.

Guverner afriškega Tangerja je sporočil vsem inozemskim uradom, da si je Španija Tanger popolnoma prisvojila in da naj zato zapro svoje pisarne.

Zakon o dediščinah so spremenili v Franciji, rodbine z več kot 3 otroci bodo davka na dediščine pri premoženjih do pol milijona frankov popolnoma oproščene.

V Marmorskem morju na poti iz Bolgarske v Palestino je utonilo od 380 židovskih potnikov 200, med njimi 70 otrok.

110 milijonov posejila bodo dale Združene države Argentini.

Pri nemških letalskih napadih v novembru je bilo po vsej Angliji ubitih 4600 civilistov, v oktobru pa 6900, trdi angleško uradno poročilo.

Bolgarski narod ne bi odpustil nikomur, ki bi hotel v Bolgariji upeljati narodno-socialistični, komunistični, fašistični ali legionarski red, je izjavil predsednik bolgarske vlade dr. Filov.

8 milijonov brezposelnih je bilo koncem novembra v Ameriki.

Novih 185 ranjenih nemških vojakov je prišlo na okrevanje na italijansko Rivijero.

Komunska vlada je izločila iz vojske vse Jude in jim naložila vojaški davek.

Angleška letala so po pomoti bombardirala švicarsko mesto Basel.

Angleži pravijo, da se je nemški letalski podvig v zadnjih dneh nekoliko zmanjšal, ker so poslali Nemci Italijanom na pomoč svoja letala.

Predsednik Roosevelt namerava proglasiti stanje narodne pripravljenosti, da bi s tem pospešil ameriško obrambo.

Kadar kupujete

ASPIRIN

tablete, ne pozabite pogledati, da li vsak zavitek in vsaka posamezna tableta nosi „Bayer“ jev križ, ki ga mora imeti. Ne namreč Aspirina brez „Bayer“ jevega križa.

Opisno reg. z. št. 7507 od 22. marca 1902

Sovjetska vlada je ponudila Bolgariji sklenitev dogovora o medsebojni pomoči. Bolgarija je odklonila.

Promet v Franciji je po vojni padel na petino.

V Albaniji se srditi boji za petrolejske vrelce.

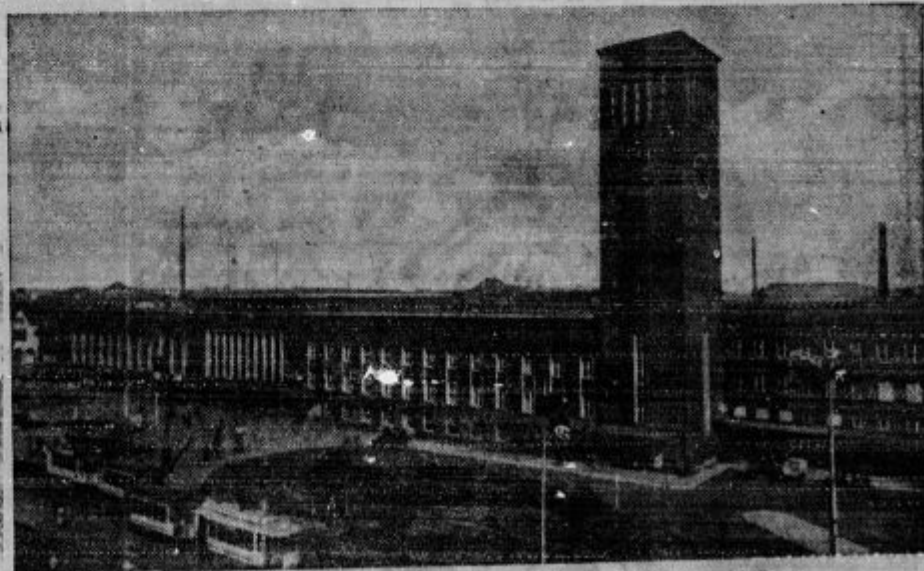
Hitler je odredil, da se pokrajina Saarpfالتz odslej naziva Gau Westmark.

Čilenski notranji minister Labarca je bil vsled nedavnih volilnih nemirov postavljen pred sodnike.

100 zračnih alarmov so doživeli in 300 ur prebili v zakloniščih Londončani v novembru.

Ameriški predsednik Roosevelt je pregledal karibijska oporišča, kalera je Ameriki odstopila Anglija.

Elektrarno, ki bo dajala do 500 milijonov kilovatnih ur, je otvoril v italijanskih Alpah prometni minister Venturini.

Nemško industrijsko mesto Düsseldorf, cilj angleških bombnikov

Hrvat Janez

Iz vere sreča klije

Bilo je okrog božiča. Vsa narava je potivala, se veselila in uživala skrivnostni mir. Končno so se ponudile zemlji snežinke, da bi jo čim lepše okrasile za božične praznike.

Pod grčem, pokritim z vedno zelenimi smrekami, je čepela vasica Rožni dol. Tudi tu je prevladoval skrivnostni mir. Ljudje so se sukali okrog hitre ter pospravljali razne nepotrebne predmete, da bi se tem rajši ustavila sv. Družina pri njih, kakor so vaščani govorili. Razen otrok ni bilo videti ljudi izven vasi. Le deca, skrbno zavita in zavarovana pred mrazom, je kričala po poti proti gozdu. Starši so jih poslali po mah za jaslice.

Na praznik sv. Tomaža, štiri dni pred božičem, je stopal proti vasici mlad mož. Videti je bilo, da se mu mudi; njegovi koraki so bili hitri in dolgi, a ne preveč krepki. Njegov obraz je bil upri v vasico, posebno v prvo hišo, na levi strani poti. Vsa njegova zunanost je govorila, da je ta mož že veliko prestal. Obraz je bil poln gub, poln resnosti. Hrbet je bil nekoliko upognjen, noge ne preveč trdne.

In res. Mož je že veliko prestal. Bil je to Logarjev Jurij. Minilo je že petnajst let, odkar je zadnjič zr' svojo rodno vas. Da, pred petnajstim leti je odhajal poln upanja v tujino za kruhom. Sedaj za božič se je vračal domov k dragim domačim. Kolikokrat si je bil že preje želel doma, a delo mu tega ni dopuščalo. Današ se mu je dolgoletna želja uresničila.

Že je dospel do svoje rojstne hiše. Na pragu je stala osivela ženica — Jurijeva mati. Kmalu bi ga ne bila spoznala. Čisto drugačen je, kot je bil tedaj, ko mu je izročala popotno palico v roke.

Jurij je zapazil mater; mati mu je prihitala nasproti ter ga z ganotjem objela. Dve svetli solzi sta ji zalesketali v oči; Juriju tudi. Polnega razočaranja ga je prva sprejela mati. Takoj je občutil, da bo le ta utegnila ozdraviti njegovo dušno in telesno strlost.

Odšel je na tuje, da bi si poiskal blagostanja. A kaj je našel? Kakor tako mnogo naših ljudi, je tudi on naletel na nesreče in razočaranja. Sreča mu ni bila mila. Izgubil je vse, tudi zaupanje do samega sebe. Ves obupan se je predal le slučaj; ta ga je duševno popolnoma uničil. Zapeljal ga je v slabo družbo in tu je njegova nesreča dosegla vrhunec. Zgubil je vero. Od tedaj je vedno begal, nečesa iskal, dasi sam ni vedel česa mu manjka. V Jurijevem srcu so divjali nemiri, čutil je praznoto. Vero je pogrešal. Ves potrt in nemiren je Jurij pribežal domov. Sem ga je vedno vlekle srce. Trdno je upal, da mu bo domovina dala miru.

Pozdravili so se vsi Logarjevi z ljubljanim Jurijem. Sprejem je bil izredno iskren. Mati, polna veselja, je odpeljala Jurija v hišo, kjer so bili oče, bratje in sestre. Niso se še nadejali Jurijevega prihoda. Brž ko so ga zagledali med vrati, so vsi planili k njemu in mu stiskali roko. Tudi oče je pristopil, a zaradi prevelikega veselja ni mogel do besede. Končno je le opravil iz sebi:

»Pozdravljen, Jurij! Zelo sem vesel, da te zopet vidim.«

Več ni mogel. Ganotje mu je ustavilo besedo. Šele dolgo potem se je poglelo prvo veselje. V hiši je zavladala posebna živahnost. Vse so hoteli od Jurija izvedeti. Govorili so mu o bližnjih praznikih, ga povpraševali in obenem prosili za odgovor. A Juriju ni bilo do besede. Ni sicer molčal; to bi vzbudilo pri domačih sum, a govoril je s težavo; srce mu je pri besedah burno utripalo. Sam ni vedel, zakaj ga prevzema še večji nemir.

Dnevi do božiča so minevali hitro. V hiši je vladala radost in veselo pričakovanje svete noči. Le Jurij je bil venomer zaprt vase in ni čutil posebne veselja. Vse govorjenje o praznikih mu je bilo tuje in nekam mučno. Pričela se mu je po dolgih letih zopet oglašati vest.

Napočil je sv. večer. Vsi so bili dobre volje. Ko je noč razpela svoje pajčolane nad vasico, je

Hitite angeli

Hitite angeli čez zemljo
in glasno oznanjajte mir,
v trpljenju čakajo rodovi,
zašli so v strašni boj, prepri.

Naj pesem vaša ta nebeška,
ki mir oznanja, mir ljudem,
vse strašno to gorje preglasma,
vse vrne v bratovski objem.

Oj, ljubi mir! — to svete pesem
zapoje spet naj zemlje rod,
naj ves preprost, kot sveto Dete,
s pastirčki v hlevček gre nasprot.

In sveta noč bo praznik sreče,
saj je poslala nam Boga,
rodila v jaslice je Dete,
ki nosi pravi mir sveta.

Marija Ferjan

dobra mati poklicala sina Jurija iz izbe. V veži mu je izročila lonec z žerjavico. Prišel je oče, vzeli kozarec z blagoslovljeno vodo.

»Jurij, po dolgih letih mi boš v moje veliko veselje pomagaj pri starem običaju tih!« je modro in resno dejah oče pred odhodom po poslopu.

Jurija je stresel mraz. S tresočo roko je prijel lonec. Ni se hotel očetu upirati, a v srcu mu ni bilo do tega opravila. Nekaj mu je govorilo:

»Ne delaj tega, kar si včasih v mladosti delal. To spominja na Boga, ti pa ... ti pa si Boga zatajil in si se veri odpovedal.«

Juriju je bilo silno mučno. Pred oči mu je prišlo vse življenje, posebno živa pa je bila slika njegove mladosti. — Z očetom sta odšla. Vso pot so se Juriju zbužali spomini: slika življenja mu je postajala svetlejša. »Saj res! Včasih sem bil tudi jaz

veseli in miren. Tudi jaz sem se čutil zadovoljnega. Ah, pa to je bilo nekdanj, pred odhodom v svet. — Da, včasih ... smo tudi v cerkev hodili ... Pa molili smo ... Tudi božiča, posebno svetega večera se spominjam ... To je bilo včasih! Takrat je bilo prijetno, a zdaj ni več tako.«

Take in podobne misli so rojile Juriju po glavi, ko je spremljal očeta pri kajenju in kropljenju. Kako hitro sta opravila! Vsaj Juriju se je tako zdelo.

Vrnila sta se v hišo. Sledila je skromna večerja in potem, Juriju nekaj skoro popolnoma neznanega: Oče so vzeli v roke rožni vnanec in dolgo, dolgo molili. Jurij ni molil. Begale so ga različne misli. Pred seboj je imel že popolnoma jasno svojo mladost.

Po molitvi so mati prinesli na mizo pet hlebov kruha in razne kluče. Sedaj se je Jurij spomnil tudi tega prelepega običaja. Tudi, ko je bil on le mlajši, so to redno prinesli na mizo. Kruh je ostal vso noč na mizi.

Sedaj se je zbrala vsa družina okrog mizice v kotu, okrog jaslic. Tudi Jurij se je pridružil, dasi sam ni vedel zakaj. Neka skrivna moč ga je vlekla tja. Vedno lepši spomini na mladost so se mu porajali.

Zadonela je pesem: »Glej, angeli iz nebes gre do.« Je to starinska kmečka pesem. Kako lepo jo je pela družina. Prelepi glasovi so segli do dna Jurijeve duše. Vedno bolj se je počutil. V srcu mu je nastajal mir, kakršenega že dolgo ni občutil. Tej pesmi je sledilo še mnogo drugih. Jurij še ni pel, četudi bi bil že mogel. Nek sram mu je jemal glas. Končno so se oglasili premili toni pesmi: »Sveta noč ...« Jurij se ni mogel več zdržati. Po dolgem času je zopet privrela iz srca pesem. V njegovi duši je bil poslednji boj med mirom in nemirom.

Po petju so sledili razgovori. Čudno zgovoren je bil Jurij. Poiskal je prav vse svoje dotivljaje in jih razodel dragim domačim. Vsi so napeto poslušali. Čas je hitro mineval. Presenetilo jih je ubrano svetonočno zvonjenje — vabilo k polnočnici.

»Čemu pa zvoni zdaj,« je vprašal Jurij. Urno mu razložilo, da bo treba kmalu iti k svetonočni maši. Po tem odgovoru je legel na Jurijevo dušo zopet nemir. Mučnost položaja je postala še večja; dosegla je višek.

»Jurij, kam si pa k maši hodil? In k sv. zakramentom?« ga povpraša oče, ki se je že pričel opravljati za v cerkev.

Juriju je zastala sapa. Kaj naj reče? Sai je deset let ni videl znotraj cerkve. Silna zadregala Močna rdečica ga je oblihal! Nekaj mu je šepetalo: »Nikamor, saj nimam več ... vere!« A ne! Tako ne sme reči!

Strah je prešel, ko je Jurij odgovoril: »Sem ... sem bolj poredko hodil v cerkev, ker mi tega služba ni dopuščala. Hodil pa sem navadno v cerkev svetega Janeza v tistem mestnem okraju, kjer sem stanoval.«

Sicer je bil v prvih letih izseljenskega življenja res nekajkrat v omenjeni cerkvi, a vendar ga je pekla vest, da se je očetu zlagal.

Tudi Jurij se je pripravil za polnočnico. Z nekimi posebno vabljivim glasom so peli zvonovi božično pesem. Jurij je hodil proti cerkvi sam. Srce mu je burno tolklo. Nek sram mu je zastiral obraz, mrk, ves v premišljevanju je dosegel cerkev. Stopil je v razsvetljeno božjo hišo. Pričela se je služba božja z največjim sijajem. Zadonele so orgle, oglašali so se pevci. Juriju je zaigralo srce od veselja. Poln miru in neke posebne tolažbe se je zopet zatopil sam vase. Premislil je vse, tudi njegovo versko vprašanje je prišlo na vrsto. Z nekimi svojevrstnim ugodjem se mu je odpiral pogled v dušo. In po trenutku premišljevanja je vzdihnil:

Sedaj sem rešen: našel sem, kar mi je manjkalo toliko let, pa se nisem zavedal. Tujina mi je vzela najdražje — vero. Spravila me je v nezadovoljstvo, v nesrečno življenje. In sedaj sem našel pravo pot! Nanjo se povrnem! Domovina mi je dala življenje!

S tem je začel novo življenje, polno miru in zadovoljstva.

Božič slovenskega delavca

Delavec sem. Nocoj je tudi moj sveti večer.

Rad sem v družbi tovarišev. Rad se z njimi razgovarjam o tem, česar je polno moje srce. Nocoj pa je sveti večer. O njem se bom razgovarjal.

Vem, mnogi so nesrečni tudi nocoj. V srcu je mrzlo, temno je v duši, mračne so misli. Zunaj je zima znotraj je mraz. Ni prijetnega kotička, ni blaženih sanj. Samo spomini so morda ostali.

To so spomini iz mladostnih dni. Nekoč je bilo tako, da je v nas vse žarelo, vse pelo na ta večer. Takrat so bila vsa nebеса v zvezdah posejana, takrat je bil Betlehem tako blizu, da sem vsega imel sredi otroškega srca. Tedaj je, tako se mi je zdelo, bil ves angelski zbor ob meni in vse okrog mene je odmevalo v tajinstveni sreči. Bil sem ka-

Slovenski koledar

— Prosimo, da zastopniki naših listov poskrbe, da sami ali njihovi soobčani, kadar potujeje v teh dneh po opravkih v Ljubljano, pridejo tudi po »Slovenčev koledar« za dotični poštni okoliš. S tem nam bodo prihranjeni široški pošiljatve. Ker je cena koledarju tako nizka, da plača komaj papir, bomo za take usluge zelo hvaležni. — »Slovenčev koledar«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

kor betlehemskega pastirčeka, ko sem klečal ob jaslicah in z brati in sestrami v molitvi glasno pel: »Zveličar nam je rojen«.

Mnogo se je od takrat izpremenilo; mnogotero razočaranje je življenje zagrenilo. Trpkost je legla nad vsakdanje življenje.

Toda nocoj je sveti večer. S spomini iz preteklosti se zdi, da v njem Jezus trka na naša vrata. On ve: zunaj je zima, v srcih je mraz. On ve: ves svet je zledenel, ogorzil, vsaka pesem je zamrla, vse zvezde so ugasnile. Utihnili so nebeški zvonovi, smrt je srečo pomorila. On ve, a trka prav zato, ker nas je našel tako revne, tako uboge, tako nesrečne, tako daleč od luči in od veselja betlehemskega poljan. Trka na vrata našega srca. On hoče, da v nas pride tudi v teh časih božji mir in njegova sreča.

Ni mogoče živeti brez sreče, brez Božiča, brez Boga. Mnogi delavci so jo iskali brez njega. V temi, v mračnih mislih čakajo zato brezupno konca svojih dni. Mnogi so verovali v neko drugo, zlagano, stvarno, neduhovno srečo. Sanjali so o čudnih nebesih na zemlji. Proti luči iz Boga je vstala borba lažnika iz teme. Hudič je z lepimi gesli in obeti nastavljal zanko in mnoge pahnul v nesrečo.

Za njegovimi lažnimi obeti so tavali mnogi delavci skozi temo in so pili iz čaše življenja strupeni napoj. Pili so do dna, a sreče niso našli. Varali so se, kakor se je varalo pred njimi že nešteto drugih. Motil se je Marks, bredel je Lenin, tudi Feuerbach je bil brez luči. Nasledniki tonajo v človeški krvi.

Po zborih, po tovarnah, po beznicah so razpravljali o kapitalu in o delu, o duši in o Bogu, o razredih in o družbi, o krivici in pravici o moči in oblasti in so — kleli. Bog pa je bežal pred njimi, ker so bili brez ljubezni. Z njim je bežal mir iz srca in ugasnila je zadnja zvezda na poti v lepše in srečnejše življenje.

Življenje delavčev je pač grenko. Mi, ki ga živimo, to bridko občutimo. Toda ne bomo ga spremenili tako, da se zagrizemo v svoje trpljenje in zarijemo v svoje lastne bridkosti. Ne bo lepše, dokler bo v naših dušah življenje brez svetlobe, brez Boga.

Sveti večer je nocoj. Usmiljenje išče nesrečnih: tebe in mene in vse. Nekoč je šlo to usmiljenje mimo Čaheja-cestinarja. Šel je Jezus mimo grešnika. Samo en korak, en sam hiter skok z nizkega drevesa in tisti dan je došlo zveličenje v njegovo hišo.

Vsi smo, kakor ubogi Čahej z miselnostjo in z bremenom tega sveta preobložen. Nocoj, ko je sveti večer, hodi mimo našega domovanja Bog, tudi njegovo usmiljenje. Trka na naša srca, vstopa prosi v našo dušo. V srcih odmeva daljna pesem blažene svete noči. V duši vstaja po milosti veliko hrepenenje: biti dober, samo dober.

Z Bogom na pragu sreča stoji. Trka na sleherna delavčeva vrata in prosi vstopa. Prinaša svetlobo božjega otroštva in velike sreče ob vsej človeški revščini. Borni hlevček v Betlehemu s slamnato zibelko skriva v sebi to bogastvo sreče družine delavčevcearja.

Zobobol' lahko odstrani
VERAMON.

Veramon se nadalje uporablja pri glavobolu, po preveč zavitem alkoholu, pri bolečinah ran in boleznih menstruaciji.

Zavitki z 2 tabletama in z 10 ter 20 tabletami se dobe v vseh lekarnah.

VERAMON

Oglaš. reg. pod B. Br. 1806 od 1. XI. 1938.

d Za višje cene svinj se spet zavzemajo, ne kmetje, kakor bi pričakovali, temveč vele-kmetje v Vojvodini. Svojo zahtevo utemeljujejo s tem, da so se dvignile cene koruzi, ki je glavno krmivo pri pitanju svinj. Mnenja so, da bi cena žive teže ne smela znašati manj kakor 17 din svinje cene 250 din za stot koruze. Prav gotovo pa je, da cena koruze skoraj ne vpliva na stroške pitanja prašičev, kajti redilci svinj so večinoma veliki kmetje, ki sami doma pridelajo ogromne količine koruze. Njim se ta čas niso prav nič povečali stroški pridelovanja.

CVIČEK pravi dolenski dobitnik
Centralni vinarni v Ljubljani.

d Petrolej na karte dajejo že v Zagrebu. Doslej so razdelili že 5000 takih kart za december in januar, in sicer dobi vsaka družina po dva litra petroleja na mesec. Računajo pa, da bodo morali razdeliti še enako število kart, kajti v mestu je okrog 10.000 stanovanj, v katerih ni elektrike. Merodajni krogi zagotavljajo, da petroleja ne bo zmanjkalo, pač pa so bili varčevalni ukrepi potrebni zaradi zime, v kateri kmetje porabijo največ petroleja.

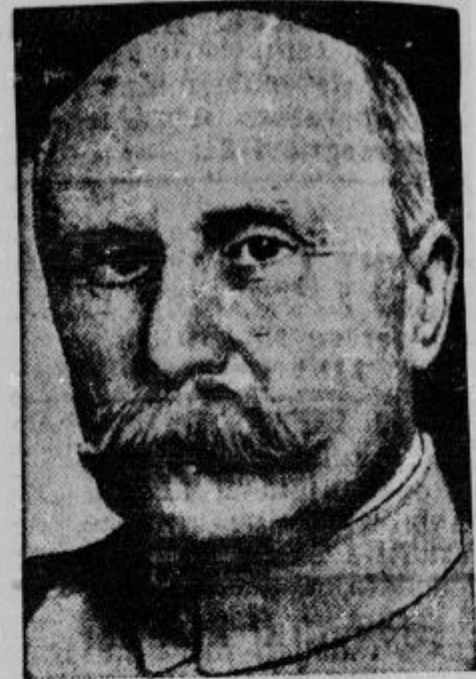
d Madžarski zunanji minister pri nas na lovu. Madžarski zunanji minister Csaky se je s svojo soprogo in spremstvom podal iz Beograda, kjer je v imenu madžarske države z našo kraljevino sklenil večno prijateljstvo, na lov v kraljestvo naših Kamniških planin. Ono soboto je ves dan lovil divje koze, katerih je tudi nekaj ustrelil. Tudi v Ljubljani je bil zunanji minister g. Csaky nekaj časa gost gosp. Hribarja. Z njim v družbi se je v avtomobilu odpeljal proti Sv. Jakobu ob Savi, kamor se je g. Csaky podal na ribolov. V Savi je lovil vse do Litije, kjer ga je ob 11 čakal poseben vlak, s katerim se je Csaky odpeljal proti Madžarski.

Darila za Božič in Novo leto

NICMAN
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 2.

Nemški vojaki se vadijo v plinskih maskah

Maršal Petain, poglavar francoske države

Pri nas sneg, v Afriki pa vroči peščeni viharji

General De Gaulle (izg. Degól), poveljnik francoskih osvobodnih čet

Italijanske čete v Afriki pod ognjem angleškega topništva

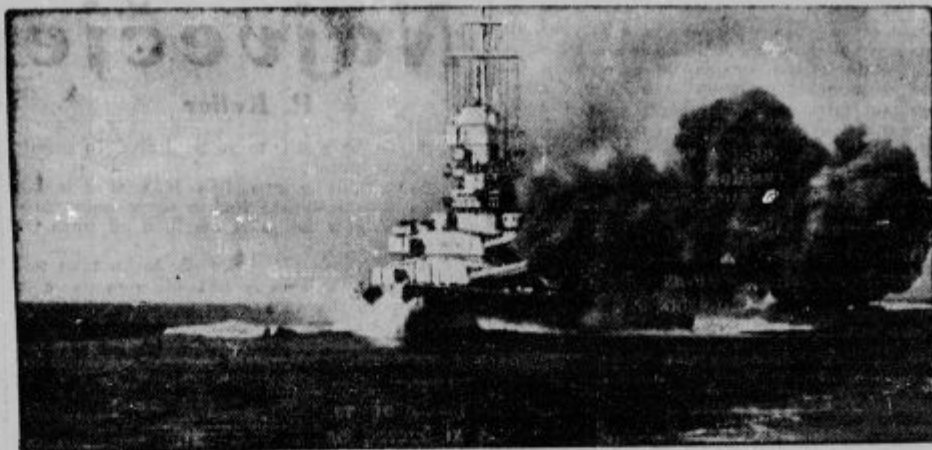

Egiptovski kralj Faruk je daroval 300.000 dolarjev angleškim vojakom v Afriki za božičnice

Zahtevajte v vseh javnih lokalih „Domoljuba“!

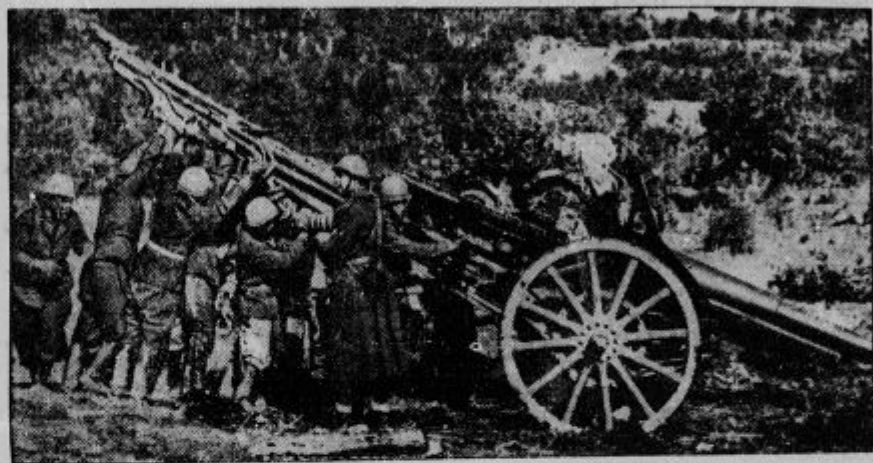
Edvard, vojvoda Windsor, bivši angleški kralj, ki se pogaja z Rooseveltom za pomoč

Italijanska bojna ladja strelja na angleško brodovje

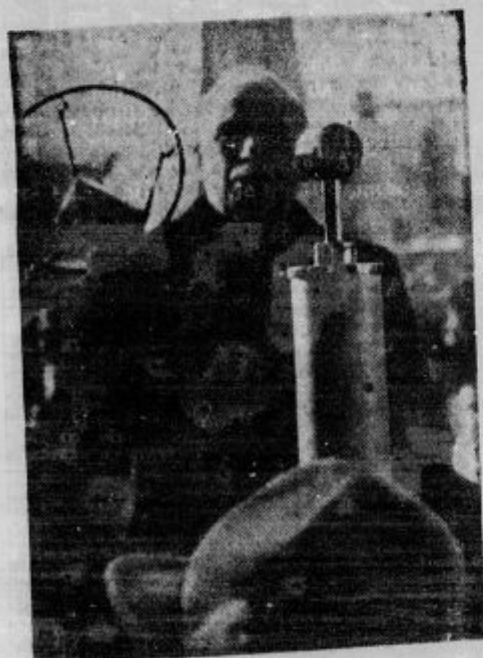
Fašist Robert Farinacci, vodja najbolj goreče fašistične skupine, zahteva veliko čiščenje v Italiji.

Italijansko topništvo v Albaniji

Angleško letališče pri Aleksandriji

Voditelj Hrvatov, dr. V. Maček, govori na grobu dr. A. Korošca

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Domoljubu“!

Ves svet je bil tako sanjavoiv. Sreča, če prinaša sanje, slika svoje podobe z barvami ali s plameni jutranje zarje. Kdor je pa šel skozi to polmaržo, mrtivo ozračje, po katerem je jadrilo samo nekaj osamelih vran in je v njem tu in tam zatrepetala kaka snežika, ta je čutil, da ga mrzli in do srečnih sanj ni prišel. In če bi bil tudi kak brezskrbnik; bi se bil moral vendar prej zateči k ognju domačega ognjišča, da bi se rešil te vsemogočne otočnosti tu zunaj, preden bi se prestrašena sreča v njegovem arcu spet umirila in nasmejala.

»Ali morda res ne pride Jezušček? Jezušček v belih tančicah in z zlato krono? Jezušček, ki prinese z lučmi okrašeno drevesce skozi okno, ki razpostavi z belimi rokami zvinčene vojske in orehov natrese ter lecta? Ali znabiti res ne pride?«

Vrana je sedla na kol, ki kaže pot na razcestju vrh ostrega griča, in nekaj snega se je zdrobilo dol na fantiča, ki sedi na miljujku. Deček se za hip dvigne in črni ptič odleti.

Na levo dolina in dolina na desno, na levo vas, kjer stoji cerkev in šola, na desno širen gozd in konec njega mlina.

Jakob je bil res slab človek, ker je pred kratkim ukradel tolar. Danes zjutraj je odšel in je vendar služil pet let v mlinu. Toda nova mati na vse pride.

Jakob — no seveda! Bil mu je pa vseeno dober znanec in mu je marsikaj povedal. Tudi tisto o Jezuščku.

»Jurko, ne bodi neumen, Jezušček ne hodi okoli! Tisto božično drevesce jaz prinesem iz hoste, druga šara je pa s trga v mestu.«

Tako je dejal Jakob in še to, da je vas tista drobnarija spravljena v stari veliki omari na podstrešju, ključ do nje ima pa ona.

Ko bi ji vsaj mati ne moral reči! Saj ni njegova mati! Nova žena je njegovega očeta — nič drugega!

»Zdaj pa ostane: vera, upanje, ljubezen, to troje: največja med temi pa je ljubezen.«

Tako je napisano s srebrnimi črkami na črni tablici, ki visi doma na steni. Počemú mu je to zdaj prišlo na misel? Saj je pravkar mislil le na »novo«, ki je šele štiri tedne v mlinu in ki je nima rad. Svojo pravo mater je imel pač rad, a je umrla.

Kako sivo se pné nebo nad pokopališčem! Le visoke smreke na njem so lepe. Ali mrtvi kaj vedó, kako se na svetu godi?

Kaj le potem mama misli o očetu? Komaj leto dni je v grobu. Ko je umrla, je oče jokal, da se mu je trgalo srce, in bolj je kričal kot on, Jurko; čez leto in dan se je pa z novo poročil. Pred štirimi tedni je bila svatba. Plesali sicer niso, prav veselo je pa bilo. Samo on ni bil vesel, prav gotovo ne. Saj nova obleka je bila prav čedna in prvič v življenju je imel dokolenke — to je bilo pa tudi vse, kar je bilo lepega. Drugo — tako temno mu je bilo tisti dan pri srcu in v vratu ga je tiščalo, kakor takrat, preden je imel vratnico. Vsi ljudje so se mu tisti dan alinili, on pa je bil do vseh nevljuden. Pri obedu mu je nova sladkarje našla v usta, še nase ga je hotela priviti. Tistikrat pa ni več zdržal: na ves glas se je zadržal in rekel, da ga boló zobje od sladkarij. Stekel je, da steče tudi na pokopališče in materi v grob pove, da je v mlinu svatba, pa vendar ni šel. Grozno ga je potem zeblo in je mislil, da je bolan. Zavlekel se je v svojo izbico doma in kar v pražnjem legel pod odejo. Potem je prav goreče molil, naj ga pusti ljub Bog, da umre, in nato je zaspal.

Cisto iz daljave je slišati zvončkanje saní. Jurko vstane. Znabiti je oče, ki se je danes odpeljal v mesto. Čudil bi se in šele dolgo spraveval, zakaj on, Jurko, tako pozno prihaja iz šole. Gotovo je že več kot polni ene.

Fantič si popravi nahrbtnik in pogleda dol proti pokopališču. Pogleda z vso trmasto zvestobo in z globoko otroško bolestjo. Polpremrta roka seže v žep in potegne iz njega pisan robec. Z njim pomaha navzdol. Z njim je tudi prej vsakikrat pomahal na tem mestu, toda na drugo stran, proti mlinu, kjer je stala njegova mama ob oknu.

Ko stopa navzdol, misli na to, ali znabiti res ne pride Jezušček. Velika grenkoba ga prevzame. Zakaj so mu pa vedno pravili o njem, zakaj je bilo pa vedno tako lepo in zakaj je potem sploh sveti večer?

Grenkoba se spremeni v srd in srd se obrne na novo mater, ne na hlapec, ki je povzročil njegovo žalost. V hipu se mu razvedri lice. —

Največje

P. Keller

Da, da, to bo storil, to jo bo ježilo! In urneje stopi proti mlinu. —

Nova mati je lepa, tiha žena. Bila je kot deklica v samostanski šoli in se je mnogočesa naučila. Zdaj v mlinu je marljiva od jutra do večera.

Ne povpraša nič, kako da Jurko tako pozno prihaja. Posli so že odkosili: ona pa je le čakala nanj. Očeta pa še ni iz mesta nazaj.

Molče kóšifá. Zadnje čase ne govori več veliko z Jurkom, tudi mu ne maši več sladkarij v usta, prijazna je pa vedno z njim. Danes ga odgovori tako mimogrede:

»Saj zdaj bo pa kmalu prišel Jezušček.«
Jurko odloži žlico. Nasloni se nazaj na stolu, glava mu kloni globoko na prvi in z nogami začne zvoniti.

»Saj ne pride Jezušček, zamrzna uporno. Mlada žena se prestrašena ozre v otroka.

»Da — ne pride Jezušček?«
»Ne pride — jaz vem!«
»Od kdaj pa veš?« uide ženi.

Naš novi roman si bo gotovo osvojil srca vsakega bralca. Opozorite nanj tudi one, ki niso naročniki »Domoljuba«

»Odkar si ti tukaj!«

»Tako, tako,« težko poFRE mlada mlinarica in gre v kuhinjo. Toda brž spet pride.

»Kdo pa ti je to povedal?« vpraša.

Fantič ne odgovori precej, potem reče uporno:

»Jakob mi je povedal.«

»Tako, Jakob? In kdo ti je pred njim pravil, da Jezušček pride?«

»Kdo? Jaz — jaz — ne vem prav dobro, pa — mislim, da moja mama.«

»Tvoja mama? No, potem moraš seveda Jakobu bolj verjeti kot svoji mami.«

Deček sedi kot okamenel. Proti koncu, ko še domov, si je tako lepo izmislil, kako jo bo

razjezil, in zdaj? Jakob in njegova mama! Toda nekaj mora še povedati:

»Jakob je rekel, da si božično drevesce lahko sam prinesem iz gozda.«

»Da, moj fantič, to lahko storiš, to si boš celó moral storiti, če ga boš hotel imeti, ker Jezušček k nikomur ne pride, kdor nima vere vani.«

In odide v kuhinjo. Fantič je sam. Odriva krožnik in se s komolci nasloni na mizo. Tako nepremično gleda skozi okno. Ob njem padajo bele snežinke.

Ko bi le vedel, kdo ima tu prav! Ta zunaj ne reče ne »da« ne »ne!« Njegova mama bi gotovo rekla »da!« — da, da, da! Toda, če bi se potem Jakob vrnil!

Kako ga stresa, mladega dvomljivca! Namir, ki hruje skozi njegovo mlado dušo, ni tako omotičen kot vihar, ki besni skozi starejša srca, ko se jim potaplja vera, toda mrzel je ravno tako. Da le hočemo same sebe tako varati, da le tako hlepimo po znamenah ob sejm-skih lopah življenja! In da mi vsi več zaupamo zvitemu licu barantača kot robato svarečemu glasu, ki prihaja iz kmečke samote in nas opozarja, naj bomo previdni!

Zunaj zacingljajo kraguljci. Oče je prišel, Jurko se ne mara zdaj sniti z njim. Ven mora, da se skrije v kak kot. —

Ko mlinar kósi, mu sedi njegova mlada žena ob mizi nasproti.

»Jakob je bil pa le velik malopridneč,« pravi. »Ni ti samo kradel leto za letom, ko ni mogla tvoja bolehna žena za njim, tudi Jurka je pokvaril.«

Mlinar iznenaden dvigne pogled.

»Jurko ne verjame več, da pride Jezušček, in si hoče božično drevesce sam prinesiti iz gozda.«

Mlinar zmaje z glavo, meni pa, da zadeva ni tako huda.

»No seveda, prej ali slej bi bil prišel lik na to,« pravi.

»Prej ali slej gotovo, toda ne tako iznena-da in ne ravno zdaj. Jurko je devet let star. To še ni — na splošno govoreno — starost, ko mora otrok vse vedeti. In celo Jurko ne, ki je svoje vrste otrok. Tvoja žena se je veliko ukvarjala z njim. Zato je za svoja leta bolj zrel ko vsi drugi fantiči. K tapu je tudi veliko pripomogel gozd in da je zmrazil tako sam; saj malo pride skupaj z drugimi otroki. Če se mu torej kar v hipu zruši tako lepa vera, — to ni dobro, Henrik. Vprav, pri njem bi bilo moralo priti polagoma in mnogo kasneje, da bi se opazil ne bil. Jaz pa — jaz sem se tako veselila svetega večera in sem mislila — takrat se bova našla. — Toda nočem si beliti glave, tako reč mora pač tudi opraviti mati.«

Mlinar poda svoji ženi roko preko mize. Čez čas vpraša ženo:

»Kako gre s kuptičjo?«

Mlinar se popraska za ušesi. Pove, da gre zadnja leta z njim hudo navzdol. Dolga bolezen žene ga je mnogo stala, in če bi se ne bil oženil, bi bil moral gospodarsko propasti. Zelo da je srečen: da je še Ano dobil. Mislil je sicer, da je nekoliko pregosposka zanj, toda zdaj vidi, da je izredno sposobna, da vse pregleda in ji nič ne uide. Njen denar je dal njen oče seveda na razpolago, ker je vedel, v kakšni stiski je mlinar.

»Ne gre ravno dobro,« de končno, »saj veš, za najpotrebnejše včasih ni.«

»Za najpotrebnejše bom jaz dala, Henrik. Dorasla sem svojim letom in s očetom se dogovorim. Toda samo za najpotrebnejše! Gospodarstvo si mora samo opomoči, obresti od ostalega bi pa rada porabila za Jurka. Zelo mi je na srcu, da gre za eno ali dve leti v mestne šole; tako nadarjen je in velika škoda bi bila zanj.«

Mlinar je suhoparen človek, toda zdaj mu le stopijo solze v oči.

»Ana, jaz ne vem, kdo je s teboj več pridobil, jaz ali fant?« — —

Noč je. Drugekrati Jurko kmalu zaspí, ko maj da leže, toda danes leži s odprtimi očmi. Tako temno je v izbi. In če se le kaj zgane, preplašen malo dvigne glavo s blazine in pogleda s široko odprtimi očmi srepo proti vratom. Misli, zdajdaj se morajo odpreti in Jezušček bo stopil skozi in ga pogledal z jezini očmi.

Jezušček, ko vendar ne verjame, da pride.

Fantu žari čelo. Storil je danes prvič ne-omari ni daril in najbrže tudi v drugih predalih in omarah ne, ko mu je vendar hotela dati vse ključe. Čisto nič ne ve.

Popoldne mu postane neprijetno doma. Oče tiči v mlino, on mora biti pa z novo sam. Pa sklene, da gre malo ven v gozd, ki spada k očetovemu posestvu. S težavo pove svojo željo. Nova pokima.

»Le, Jurko,« pravi in se skloni globoko nad življenjem.

V veži leži lahka sekirica, ki je sicer v šupi. Jurko se začudi, kdo jo je tja položil, in za trenutek mu pride na misel, da bi jo znabitil rabil, ko si hoče vendar sam priskrbeti božično drevesce. Toda ne mara je vzeti s seboj.

Ko gre čez zamrzi bujar, se vpraša, kaj prav za prav hoče v zasneženem gozdu. Toda nič drugega mu ne pade v glavo ko to, da bo znabitil videl kakšno srno. Je pa to velik bujar ob mlino s prav lepim ledom. Tu bi se lahko drsal kakor drugi otroci iz vasi; pa se noče.

Toda spodaj v predalu bo gotovo kaj. Hoče ga izvleči pa ne gre. To mu vzbudi še večjo radovednost, da vleče, kar more. Kaj je to »starim predalom, napel se ni in ključavnice nima? Spet se upre in potegne, da se mu obraz temno pordeči. Tedaj — se mu položi mehka roka na čelo. S krikom pade Jurko vznak. Poleg njega stoji nekaj belega.

Jurko se vzravna in občepi ob ženinih nogah. Trese se po vsem telesu in ni zmožen besede. Sram in strah ga prevzameta. Kaj bo zdaj storila?

»Le miren bodi, Jurko,« mu reče tiho, »samo pokažem ti, kako se ta predal potegne ven. Vidiš, tu zadaj na dnu predala je leseni klinček, tega je treba prej potegniti ven, ker za držuje predal.«

Potegne spodaj zatik in prime za luč.

»Kaj boš zdaj naredila?« vpraša fantič.

»Posvetila ti bom, dragi moj,« pravi prijazno, »zdaj je predal odprt, zdaj poišči! In jutri zjutraj prav zgodaj, ko bo oče še spal, pridi dol v kuhinjo, ti bom dala vse ključke, da boš lahko preiskal vse omare in predale.«

»Ne maram več iskati,« de otrok in si z rokama pokrije obraz. Tako obkleči tresoč se pred ženo. Močna luč obseva oba. Z brezmejno dobrohotnostjo obvisi ženini pogled na fantiču.

»Po — pomagajte! Jezušček!«

»Ne vpij, Jurko, da oče ne sliši!«

Nova mati je.

»Zebe te, Jurko, ali ne greš rajši v postelj?«

»Rad.«

Rahlo ga dvigne; rad vstane. Potem mu položi roko okoli ramen in ga vede po dolgem hodniku. V izbi počaka, da spet leže, in se nato skloni nad njim.

»Ali boš povedala očetu?« jo vpraša boječ. Ona odmahne z glavo in se mu nasmejne. Potem ga poljubi na čelo.

Sladka groza prešine otroku telo. In zdaj je tema. Odsila je — neslišno tiho. — Drugo jutro hodi Jurko okoli kakor v sanjah. Ni mu dobro. V »novo« kar pogledati ne more, tako čudno mu je. Prijazna je bila z njim zelo, toda jezi ga, da se je moral sramovati pred njo. Čuti, da je bil poražen in da je ona z lahkoto in smehtlajem zmagala.

Počemú jo je šele dolgo prosil, naj očetu nič ne pove? Ali ni bilo to neumno? Več kot natepel bi ga tudi oče ne bil, in še to le v skrajnem slučaju. Zdaj si bo pa zmeraj domišljala, da se ima za vse samo njej zahvaliti.

In potem — tisto o Jezuščku, kaj je? Ali zdaj ve? Nič ne ve. Ve samo to, da v tisti stari

Preneumno in prenevarno se mu zdi, in njegova mama vobče ni rada videla, da se igra z drugimi otroki. Rekla je: najprijetnejše in najlepše je pri nji v mlino. In to je bilo tudi res.

Dobro, da ima visoke škornje, kajti sneg je visok. Počasi in previdno gazi naprej in samo ob velikem hrastu malo postoji. Tu je poleti večkrat posedala njegova mama in on z njo. Da, enkrat je še pesmico zložil na to drevo. Tikala se je viharja in še rimalo se je nazadnje: hrast podrti — podoba smrti. Dobri mami je bila pesmica zelo všeč in on jo še zdaj lahko pove.

Skozi bele in riave veje se zeleno sveti. To je gošča mladih jelk. Tu mora malo postati in se oddahnuti. — Tam so božična drevesca. — Samo to je uganka, kdo jih okraši, Jezušček ali starši. Ves bolestin dvom ga prevzame, in čudno, ob tem se zamisli zmeraj le na Jakoba in ne na svojo mamo.

Stopi bliže in je uverjen, da si le ne bo mogel posekati mlade jelke: Pa vsaj ogleda naj si jih.

Ko pa stopi bliže, obstane kot okamenel. V obraz je bel kot sneg, oči mu zažare... pa omahne počasi... v sneg...

Deset korakov pred njim stoji božično drevesce polno pisanih luči in zlatih nit, polno rdečih jabolk in bliščočih sladkarij, božično drevesce z angelom in krono, božično drevesce brez stolpa, rastoče iz gozdnih tal...

Zenska postava smukne iz gozdne temine in dvigne onemoglega otroka. Ni močna in hudo trepeče, toda otroka zmore in do mlina ni daleč...

Snežen somrak sije skozi okno v negotovi luči.

Fantič je globoko zaspal. Na robu postelje sedi mlada žena. Roke je sklenila in nepremično gleda v zardelo lice otrokovo. Nad posteljo visi mala fotografija... mati Jurkova.

Preveč je temnoto, da bi mogla mlada žena dobro razločiti poteze na licu slike. Niti tega ne razloči, ali so tiste oči gori zadovoljne ali jezne. Toda njena mlada duša trepeče pred veliko odgovornostjo in želi govoriti... račun dati... oni drug!

Mlada mlinarica je preveč preprosta ženka, da bi našla pravih besedi za nežne občutke in nagibe svojega srca, ki so jo vodile. Zato ji tudi zgolj srce govori, ko sedi sklenjenih rok in se ozira gor v malo sliko na steni.

Tako osamel je, tako mehak, tako zasanjan ta fantič. Tako razborit otrok je, da obvisi na vsakem novu žaru, ki mu pade v dušo, in ob njem snuje svoje misli. K temu še njegova globoka, bolna otožnost. Če mu vzameš zdaj še mladost, ko se njegove misli še vedno nagibajo in pohajajo na pokopališče, in mu v zameno ne daš nič, kar nič, on pa naj svojo bolečo izgubo sam nosi v srcu, hkrati z globoko žaljo svoje osirotelosti, bi bilo to mnogo preveč za to mlado dušo, ki je še preslabotna povrha, da ne bi se vanjo zasejale kati sovraštva in črnotlosti z bohotnim izobiljem pleveljevega semena.

Nikakor ne! Ko mu nekoč zatone prelepa misel o božičnem Jezuščku, tedaj mora biti močan in pomirjen... tedaj mora imeti spet mater, ki ga more voditi in zna tolažiti.

In zdaj matere nima! Mlada mlinarica rahlo dvigne glavo proti sliki.

»Ne bom ti ga vzeli... ti... saj ga hočem samo ljubiti.«

Zvezda vzide zunaj na sivem zjaskem nebu. Vznenmirjena mlada žena se pomiri. Otrok pa se nemiren prekleča po postelji. Kar enkrat pa jame z boječim sanjavi glasom:

»Jezušček... o... o... saj verjamem, saj verjamem... verjamem... V omari ni nič... Božično drevesce... je v gozdu... in k otrokom, ki ne verjamejo več, da Jezušček pride, tudi ne pride... Jakob...«

Vsa usmiljena se skloni mlada žena nad otrokom in ga poljubi tako vroče, da fantič odpre oči.

Prestrašen zastirni, se strese in potegne odejo proti obrazu. Čez čas pa silno zajoje. Mlinarica ga pusti. Nato otrok vpraša:

»Ali si zelo huda name?«

»Jaz? Pa zakaj, Jurko?«

»Ker... ker nisem verjel, da Jezušček pride.«

»In zdaj, Jurko?«

»Zdaj verjamem... zunaj v gozdu je božično drevesce.«

»Res, fantič moj, tudi jaz sem ga videla.«

»Ti?«

»Saj sem te tam našla?... Sicer bi bil umrl?«

Zgrozeč se ziele nazaj pod odejo. Potem spet začne:

»Nikoli več ne pride k meni.«

»Jezušček, misliš?«

»Jezušček — ker nisem verjel.«

»Še bo prišel, otrok moj, jaz bom molila zate.«

Globok, dolg molk. Potem vpraša fantič v težki skrbi:

»Kdo pa more... to izprostiti... kdo... takim otrokom?«

»Kdo, Jurko, kdo?«

Drgetaje pride to vprašanje iz ženskih ust in dvoje v obvladajočem siju zaiskrečih se oči se nagne nad otroka. Tedaj fantič krikne:

»Mati!«

In obvisi na njenem vratu...

Blažen sveti večer je bil prišel v mlino. Božično drevesce je gorelo, drevesce iz gozda. Ves srečen je fantič v svoji izbici. Toliko darov je prejel in vprav takih, ki si jih je najbolj želel in o katerih je menil, da nihče ne ve za to. Toda Jezušček ve za vse... Zdaj je prepričan.

Tudi mlinar je ves srečen. Prav danes ima tako lepe načrte za mlino in za fantiča... Toliko novega upanja!

Mlada mlinarica je sama spodaj v hiši. Praznični sijaj je minil, le voščena sveča še gori v njeni roki. S stene se pa svetlilo na črni tabliči srebrne črke dol na njo. Sramežljivo povese oči in jih kar zapre; toda še tudi misel lahko here skozi veke:

»Zdaj pa ostane: vera, upanje, ljubezen, to troje; največja med temi pa je ljubezen.«

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Št. Peter pri Novem mestu. Neznani vlomilci so v noči od 7.—8. decembra vdrlji v pisarno tukajšnjega župnega urada, vlomili v pisarno tukajšnje hranilnice in posojilnice, ter odnesli okrog 18000 din. Denar in blagajna sta dobro zavarovana, ter ne bodo trpeli vlagatelji nobene škode. — Na posestvih grofa Villavincencio Margheri iz Otočca, so začeli na desni strani Krke zopet kopati premog, ki je po mnenju strokovnjakov zelo dober. Pravijo, da je v teh krajih še mnogo premoga. Komisija za iskanje premoga je ugotovila, da ga je v zemlji za dobo 150 let, ako ga izkopljejo dnevno po 5 vagonov. Sedaj je na delu 20 delavcev; ko bodo dograbili novi most čez Krko, se bo delo v večjem obsegu nadaljevalo. Z delom je pričela premogovna družba iz Petrovč, lastnik premoga Margheri je njen delničar in ravnatelj tega obrata. Slični obrati so v teh krajih potrebni, ker bodo naši siromašni ljudje vsaj nekaj zaslužili ter se bolj navezali na svoj rodni dom. — Tukajšnja občina je na dan 27. novembra preselila svojo pisarno v svoj novi ter še ne popolnoma dograjeni občinski dom. Bo še precej dela, da bo mogoča stavba gotova.

Dvor. K. K. Z. Dvor priredil svoj občni zbor dne 29. XII. 1940 ob pol 8 uri v cerkveni dvorani. Pozivamo, da se ga člani kakor tudi prijatelji kmečkega stanu v polnem številu udeležijo. Naj ne bo člana, ki se ne bi udeležil tega važnega občnega zбора, na katerem se bomo spominjali našega nad vse dobrega očeta, pokojnega dr. Antona Korošca. Vsi zelene ovrtnice, to je naš simbol.

Podgrad. Za božjo voljo, kje pa je ta Podgrad? Vzemite zemljepisno karto v roko in ga iščite tam nekje za zadnjim krajcem lune. Tam nekje bo. Za smrt voditelja slovenskega naroda, dr. Antona Korošca, smo zvedeli iz časopisja šele v torek popoldne, ko je bil že pokopan. Tako daleč je Podgrad, da je pred nekaj meseci iz Toplic pri Novem mestu v Podgrad poslano pismo iz Novega mesta, romalo nazaj v Toplice, ker niso

vedeli, kje je Podgrad. In vendar je iz Toplic do Podgrada samo dobre tri ure pešhoje, ali iz Novega mesta do Podgrada le poldruho uro. Marsikako pismo, če ni pošta prav natančno označena: Stopiče — Šmihel — Novo mesto (pošta je namreč v Stopičah), »zarajža« večkrat iz Ljubljane po Štajerskem, priden pride do nas. Sobotnega »Slovenca« dobimo šele ob torkih popoldne. »Domoljuba« vedno šele ob sobotah popoldne. Torej smo res nekje za luno. Kako potrebna bi bila v tem kraju pošta, da ne bi bilo treba pismonošij iz Stopič hoditi semkaj trikrat na teden; ali pa če bi prihajal vsaj vsak dan. Bila je svojčas že tukaj neka pošta, pa ni znano, zakaj je bila odpravljena. Okraj je precej velik; je tukaj župni urad, štirirazredna osnovna šola itd. — Letina je bila letos srednje dobra. Sadja ni bilo nič. Zato menda tudi ni bilo nobene vošnje, da bi se tukaj gradila moderna sušilnica sadja, ko je bilo že od banovine 4500 din in okr. kmet. odbora 500 din na razpolago. Nekaj bi bilo treba »kulukovati« in zato ni bilo navdušenja. — Elektrike, marsikje je že imajo, nimamo. Premalo navdušenja. Pa bi se dobila, ako bi prispevali enkrat za vselej še trikratne direktne davke na davkih zanjo. Pa o tem še drugič kaj.

Smartno pri Litiji. Kdo ne pozna g. Drčarja, peka iz Smartna pri Litiji? Skoro bi lahko rekli, da ga ni poslovnega ali kmečkega človeka v litijškem srezu, ki bi ga ne poznal. No, in ta mož praznuje 26. decembra svoj šestdeseti dan. G. jubilar je bil 4 leta šmarnski župan, več let odbornik zadrage, hranilnice in posojilnice in cestnega odbora. Sedaj je tudi predsednik društva obrtnikov za okraj Litija, ter večletni in tudi sedanjji predsednik našega

Prosvetnega društva. V mladih letih pa je bil navdušen in agilen Orel. Naše časopisje prihaja v njegovo, strogo katoliško hišo že 38 let, dolgo vrsto let pa že prodaja našega »Slovenca« in »Slovenski dom« v svoji prodajalni Gosp. Drčar, iskreno Vam čestitamo k Vašemu jubileju, ter Vam kličemo še na mnoga leta!

Sv. Helena. Mladci FO pri Sv. Heleni prirade na sv. večer ob pol 10 igro v treh dejanjih: »Pastirci in kraljice«. Vabljeni Po igri razdelitev daril revnim otrokom. Darila se bodo še sprejemala od 8 do začetka igre.

Rigelj in Bušine pri Toplicah. Naš kraj se odlikuje po dobri kapljici. Srečen gostilničar, ki more svojim gostom poleg semičarja, dalmatinca in bizelca, reči še, portugalka, rigelčan bel in črn. Pa žal, letos nam vinska trta ni dala, da bi si sode napolnili z dobro vinsko kapljico. Tako bo letos bolj trda, dokler se spet ne povrne dobra in bogata jesen. Pa saj so težave povsod. Tudi petrolejski vrleci letos menda niso obrodili, ker nam petroleja tako priznanjuje. Skoraj bi se morali podati v tiste čase, ko so ljudje svetili s trskami za pečjo. Mi pa vendar sedaj ne bomo nič več vzbujali te stare spomine in smo povsem srečni in zadovoljni, da bomo v kratkem dobili elektriko, ki nam je zadnje čase kar potrebna. Še nekaj dni, pa bo vse končano, tako da bomo v božičnih praznikih že lahko poslušali naš slovenski »kuku«. Dasiravno je neugodno vreme oviralo delo, delavci kljub temu redno nadaljujejo.

Št. Janž na Dolenjskem. Pa so naši fantje res »fante ob fare«, vsa čast jim. Popravljali so namreč dvorano in zgradili popolnoma sami nov oder. Ne mislite, da so to delo izvršili površno, ampak je novi oder pravo mojstrsko delo. Sami fantje so bili mizarji, sami tesarji, kopači, vozači in dr. In kako jim je šlo delo lepo in naglo izpod rok! Največ zaslug pri tem delu imata gotovo Franc Razpet iz Glinga in Ivan Razpet iz Srednika, ki sta se največ trudila, da oder, kakor strop, pod in prednji del odra, kar je lesenega, lično izgle-

Vsem zastopnikom!

Poslali smo vam več izvodov božične številke »Domoljubac za agitacijo. Pridobite novih naročnikov! Kdor do 8. decembra ni naročil »Slovenčevega koledarja«, ga lahko še naroči do novega leta. — Koledar bomo ponatisnili. Velja 18 din, ki jih je treba plačati ob naročilu. Za nenaročnike 28 din.

Ljubarski:

OČIM

Povest iz domatega življenja.

Starec ni mogel pripovedovati dolgo časa. Glava mu je klonila na prsi in jezik se mu je zapletal. Tončka mu je zakurila sobo in pogrela odejo. Spat je odšel brez večerje. Sin ga je moral oprati, da je prišel na posteljo.

Zjutraj je poskusil vstati, pa se ni mogel spraviti pokonci. Ivan ga je poklical, da pojdem iskati denar, kot sta se dogovorila. Dvignil se je in omahnil na blazino.

»Premrazili ste se.« Ivana je zaskrbelo. »Ako vam ne odleže, pojdem po zdravnika.« »Tako hudo še ni,« je zanikal ter se oelal močnega. »Le nekam čudno me zazebe, kadar se pokažem izpod odeje.«

»In denar?« Ivan se ni hotel ponujati, da bi opravil za očeta. Poznal je njegovo nezaupljivost v takih važnih zadevah.

Tisto jutro mu je zaupal. »Kar sam pojdi in poglej tam okrog, kjer si bil napaden, ko si šel na kupčijo.«

Ivan je zajezdil konja ter ga usmeril proti gozdu. Votline v drevesu mu ni bilo treba dolgo iskati na označenem kraju. Našel jo je v deblu starega kostanja tako visoko, da jo je komaj dosegel. Tukaj so nekoč gnezile žolne, nekdo pa je odprlino že razširil s sekuro. Zlezal je na drevo in potisnil v lukajo vso roko do rame. Na dnu je ležala denarnica, ki je bila že napojena z vlagom. Bankovcem pa mokrota še ni preveč škodovala. Le posušiti jih je bilo treba, pa so bili spet uporabni. Manjkalo je prav nekaj malega; Brajdež se takrat ni upal razpisati denarja. Zapravil bi ga bil po prebiti kazni, pa mu je smrt prekrizala načrte.

Oslabeloč, ki se je lotila starega Breznika po prihodu iz mesta, se je razvila v resno bolezen. Poklicani zdravnik je zmigoval z rameni. Ugotovil je razna vnetja in zapisal zdravila. »Za olajšavo,« je pripomnil, kakor bi bil dvomil v ozdravljenje. Upal je, da bo zmagoval srce in tedaj se bo obrnilo na bolje.

»Za Polčetom se ne pojdem,« je menil Breznik. Tako slab še res ni bil, zato tudi na smrt ni mislil. Toda bolečine so bile hude in moči so ga zapuščale, kar mu je podiralo upanje ter ga prešinjavalo z grozo. »Ali bo res že treba iti?« Pripriavljen še ni bil, pa tudi starost ga ni tlačila. Ležal je na denarju, ki si ga je bil prihranil za približek. Trdinova Ema pa živi iz rok v usta; kadar bo opešala, tedaj bo ljudem v nadlego. In taka rada bi umrla!

Bolezen je trajala dalje kakor pusto jesensko vreme. Zdravila niso pomagala, čeprav je že poskusil vse, kar so mu svetovali. Kak dan mu je za spoznanje odleglo, pa se je spet poslabilo in ponovilo. In posušil se je, da je bilo groza. »Ali sem jaz ali nisem?« Kar ustrašil se je samega sebe, kadar je pogledal v ogledalo.

V Oreslju je bila lepa navada, da so ljudje obiskovali bolnike. Posebno tedaj, kadar so bili že blizu smrti. Breznik pa ni maral za obiske. »Čemu me hodijo gledat?« je bil nejevoljen. »Ali res nimajo drugega opravila?«

Samo Marico je rad videl. Edino njena navzočnost mu je lajšala trpljenje. Vselej, kadar je odhajala od njegove postelje, jo je zgrabil za roko, kot bi jo hotel pridržati. In njej se je nasmehnil ter je odgovoril na vsako vprašanje.

Marica mu je znala postreči v dejanju, pa tudi z besedo. Lepo mu je govorila o zdravju, zakaj o smrti mož ni maral slišati. »Pomlad je rojstvo novega življenja. Po žilah vam bo zaplala nova moč in bolezen se bo umaknila.

Sonce, ki oživlja prirodo, vas bo ozdravilo in okrepilo.«

Starec se je veselil pomladi, toda na tihem je dvomil. Čutil je, da peša. Zimo bo že še pretolkel, a vigrad bi mu utegnula splesti mrtvaški vence.

Misel na smrt ga je strašila. Tedaj bo treba popraviti krivico in priznati krivdo. Tukaj jo je skrival in odbijal grožnje z denarjem. Toda tamkaj pred sodnim stolom bo stal brez srečstev — razkrit in osramočen. Nato pa večna kazen.

Ali ni bil neumen, ker se je vdal skušnjavi? Zaradi veljave in imetja, ki mu je bilo v nesrečo. Če bi bil ostal hlapec ali pa kočar na Brajdeževini, bi bil danes vsaj duševnoкрепak in telesno neomagan, četudi bi morda ne bil zadovoljen. Zato, da se je lahko šopiril pred sosedi, je žrtvoval telo in dušo. On, ki ni mogel prenesti nobene žale besede, je bil amazan z ostudnim grehom. Pa je vendarle hotel veljati za poštenjaka, čeprav je vedel, da tega ne zasluži. Kot očim je grešil zoper svoje dolžnosti proti otroku, za katerega je moral skrbeti kakor pravi oče.

Čudil se je, zakaj mu je usoda prizanesla s kaznijo za njegovo zlobno dejanje. Človek, ki osreči sebe na škodo drugega, ni vreden usmiljenja. Znani so mu bili zločini, razkriti po toliko in toliko letih; njega pa očitno varuje reka skrivnostna roka. Poide, ki ga je spoznal v taborišču, ko se je pogajal s cigani, mu je bil nevarna. Toda zdaj je mrtev, njegovega maščevanja se mu več ni treba bati. Marica ne sluti ničesar ter mu streže kot svojemu pravemu očetu. Tudi če bi ji razkril svojo hudobnost, bi ga njeno blago srce ne moglo sovražiti.

Zavedal se je, da ni vreden njene ljubezni. Krivico mu povračuje z dobroti, kar mu je zbuvalo neprijetne občutke, kakor bi mu prilivala s kropom. Nekaj mu je prigovarjalo,

da. Seveda so pri tem delu pomagali tudi drugi fantje. Največje veselje pa je zavladalo v soboto 7. decembra, ko smo na strop nad odrom pričeli pritrdjevati nekake tračnice, po katerih drse zavese. Nato smo montirali še nov zastor. Z nepopisnim veseljem smo se ozirli na nov oder, ko je bil gotov, saj izgleda kot v kakem mestnem gledališču. Največ zaslug pri tem delu imajo gg. kaplan, ki so mojstrsko vodili to delo, ter tudi vse žrtve položili v to, da bi bil oder čimprej gotov. Da pa smo nov oder takoj preizkusili, če bo odgovarjal svojemu namenu, so dekleta na Marijin praznik (8. dec.) uprizorila lepo igrano »Iz viharjev v zavetje«, ki je prav lepo izpadla. Delo samo hvali režiserja. Tudi elektrifikacija pri nas napreduje, sedaj dobta elektriko vasi Hinje in Podboršt ter gotovo tudi Primštal, saj je že čas, da se delo začne. — Leto se nagiba h koncu, kateri se niste poravnali naročnine, storite to čimprej! Naše geslo je: V vsako hišo »Domoljuba«!

Svibno. Dne 8. decembra smo položili k večnemu počitku 82 letnega Kamnikarja Janeza. Bil je mož globoke vere in neomajnega prepričanja. »Domoljub« je bil njegov zvest prijatelj in tovariš, saj je prihajal v njegovo hišo skozi 50 let. Nestrpno ga je že čakal vsak teden, še dva dni pred smrtjo je sedel v izbi v »Domoljubom« v roki in bral novice in vse kar je prinesel člankov, saj se je za vse zanimal. »Domoljub« ni pustil raztrgati, ampak je vsakega shranil, da jih je cel kup. — Isti dan smo pokopali Strniša Martina iz Jag-njenice. Tudi v njegovo hišo je prihajal prijatelj »Domoljub«. Dne 30. novembra smo pa pokopali 77 letno Zahrastnik Marijo, pred nekaj meseci pa njenega moža Jerneja. Oba sta bila verna katoličana in sta zelo rada hodila v cerkev. Tudi tukaj je imel »Domoljub« in ves katoliški tisk odprta vrata, da jim je prinašal novice. Vsem naj sveti večna luč. Ostale pa tolaži Bog!

Sv. Križi pri Ljutju. Iz našega kraja je dolgo ni bilo nobene vesti. Naka dvorana bo dobila lepe nove kulise, ki smo jih že tako pogrešali in oder bo s tem dokončno vendar urejen, manjka mu še samo električne luči. Na Stefanovo 26. decembra bodo nastopili naši igralci z lepo božično igrano: »In mir ljudem na zemlji«. Vsi vabljeni! — Dekliški krožek prav lepo deluje in napreduje. Te dni je zapustila krožek aglina članica in vzorno dekle Hedvika Mrhar iz Tihaboja in se umaknila v samostansko tiho, da se tam daruje za bolnike. Tudi naši fantje pridno obiskujejo fantovske večere ob torkih. Mnogo članov je pri vojkih in od tam vsi pišejo, kako prav jim tam pride vse,

kar so se na teh večerih naučili. Zato starše opozarjamo, naj radi pustijo svoje fante v naše društvo, kj je v sidihi Boga in domovine! — Na večleten vpliv g. župnika se je pričel pred kratkim graditi vodovod za Sv. Križ. Tudi Moravčani so se opogumili in pričeli v Hovci vrtati vodne vrelce. — Čudno se nam pa zdi, kje letos hodi sladkor za sladkanje vina. Vse okoliške občine so ga že zdavnaj dobile le pri nas nič. Kdo je temu kriv?

Pred detetom

Prebivalci Betlehema
sanjajo zaviti v noč;
niso dali mesta Njemu,
v figar rokah je vsa moč.

Na poljani v bornem hlevu
v jaslih Detete leži;
zraven Njega vsa zavzeta
Mati molí in kleči.

Sveti Jožef srečen gleda:
Stvarnik je z nebes prišel.
On, — se dolgo začelani —
bo floveški rod etel.

Angeli pejo v višavi
in pastirje vabijo;
revni, vendar nad vse srečni
Rešenika molijo.

Jože R.

Revte. V starosti 78 let je umrla Marija Gabrovšek. Njen moč je že davno umrl, njen sin je ostal v Rusiji in umrl v daljnji Sibiriji, drugi je padel med svetovno vojsko v tirolskih gorah, tretji je pa umrl na Francoskem. V tem življenju se niso mogli sniti, naj jih Bog združi v nebesih in večnem veselju. — Na sv. Stefanu dan popoldne bo imelo S. V. D. občni zbor, katerega se naj udeležijo vsi člani. Bliža se novo leto in bo treba obnoviti naročnino, predvsem za »Domoljub« in »Bogoljub«, ki ne smeta manjkati v nobeni družini.

Medija-Islake Dne 16. decembra je srečal Abrahama naš častiti gospod župnik ekspozit Anton Torkar. Komaj pet let je med nami, pa je že

postal popolnoma naš. Že takoj ob svojem nastopu si je ovojil srca vseh duhovljanov. Na našem združnem polju je takoj z vso vneto prijel za delo. Zaorl je globoke brazde, ki bodo še poznim rodovom pričale, da je delal tu pravi zadrugar, ki mu je bila blaginja duhovljanov in njihovih gospodarskih organizacij tako pri srcu, da se zaradi njih ni ustrašil nobenega trpljenja. Vseh pet let je častiti gospod ljubil tajnik Hranilnice in posejilnice, predsednik Nabavne in prodajne zadruge, predsednik nadzorstva Mlekarske zadruge in predsednik Prosvetnega društva. Vse organizacije in vsi duhovljani mu k njegovi 50 letnici najiskrenejše čestitamo, prosimo Boga, naj ga še dolgo let ohrani med nami zdravega, za poštenje in pravico neupogljivega borca kot gorenske planine, pod katerimi se je rodil Bog ga živi!

Sv. Jakob ob Savi. Dne 17. novembra so se poslovili od nas prečastiti gospod župnik Josip Novak. Vsa župnija je ljubila svojega dobrega in blagega gospoda. Bil je vsem vse. Za njegovo vestno in zvesto delovanje mu želi vsa župnija mirne in zadovoljne dni v pokoju na Ježici. Pripravili smo mu lepo odhodnico zadnjo nedeljo v dvorani Prosvetnega doma. V lepo okrašeni dvorani je bila zbrana večina vsa župnija. V imenu vseh župljanov se je v lepih besedah poslovil od gospoda župnika g. šolski upravitelj Porenta. Nato so zapeli cerkveni pevci lepo poslovilno pesmico. Tudi šolska mladina je zapela par pesmic svojemu katehetu v slovo. Potem so se poslovili od svojega voditelja še posamezne organizacije. Čez nekaj dni nato pa smo slovesno sprejeli novega gospoda župnika Karla Supina iz Trbiča. Želimo mu obilo uspeha in blagoslova.

Zg. Tuhinj. Do smrti se je ponesrečil pri spravljanju lesa iz Planine Leopold Zavrbi, Zg. Tuhinj 8., dne 12. dec. 1940. Rajnega ne bomo pogrešali samo kot dobrega gospodarja in pridnega delavca, pač pa še posebno kot praktičnega katoličana, zvestega člana Apostolstva mož in fantov, moške Marijine družbe, Molitvene pomoči in naročnik »Domoljuba«. Duši rajnega naj sveti večna luč, potrim domačim in sorodnikom pa tolažba Vsemogočnega!

Brusnice pri Novem mestu. Tri dni, krasne za dušo, smo preživeli, ko je ž. g. pater Odilo Hajšek O. F. M. obnovil z nami sv. misijon, ki so ga lansko leto pri nas vodili ž. gg. Lazaristi. Nepozabni dnevi so bili to. Gospod pater: Priarčna vam hvala za v. l. še delo med nami! — Pred dnevi so imeli rudarji premogovnika Otočec, ki

naj ji razkrije pregreho ter jo prosi ocpuščenja. Ako bi jo nesel nerazkrito s seboj v grob, bi mu bila tamkaj morda v napotje. Kdor ostane v nespokornosti trdovraten, greši zoper sv. Duha ter je velik grešnik. Celo Brajče se je skesal na smrti postelje in umrl spravljen z Bogom. On pa naj bi zavrgel milost v trenutku, ko se odpravlja v večnost.

Bolnik se ni mogel več ustavljati priznanju. Vdal se je svoji vesti in sklenil, da bo zaupal dekletu, po čigavi krivdi je morala od doma. A poprej se je hotel še posvetovati s spovednikom. Blizala se je velika noč — pri-ložnost, da je poprosil za gospoda.

Prejel je sv. popotnico z odpustki za unarajče. »Za vsak primer«, si je mislil, »ali pa naj velja za velikončno izpoved.« Sosedje pa so menili: »Še kak točen...«

Tisto noč po opravljeni spovedi je bila Marica sama pri bolniku. Vrsta je bila na Ivanu, toda očim ji ni dal oditi. Vdala se je in sedla na stol zraven postelje.

Bolnikov pogled je bil to noč izredno otožen. Beseda mu je trepetala in roka se mu je tresla, ko je gladij njeno desnico.

»Ali vam je slabo?« jo je resno zaskrbelo. »Spomnil sem se onega večera, ko si izginila od doma. Zabolelo me je ob spominu na tvoje trpljenje in na strah, ki si ga prebila med cigani. Sam Bog te je čuval ter ti naklonil srečo.«

»Ako bi me ne bila našla tista dobra gospa, bi bila danes pastirica.« — Ponovila mu je, kako je bila oni večer v ciganskem šotoru. Vsega se že ni več spominjala; samo to je še vedela, da je stala ob kletki in ogledovala neko lepo ptico. Tedaj se ji je približala ciganka z drobnosteklenico in rekla, naj jo poduha. Omamljeno s prijetno dišavo je omahnila v njeno naročje. Zavedla se je šele v zaprtim vozu. Tam so ji dali slašček ter jo molili z igračami. Voz se je začel premikati — najprej počasi, nato pa hitreje in hitreje. Okna so bila

zagrnjena s temnimi zavesami, skozi katere ni videla, kod so se vozili.

»Ubožica!« se je izvilo bolniku globoko iz prsi. »Zakaj nisi klicala na pomoč, brž ko se je voz premaknil z mesto? Ljudje bi ga bili ustavili in te rešili!«

Povedala mu je, zakaj je morala molčati. Njena spremljevalka ji ni pustila glasno govoriti. Sedela je pri njej na blazini — zuneraj pripravljena, kdaj ji bo zamašila usta.

»Revica, revica!« Breznika je bilo samo pomilovanje. »Vidiš, Marica, od tistega večera nisem bil nič več miren...«

»Trpeli ste zaradi tega, ker niste mogli izvedeti, kam so me ovedli.«

»Vest me je grizla in pekla kot žerjavica.« je nadaljeval holestno. »In prvi delu ni bilo blagoslova.«

»Vi niste bili krivi, očec,« je naglasila poslednjo besedo.

Stisnil jo je za roko in rekel: »Ne reci mi očec, ampak očim.«

»Zakaj?« ga je pogledala ljubeznivo

»Zato, ker nisem vreden, da me kličeš za očeta, Marica, tvoj očim ne zasluži tega imena.«

»Že zopet očim.« — Pastorka ga ni umela.

»Da, očim!« je pribil, kakor bi se zgražal.

»Tvoj očim je bil tisti, ki te je oddal ciganom...«

»Vi? Ni mogoče! Nikakor se ne šalite!«

Mislila je, da se mu je zmešalo.

»Zaradi posestva, ki je bilo tvoje,« ji je razlagal. »Ko so te proglasili za mrtvo, je bilo prepisano name... Želja po časti in imetju me je zapeljala... Marica, sram me je pred teboj, ker mi povračuješ hudo z dobrim. Greh se mi stуди zavoljo krivice, katero globoko obžalujem. Odpusti mi, kakor mi je odpustil On, ki mi je naložil hudo pokoro.«

Jasno je bilo njegovo priznanje, toda Marica mu se zmeraj ni mogla verjeti. Nekaj ji je reklo, da bolnik ni pri zdravi pameti. In

če je resnica, kar je izpovedal, zakaj ji tega ni zamočlal? Bolje bi bilo, ako bi kaj takega ne bila nikdar izvedela.

Naslonila se je na posteljo in molčala. Oči so ji zalile tihе solze. Žalostna je bila zavoljo matere, ki je toliko let objokovala svojo izgubljeno hčerko. »Odpuščaj, bodite mirni!« je izrekla brez kake trde besede. Skesana obtožba jo je genila.

Prosil jo je, naj ostane tajno, kar ji je zaupal. »Po moji smrti lahko vse poveš; dotlej pa molči, da me ljudje ne bodo sramotili.«

Obljubila mu je, da ne bo nikdar izdala njegove skrivnosti. Zaradi matere, katero tako iskreno ljubi. Pa tudi zato, ker ne mara razdora pod domačo streho. Zdržala se bo zaradi Ivana, da ne bodo govorili slabo o njegovem očetu.

Segla sta si v roko ter se držala vse dotlej, dokler ni bolnik zadremal. Spal je mirno vso noč do jutra. Ko se je prebudil, je čutil, da ga je spanje okrepijo. Laže je čihal in znoj mu ni orosil čela. Prvič, odkar je legel, se mu je zadelo, da je lačen. Ali k smrti ali k zdravju? Rad bi še živel; toda če bi Marica ne držala besede, bi skoraj rajši umrl.

Smrt mu še ni bila namenjena, zato se mu želja ni izpolnila. Bolniku se je obrnilo na bolje. Odleglo mu je ono noč, ko je odložil mučno breme. Nato se mu je boljšalo od dneva do dneva. Prvo pomladno sonce ga je dvignilo a postelje ter ga izvabilo na klopec pred hišo. Pomladi je odpirala cvetje in razgrinjala zelene preproge. Tudi Brezniku se je smehljalo novo življenje.

Med drevjem, kjer je stala nekdanja lesena Brajčevo koč, se je dvigalo lično poslopje, zidano v eno nadstropje. Vrt, ki se je zgrinjal okrog hiše, je bil obsejan z dišečimi vrtnicami in razdeljen v gredice. Tu so cvetele razno-

pod vodstvom g. Franca Gorupa po dolgih letih zopet obratuje, lepo slovesnost. Skupno so se udeležili vsi maše v št. Petru. Na čelu spreveda sta bila solastnik premogovnika g. grof Karol Vilavincencio Margheri in gospe, ki sta ostala tudi po službi božji v družbi preprostih rudarjev in tako pokazala, da čutila z našim ljudstvom. Rudarji se Vam, ološki gospod in Vaši ljubenzivi gospe prisrčno zahvaljujemo za pogostitev in za Vašo naklonjenost! Srečno!

Njivice pri Radečah. Vodstvo tovarne papirja »Bratje Platnik« na Njivicah pri Radečah, ki je pred dobrim mesecem bilo prisiljeno zaradi racionalizacije obratovanja in težkega dobavljanja odpustiti čez 30 delavcev, je zopet naročilo za svoje delavstvo en vagon bele in enotne krušne moke ter jo razprodalo po svojih lastnih cenah. Socialna uvidevnost upravnega vodstva papirnice je prišla tudi ob tej priliki do izraza, kajti količina moke se je razprodajala z ozirom na gmetni položaj posameznikov; tako so družine z več otroki dobile sorazmerno večji del moke po nižini trgovski ceni kot pa ostali n. pr. samci. Lepa gesta lastnikov tovarne je našla pri vsemu nemeščinstvu in delavstvu najugodnejše odobranje.

Kal nad St. Janšem. Smrt je v tem letu med nami pridno gospodarila; posebno iz vasi Kal je pobrala precej vaščanov. Poleg znane Potokarjeve mame sta odšla v večnost tudi Jožef Jakoš in Filip Trinka, oba še mlada gospodarja. Posebno pa se je izpraznila Kusova hiša - kjer so imeli v kratkem času kar 3 mrljice. Na Gracu pa je postala žrtev materinstva mlada gospodinja Marija Jakoš roj. Fink. Na Branskem je umrla samska Ana Jakoš. Daj Gospod vsem večni mir in pokoj! — Letina je bila tudi pri nas prav slaba. V vinogradih skoraj nič in žita tudi malo. — V vse naše hiše naj z novim letom prihaja »Domoljub« in naj nam prinaša kaj bolj veselih novic, kot jih je nam prinašal v tem letu!

Bučka na Dolenjskem. V zadnjem času so zapustili ta svet Ana Cimperman iz Bučke, Jakob Zeleznik iz Dol. Radulj, zaveden pristaš JRZ, in priletna Jerebova mati iz Jarčvrha. Vsem tem naj sveti večna luč, žaluzoče naj tolaži Bog! — Zimski mraz, ki je občutno nastopil te dni, je prinesel s seboj našemu revnemu ljudstvu celo vrsto neprijetnih zganok, kako obleči in obuti sebe in številno družino, kar je pri današnjih cenah zelo kočljiva stvar.

vrstne cvetlice, kakršnih ni videti povsod na deželi. Vse je bilo v cvetju in zelenju od zgodnje pomladi pa do pozne jeseni.

»Vila Marica« so krstili vaščani stavbo, ki jim je bila v ponos in v okrasje. Njeni lastniki so zavikali mirno življenje ter jo blagovali. »Brajdaž jo je osrečil,« so menili v zmoti, da je bila deklica žrtev njegovega maščevanja. Pravega ozadja seveda niso poznali. Marica je molčala, kot je obljubila. Sovraštvo ni imelo prostora v njenem srcu. Z nežno otroško dušo je stregla materi, da ji vsaj nekoliko povrne, kar je morala pretrpeti.

Tudi Breznik je bil deležen njene sreče. Zaslužil bi bil vsaj nekoliko preziranja, pa je okušal le postrežljivost in ljubezen. Samo vest mu je še včasih spregovorila tisto neprijetno besedico »Očim!« A ne več v očišek na krivdo, marveč v spomin na minulost. Kar je zagrešil, je popravil in Marica, katero ljubi kot svojo pravo hčerko, mu je odpustila. Vse življenje je ostal hvaležen usodi, ki jo je privedla po trnjevi poti do sreče in blagostanja.

Konec.

1000 dinarjev podpore

I. Vsak naročnik »Domoljuba«, ki je v mesecu januarju poravnal celoletno naročnino za leto 1941, prejme od uprave »Domoljuba« podporo v znesku 1000 din, ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več str.lovati. Naročnikom, ki nimajo lastnega stanovanja, pa jim ob požaru pogori stanovanjska oprava, se povrne resnična škoda do 1000 din.

II. Naročnik »Domoljuba« je oni, na čigar naslov list prihaja, oziroma kdor je vpisan pri poverjeniku, ne glede na to, kdo je dal denar za ročbo lista.

III. Naročniki, ki prejema list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naročnino v zgoraj navedenem času in poskrbe, da bosta seznanjena naročnikov in naročnica pravočasno odposlana upravi »Domoljuba« v Ljubljani.

IV. Naročnik-pogorelec naj naznanilo o požaru priloži županstva in župnega urada, da mu je brez lastne krivde pogorela

stanovanjska hiša ali stanovanje, in da je — če prejema list pri poverjeniku — res pravočasno plačal celoletno naročnino za leto 1941.

V. Požarna podpora se ne izplača, četudi bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji:

1. pogorelcu-naročniku, ki je požar sam povzročil;

2. naročniku, ki mu pogore samo gospodarska poslopja: hlev, skedenje, svinjaki, stelnik, kolnica, kozolec itd.;

3. stanovanjskim podnajemnikom;

4. lastniku dveh ali več stanovanjskih hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje.

Če pogori hiša možu, čigar žena je naročena na »Domoljuba«, ali hiša očeta, čigar sin ali hči prejema »Domoljuba«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljuba« se bo tega pravilnika točno držala in prošnji neupravičencev ne bo uvaževala.

Naročite Slovenčev koledar, še je čas!

Ze nekajkrat smo omenili, da je »Slovenčevega koledarja« zmanjkalo, tako da zadnje čase nismo mogli sprejeti nikakih novih naročnikov več, kljub temu, da smo tiskali 30.000 izvodov. Tako ogromne naklade v prvem letu ni do sedaj gotovo dosegla še nobena knjiga.

Di bivaro pa toliko želja za naročilo koledarja, da ne moremo preko, zato smo sklenili omogočiti tudi onim, ki niso v pravem roku naročili koledarja, da ga še dobe.

Koledar bomo ponatisnili.

Prepričani smo, da se bo oglasilo še veliko število naročnikov, saj obsega koledar 256 strani, to je 64 več, kakor smo prvotno mislili. Sedaj ko je koledar izšel, ga mnogi ne morejo prehaliti.

Ne moremo dovolj priporočati, da naj si koledar vsak omisli. Želimo, da bi res vsaka slovenska družina ta koledar naročila. Je to velik dokument današnjih dni, zraven pa slovenski, da spada v roke vsakega Slovenca, ne glede na stan in izobrazbo.

Ta knjiga bi morala stati najmanj 60 din in še ne bi bila to pretirana cena. Prepričani smo, da smo s tem svojim naročnikom pripravili najlepši novoletni dar in da ga bodo

po Din 18'—

naročim vsi, ki ga še nimajo, do novega leta. Prednaročila bomo sprejemali do 1. januarja 1941. Da pa bomo mogli pravočasno ponatisniti koledar, pa prosimo, da se oni, ki koledarja še nimajo, nanj naroče že pred novim letom, tako da bi s tiskom lahko čimprej začeli. Naj ne bo nikočar, ki bi koledarja ne naročil.

Vse zastopnike naših časopisov pa pozivamo, da takoj stopijo na delo in zberejo nove naročnike. Koledar, ki ga boste v glavnem že do božica po vseh krajih prejeli, bo prekrasna reklama, tako da Vam bo delo za nove naročnike gotovo najlepše uspelo.

Koledar ima prilogo — posvečeno Dr. Korošču!

Za one, ki so koledar naročili do 6. decembra, smo ga že začeli razposiljati. — Glejte objave v »Slovincu«. Oni, ki ga bodo še naročili, ga dobe takoj po novem letu.

»Slovenčev koledar«, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Za novo leto naš novi roman RABLJEVA ROKA

Čudovite pustolovščine mladega rimskega vojaka iz starih — Kristusovih časov. Ta prekrasni roman bo začel izhajati z novim letom. Ne pozabite povedati tega tudi prijateljem, ki še niso naročeni na »Domoljuba«! Roman je spisal angleški pisatelj.

Pozdravi naših dragih iz tujine

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto vabimo:

Slovenski fantje orožniki podnaredniki Belgrajke orožniške čete: Pivk J. Alojz (Ziri); Zilak Š. Franc (Murska Sobota); Gomboc F. Franc (Murska Sobota); Lenarčič J. Ivan (St. Janj) in Godec J. Ivan (Poljčane).

Novi Sad: vojaki Hren Janez, Trebelno; Lindič Lado, St. Rupert na Dol.; Bratanič Franc, Bromlje; Slak Leopold, Radeče; Zabovec Janez, Kamnik; Cvetek Martin, Bohinj.

Belgrad: Vidler Janez, Zupanec njive p. Stahovica; Jože Pečelin, Skofja Loka; Peter Maček, Komenda in Franc Iršič, Kočevje.

Iz Petrovgrada pozdravljajo naši fantje vojaki: Mikolič Stefan iz Kobilja; Ternar Stefan iz Bresovice; Glavač Stefan iz Beltincev in Horvat Leopold iz Rakičana.

Slovenski fantje, vojaki kraljeve garde na Dedinju pri Belgradu: Pajsar Jakob, Podlipa pri Vrhniki; Ambrožič Janko, Breznica nad Skofjo Loko; Peterneil Rudolf, Javorje nad Skofjo Loko; Košak Leopold, Kostanjevica na Krki; Verbič Alojz, Stara Vrhnika; Vrečno Maks, Zgornja Polskava; Hostar Jože, Raka pri Krškem; Samotorčan Jože, Mala Ligojna pri Vrhniki; Albe Rudolf, Zapraval nad Skofjo Loko; Rurar Anton, Bukov vrh nad Skofjo Loko.

Vse Slovence lepo pozdravljajo slovenski izseljenci v Wiesenthalu, Nemčija.

Ludvigstvedt v Nemčiji: Veselič Nikolaj, Adlešič; Karin Nikolaž, Grubič Ivan, Balkovec Vince, Vinica; Zunič Mihael, Zunič; Zunič Jožef Prilic; Marešič Pavel, Kapš Ivan, Mukavec Jožef, Stari trg ob Kolpi, vsi iz Bele Krajine.

München: slovenski fantje: Anton Utenkar, Sv. Križ pri Litiži; Josip Kobe, Radence ob Kolpi; Josip Madronič, Sinji Vrh; Ivan Rade, Sodevce ob Kolpi; Ladislav Špehar, Kot pri Vinici; Martin Škrbec, Leskovec pri Strigovem; Franc Campa, Slatnik p. Ribnici; Anton Šmalc, Knežina; Jožef Stricelj, Osojnica, p. Semič; Franc Punter iz Pallega; Janez Golobič, Semič, Smočka gora; Stefan Novosel, Doljni Ošterc; Ivan Kobe, Radence ob Kolpi; Josip Fugina, Deska vas, Stari trg ob Kolpi, in Matija Crne, Kal, p. Semič.

Sabotica, Vojaki: Šmirnau Franc, Jarenina; Bvigelj Franc, Brest; Zgone Franc, Kremenca, Ig; Gregorič Anton, Šmarjeta pri Nov. mestu; Slak Anton, Trebnje; Cafnik Franc, Pobrežje pri Mar.; Molk Alojz, Gor. Logatec; Virjane Franc, Kamnik; Kopovnik Davorin, Rateče-Panica; Pečar Jože, Podkoren; Maček Maks, Javorje; Remic Ivan, Dobrova pri Ljubljani; Klepar Viljem, Gerovo; Peternelj Anton, Vinherje; Martinčič Pavel, Lučine pri Potonah; Čeh Martin, Sv. Bolfenk, Slov. gorice; Matjen Anton, Sv. Tomaž pri Ormožu; Arsenšek Alojz, Stronico pri Konjicah; Jakše Ivan, Dolnja straza; Stenko Ivan, Peče; Dobovšek Fr., Šidroj; Vilman Stanko, Jesenice; Ahačič Jože, Dvorje pri Cerkljah; Zlogar Franc, Bošinja vas pri Mekliki; Grm Franc, Srednja vas; Bajda Fr., Hraestnik; Kajbž Franc, Prosvnik; Cvetko Anton, Vrnsko; Marinko Alojz, Polzela; Tržan Stanko, Velika Perišča; Kotar Anton, Krka; Dosedio Avgust, Sibolje; Veber Jože, Dolenja vas; Brajcar Jože, Jelševce; Konda Jože, Praproče; Goropevec Anton, Kaplja vas; Cimperšek Janko, Sevnica; Milavec Anton, Lubija; Rod Stanislav, Smartno ob Paki.

Rudarji Vrške Čuke pri Zajčarju: Tomaž in Angela, Podminik pri Laškem; Julka in Franc, Zališ pri Laškem; Franc Bobek, Dobje; Julka in Vinko Tink, Konjice; Henrik in Stanko Salamun, Plišten; Ivan Dolinšek, Mokronog; Miha Krampulek, Slivnica; Alojz Vodnik, Jakob Johan, Urbane; Josip, Slovenjgradec; Stanko Kohne, Krka pri Etzni; Ivan in Ana Koluder; Rudolf Romih, Sent Rupert pri Laškem; Blatinik Ivan, Retje; Anton Šinko, Brezov dol; Milka Škobrne, Rajhenburg; Ivanki in Alojz Stampar, Zajčar.

Knin: vojaki Klemenčič Stanislav, Dol pri Ljubljani; Kline Milan; Lojze Lampret, Muljava; Šerc Gašper, Mirna peč; Perko Jožef, Sela, Ššumbork; Poje Franc; Bregar Jakob, Dol pri Ljubljani; Orašem Janez, Prigoricca pri Ribnici; Klavž Franc, Dolnje Podpoljane; Tekavčič Fran, Prevalje; Pirc Franc, Podgora; Janša Janez, Domžale; Katalje Ivan in ostalih 200 neimenovanih.

Orni log, vojaki: Perne Jernej, Polje; Jeraž Ivan, Vodice; Mavec Joško, Mirna peč; Blažič Franc, Vol. Slatnik; Može Franc, Ššmihel; Hanc-

man Albert, Zerjav; Novak Luka, Sp. Gameljna; Drglin Anton, Sv. Lenart; Štambal Jože, Jozica; Košak Jože, Nova vas; Zuzek Stanko, Vel. Lašče; Rumpf Anton, Maribor; Hojan Franc, Škal, Cerkovce; Bršek Franc, Sv. Andraž pri Vel.; Sračka rZlatko, Dev. Mar. v Polju; Trpin Fr., Končica; Logar Stefan, Dole; Hočevar Fr., Kolovrat; Naglič Ivan, Sp. Bernik; Rendulič Anton, Ogulin; Lužar Fr. Krmel; Samsa Alojz, Sodražica.

Cačlič v Slavoniji: orožnik Jožef Kostreva, Gerovo; vojaki Lovrenčič Franc, Breznica; Kunšič Janez, Gorje pri Bledu; Holozan Milan, D. M. v Polju.

Aubing: Slovenski fantje v Nemčiji: Bučar Jože, Stefanič Jože, Simonič Anton, Iven Martin in Stepan Jože, vsi iz Drašičev.

Delagošče-Struga: orožniški podnar. Knjbič Franc iz Motnika.

Fantje s bolgarske meje: Drašler Anton iz Dražice pri Borovnici; Moher Jožef iz Ruš; Kralj Ivan iz Bedinja.

Vestalsko v Nemčiji: Franjo Pavkovič in rod. bina Božič iz Rake.

Heehendorf, Nemčija: Radovičevič Ivan iz Pristave pri Novem mestu, Geslingen-Stige, Nemčija: družine Franc in Ema Pečnik, Jože in Nežika Androjna, Franc in Jože Novak, vsi iz Boštajna ob Savi; Viljem Cvelbar in Anton Faršnik iz St. Janža na Dol.

Haravec: vojaki Bojanc Jože, Plemberk; Gornik Anton, Zapuže pri St. Jerneju; Poreber Alojz, Zolja vas pri Novem mestu; Mavsar Janez, Vel. Slatnik pri Novem mestu; Prešeren Alojz, Smole-

Boj za Nil

Nobena reka na svetu ni tako zanimiva v zemljepisnem, gospodarskem in zlasti v prometnem pogledu kakor Nil. Že stari Herodot je imenoval Egipt »dar Nila«. Po Missisipiju, Missouriju in reki Amazoni je Nil najdaljša reka na zemlji, ker preteče od izvira do izliva pot 5760 km.

Že zaradi tega je razumljivo, da je zlasti za promet silno važna. Ob reki ob Nilu poteka najboljša ugodna kopna pot, ki gre od Sredozemskega morja skozi afriški pušavski pas do Srednje Afrike. Medtem ko so karavane, ki gredo po drugih poteh skozi Saharo, prisiljene, da se oskrbujejo z vodo pri oazah in razmeroma majhnem številu pušavskih studencev in torej prisiljene, da vzamejo vodo s seboj, morejo druge karavane, ki potujejo vzdolž Nila skoraj vso moč svojih tovornih živali uporabiti za tovar. Hkrati je Nil — in to je najvažnejše — edina vodna pot med Sredozemskim morjem in Ekvatorialno Afriko, katere struga ima vošč skozi vse leto, le na razmeroma malo mestih prekinejo nilski tok slapovi. Pot po Nilu je v zvezi z drugo reko črne celine, s Kongom, in se razteza tako do zgornjega teka Nila do Rta dobre nade v Južni Afriki. To je prava hrbtnica Afrike, Egipt pa predstavlja samo glavo.

Tako je povsem jasno, kakšno vrednost ima Egipt v prometnem, a hkrati tudi v strateškem pogledu. Važnost je toliko večja, ker je geologija vzdolž Nila utrla še drugo prometno pot, ki ima vprav medcelinsko in medoceansko veljavo. Velika dolina vzhodne afriške polovice, »svetliki afriški jarek«, v kateri so jezera vzhodne Afrike, ki iz njih izvira Nil, se podaljša v dolino Rdečega morja, poznanege od Babel Mandeba s Indijskim oceanom, in neposredno po Sueškem prekopu s Sredozemskim morjem ter Atlantskim morjem. Če bi ne bilo Rdečega morja, bi Sahara prešla od egiptiskega Sudana naravnost v puščave arabskega polotoka. Rdeče morje in Sueški prekop pa tvorita medoceanski kanal, ki je za svetovni promet neizmerno večje važnosti kakor Panamski kanal. Egipt je lahko ponosen, da vlada nad Sueškim kanalom in nad zemljo, ki jo namaka »božanska reka« Nil.

nja vas pri Novem mestu; Campa Ivan, Straž pri Novem mestu; Sašek Martin, Orehek, Stopič pri Novem mestu; Klančar Milan, Zakraj pri Rakeku; Kipič Ivan, Dragomelj pri Domžalah; Baydek Janez, Marinče, Dol.; Mišmaš Jože, Kal pri Zužemberku; Plesničar Franc, Dobeč pri Rakeku; Šilc Rudolf, Bošiče pri Rakeku; Novak Jože, Zužemberk; Koren Gregor, Sloven. Bistrica; Kumrič Jože, Ruše; Pavelec Maks, Sv. Benedikt; Repič Alojz, Sp. Valovka pri Ptujju; Bohinjc Matevž, Dobrava; Muršič Franc, Sv. Marko; Crešnik Janez, Sv. Marko; Potlak Jože, Poljčane; Namestnik Franc, Bresternica; Vidovič Franc, Haloze; Jovčevič Karlo, Kojnice; Car Anton, Gora pri Sodražici, Turk Franc, Struge pri Zužemberku; Filipič Janez, Ormož.

Slovenski vojaki iz Belgrada: Andrej Šilc, Zirovnica; Viktor Kovše, Skomarje; Adolf Kotnik, Suhi potok; Jože Mehle, Plešivica; Franc Štrubelj, Zdenska vas; Ivan Jovan, Slovenjgradec; Jože Kosmač, Luče; Anton Fink, Dolenjsko; Karlo Medvedšek, Rajhenburg; Franc Bresnik, Slov. Bistrica; Avgust Kovač, Lešje; Martin Špes, Ljubča; Avgust Blezišek; Brezovica; Jože Kranja, Mislinje; Janez Kern, Zagreb; Karlo Miklovrin, Sent Ilj; Martin Senegačnik, Ilvoča; Ivan Zavec, Kamnica; Alojz Vidmar, Loče; Jože Skaza, Maribor; Janez Purket, Terhajovec; Franc Pavlič, Vel. Brusnice; Franc Župan, Mošnje; Lovrenc Gabrovec, Blagovica; Alojz Miklič, Struge; Franc Sedineček, Grobelno; Ivan Stanet, Ptuj; Matija Zarjan, Salovec; Franc Turnšek Braslovče; Franc Burger, Cerklje; Franc Korošec, Sv. Gregor; Jože Laparnek, Luče; Alojz Miklič, Tržič; Vinko Štrubelj, Paradišče; Jože Ahlin, Šmarje; Jože Mustar, Kopolje; Jože Grebene, Rašica; Drago Jurak, Oplotnica in Andrej Ule, Zirovnica.

Slavonska Požega: vojaki: Krnc Karel in Košmr Anton, Loški potok; Dimnik Ivan, Smartno ob Savi; Volovec Avgust, Loče; Vouk Franjo, Ponikva ob juž. žel.; Janež Viktor, Dolako pri Ljubljani; Muhič Janez in Vajs Franc, Šmarjeta pri Novem mestu; Novak Karol, Vrh pri Zužemberku; Kušar Pavel, Križni vrh; Kmetec Janez, Škole pri Pragerskem; Majdič Karol in Ovcia Fr., Domžale; Gašek Karol, St. Jurij pri Celju; Hohenejškič Zetale; Škulj Anton, Ig pri Ljubljani; Vogrin Stefan, Sv. Miklavž pri Ormožu; Pravnik Avgust, Bizeljsko; Meglič Aleš, Tržič.

Slavonska Požega: vojaki: Lojze Jeraž, Domžale; Gobjček Janez, Hajdina pri Ptujju; Petek Ignac, Sv. Benedikt v Slov. gor.; Kraus Stanko, Sv. Bolfenk pri Središču; Golčman Franc, Rude pri Mariboru; Mikolič Jožef, Pragorsko; Frelj Karol, Celje; Adamič Alojz, Ribnica; Zagar Matija, Kočevje; Vogrin Stefan, Sv. Miklavž pri Ormožu; Herček Ivan, Celje; Sluga Karol, Celje; Kovačič Martin, Bizeljsko; Južnič Alojzij, Fara pri Kočevju; Zuzek Alojzij, Srobotnik; Zuzek Janez, Škuljovce; Strnad Jože, Dobrepolje; Turk Anton, Novo mesto; Naret Jože, Prelesje; Vehovec Stanek, Vokio pri Kranju in Dolničar Feliks iz Ihana pri Domžalah.

Aubing v Nemčiji: slovenski delavci: Jožef Anzejl, Loški potok; Turk Anton, Zimarice; Anton Popič, Crnomelj; Jože Krašovec, Martin Muc n Jože Šukle iz Lokvice; Anton Urbas, Grabrovec; Ivec Martin, Lokvica; Mavretič Miko, Drašič; Nemanjič Franc, Gornji Suhor; Kramarič Anton, Dragomlja vas; Pušič Marko, Radovica; Košir Anton in Jaklič Martin, Bušenja vas in Kralj Anton, Girsče; Jurjevčič Anton Anton, Primostek; Aglič Jakob, Miake; Malešič Alojz, Boršt; Muc Jožef in Palčič Mihael, Primostek.

Geradori v Nemčiji: slovenski delavci: Špeh Srečko, Špeh Franc, Špeh Viktor — bratje; Avsee Ivan, Bavec Franc, Kozaršče, Lož pri Rakeku, Andrej Pelan, Lož pri Rakeku; Ožbolt Josip, Ožbolt Franjo, Potok pri Cabru; Josip Lavrič, Bezgarji, Oslinica; Blaž Šercer, Josip Šercer, Zurge; Ivan Ožbolt, Bergovica p. Oslinica; Franjo Volf, Josip Volf, Vekoslav Volf, Vekoslav Markovič, Požarnica, p. Plesce; Rački Josip, Ružič Vinko, Delnice; Mrkopalj Anton, Graž, Novi kot, Prezid; Franjo Ožbolt, Prezid; Zurga Anton, Strojži p. Plesce; Ludvik Volf, Plesce; Brovet Josip, Oslinica; Vrbnjak Josip, Križovel-Ljutomer; Mulc Ivan, Delnjak Josip, Križovel-Ljutomer; Pavlič Franjo, Dragotin Cop, Vode, Gerovo; Hork Ivan, Curilovič, Podravna; Stanič Ivan, Dolnja Lendava; Novak Milko, Podturen; Zvir Ivan, Beltinci; Tomac Ivan, Dolarji.

Delo na božični dan

V revni vasi v Apeninih je živel kmet vdovec s kopico otrok, ki so bili še premajhni, da bi si sami služili vsakdanji kruh. Bil je silno ubožen in ni vedel, kaj bi začel, da bi mogel preživljati družino. Prestrašeni in razčepani so jokali in prosili: »Oče, lečni smo, kruha, kruha!»

Besede: »Kruha, kruha!» so kakor nož rezale v njegovo očetovalsko srce. Zmrzilo ga je do mozga ob misli, da pri hiši ni niti skorjice kruha več. »Pojdite spat, jutri dobite kruha,« je mukoma izdaval iz sebe in hitel rahljati slamo na ležišču. Stisnili so se skupaj in lizali solze, ki so jim tekle po upadlih rjavih ličjih, dokler niso obnemogli in spali.

Moža pa je gnalo ven v jasno, mrzlo noč. Ves potrt in nemiren je begal sem in tja in tarnal: »Sveti večer! Sveti večer! Mir božji se razliva na zemljo, le moja duša je nemirna in žalostna! V svoji potrtosti ne opazi moša, ki se mu ta hip približa.

»Kaj si tako nemiren in potrt, dobri mož?«
»O gospod, nič ni brez vzroka. Moji otročiči in jaz umremo od glada! Pri hiši ni skorjice kruha in poleg tega nimam jaz nobenega zaslužka. Umreti bomo morali glada, če nam ne pride sam Bog na pomoč.«

»Ali hočeš delati pri meni?« vpraša tujec.
»Delati, delati! Moj Bog, saj vendar samo delo in zaslužek živim.«

»Dobro, pridi jutri rano na oni grič. Čakal te bom in ti odkazal delo. Pošteno ti bom plačal.«

»Jutri je vendar sveti dan, eden največjih praznikov v letu. Na praznik rojstva našega Gospoda ne bom delal. Ali pojutrišnjem in vse naslednje dni, izvemlje nedelje, vam bom zvesto služil in storil vse, kar boste zahtevali.«

»Če je taka tvoja beseda, potem zdrzvestvuj! No, če bi bila tvoja revščina dovolj velika, bi tako ne govoril.«

»Moj Bog, večje bede kot je moja, ni more biti.«

»Dobro, če je tako, stori, kar zahtevam, in gotovo ne boste poginili! Gladu ne ti ir ne tvoji otroci.«

V tem mu udari na uho jok in prošnja najstarejšega: »Oče, kruha, kruha!« in v srčni stiski reče: »Dobro. Stori bom, kar zahtevate, storil zaradi svojih otrok. Dobri Bog bo imel usmiljenje s meroj in mi odpusti.«

»Dobro, jutri te bom pričakoval na griču in te dobro plačal,« reče tujec in odide.

Prihodnje jutro je ubogi mož zgodaj vstal, opravil jutranje molitev in iskreno prosil Boga, naj mu odpusti, ker mora na delo, da preskrbi otrokom kruha. Vzame kramp in lopato in odide na grič. Tujec ga je že čakal in mu odkazal delo ter se poslovil.

V imenu božjem se je z vso vneto lotil dela, kopal in krčil zemljo, da mu je lil znoj v obraza. Ko se je sonce nagibalo proti zatonu, se je na smrt utrujen zleknil na rušo. Nestrpno je čakal plačnika. Čakal je in čakal, toda njeja, ki ga je tako težko pričakoval, ni bilo od nikoder.

»Res sem nesrečen. Ves dan sem neumorno delal brez hrane, a sedaj zaman čakam na plačilo. Kesam se, da sem delal na božič, na sveti dan, ko je bil rojen naš Odrešenik. Ubogi moji otroci niti ta večer ne bodo dobili kruha.«

Njegovo srce je bilo polno bolečine in bridkega kesanja. V pridruženem joku so potzele po upadlih ličih vroče solze.

V tem trenutku zagleda neznanca, ki se mu bliža hitrih korakov. Na prvi pogled je spoznal, da to ni njegov delodajalec. Oni je bil suhega, neprijaznega obraza z lisčjimi očmi, ta pa je bil vtelesena dobričina in miloba. Neznanec se ustavi ob kmetu Giovanni in ga sočutno vpraša:

»Kaj ti je, vrli mož? Zakaj tako bridko zdihuješ?«

»Ajme, gospod, silno sem nesrečen. Neznani gospod, po videzu lovec, me je najel, da bi mu danes prekopal to zemljo in mi objubil bogato plačilo. Pri hiši ni mrvice kruha in moji ubogi otroci ginejo od glada. Z nevoljo sem šel na delo, kajti današnji dan je sveti dan. Delal sem mnogo, kakor vidite, in dobro delal, tujca, ki je objubil, da se pred sončnim zatonom pride in mi izroči plačilo, ni od nikoder.«

»Saj ga tudi ne bo, ti ubogi mož. Pa povej mi, zakaj pa si delal na sam sveti božič?«

»Ajme, saj nisem hotel in bridko sem se že kesal. Toda otročiči mi bodo pomrli od lakote, samo zato sem hotel prislužiti vsaj nekaj kruha.«

»Gotovo obžaluješ, da si delal na Gospodov dan?«

»Moj Bog, pa še kakole!

»Dobro, potolaži se. Jaz ti hočem plačati danes. Tu imaš dragocen kamen. Dobro ga hrani, kajti ima čudovite moči. Kadar boš v potrebi, se pokrižaj in izreči željo in takoj ti bo pomagano. Dobil boš hrano in pijačo, obleko in denar, vse, kar boš potreboval. Nikdar več pa ne smeš opravljati takega dela na Gospodov dan. Siromakom dajaj miloščino, nobenega ne odženi od svoje praga.«

»Tisočera hvala, dobri gospod! Bog Vas blagoslovilo.«

In kmet Giovanni se je veselega srca in lahki nog napotil proti domu. Otroci so ga težko pričakovali. Komaj so ga uzrli, so soglasno začeli kričati: »Oče, kruha, kruha!«

»Da, ubožci moji, takoj ga dobite!«

Stopivši v hišo, dneame klouk, se pobožno pokriži in reče: »Z dovoljenjem vsemočnega Boga želim nekoliko kruha in slanina za moje otročiče in zase, ki mrjamo od lakote.«

Nenadno je bil na mizi kruh s slanino. Radostno so segli po belem kruhu in slanini in se nasatili.

Nekaj dni nato je kmet Giovanni kupil otrokom in sebi potrebno obleko in obutev. V dolini je kupil zemljo in si postavil nove hiše. Kmalu je postal najpremožnejši človek v okolici. Mnogi so ugibali, odkod ta izprememba, marsikateri je trdil, da je kmet Giovanni našel zaklad.

Bil je dober z vsemi, podpiral je ubože in sirote in jim dajal hrano in obleko.

S časom pa je popolnoma pozabil svojo nekdanjo revščino, pa tudi pogodbo. Kmalu se je prevzel, njegovo srce ni bilo več sočutno.

Giovanni je sklenil prirediti razkošno gostijo, na katero bi povabil vse valjake svoje občine, vse bogataše iz bližnje in daljne okolice.

Najeti rokodelci so več dni neumorno delali, da vse čim lažje pripravijo za sprejem gostov. Niti v nedeljo niso prenehali z delom, kajti Giovanni sam jih je prigajal k delu in jim objubil visoko nagrado. Najel je celo četo služabnikov, ki so v krasnih livrejih neslišno tekali po palači in z večjo roko pripravili vse potrebno za pogostitev.

Na slavnostni dan je določil dva služabnika, ki naj bi došle goste pozdravila, jim pomagala in kočij in jim bila v vsem na uslugo. Dva druga služabnika je določil, da skrbno pazita, da ne bo prišel kak nepovabljen in nedobrodohel gost, ki bi utegnil motiti slavnostno razpolženje.

JULES VERNE

GOSPODAR SVETA

»Moje mnenje in trdna vera je,« nadaljuje upravnik policije, »da se koncem koncev le polastimo one tajinstvene osebe, ki se je doslej zna- la vedno spretno izmuzniti. Mislim pa, da bi ne bilo napak, če se mi zaenkrat ponudi za odkup izuma tako velika vsota, da bo na prodajo rad pristal.«

V tem je imel gospod upravnik prav. Vlada sama se je odločila, da poiskava stopiti s tem »junakom dneva« v pogajanja.

»Koliko,« zaključil svoj list, »kakšno osebno korist naj ima on sam od svojega izuma? Ali ni mnogo bolj pametno, da udari čim višjo ceno? Zlasti, ker ni nobenega razloga za misel, da bi bil nepoznanec kak zločinec, ki mu je samo do tega, da se vsemu sveta roga.«

Po vsem tem, kar mi je moj predpostavljani pripovedoval, so se na merodajnih mestih odločili, da podvzamemo druge mere, da se doseže zaželjeni cilj. Dorad se je pokazalo, da je bilo najstrožje nadzorovanje s pomočjo mnogoštevilnih policistov in tajnih agentov na cestah, rekah, jezicah in morjih povsem brez koristi. Ako tajinstvenega vozača niso mogli nikjer videti, je pač on sam hotel, da ga ne vidijo, razen, če je morda pri kakem ponesrečenem manevriranju poginil sam s svojim strojem. Od one nezgode »Markete« ni prišlo na policijski urad nobeno obvestilo več in vsa zadeva se ni niti za korak pomaknila da-

lje. Gospod upravnik je bil radi tega prav slabe volje.

Kako naj se uspešno zavaruje javna varnost? Kako naj preganja zločince, če pa jih ni mogoče ujeti ne na kopnem, ne na vodi?... Če postanejo kdaj še zrakovlji vodljivi, potem pa naj leta kdo po zraku za banditom.

Vsebolj se me je hotevala misel, ali ne bom nekega dne jaz in moji tovariši postali popolnoma brez moči in obsojeni na nedelavnost. In ko postanejo vsi policaji nepotrebni, ali nas vse skupaj ne odpuste?

Zdaj sem se spomnil pisma, katerega sem prejel pred desetimi dnevi, v katerem so mi je grozilo z izgubo svobode, da celo življenja. Tudi na to sem mislil, kako so me pred kratkim zasledovali in vohunili za menoj. Pa od tistega časa nisem prejel nobenega pisma več in tudi onih dveh sumljivih oseb nisem več srečal.

Morda bi bilo sedaj le pametno, da sedaj vse vse to povem gospodu upravniku. Pa sem si spet mislil, da stvar z Orlovskim gnezdom ni več važna. Drugo je mnogo važnejše. Tako sem se odločil, da svojemu šefa nič ne omenim pisma, dokler okoliščine same tega ne bodo zahtevale.

Ko vsa nekoliko časa molčala, nadaljuje gospod upravnik: »Tajinstveni vozač je zaenkrat sicer izgubil, ni pa gotovo, če se spet ne pojavi. Medtem, dragi Strok, smo vas izbrali, da stvar

vzimate v roko. Izberite si dva policista, na katera se lahko zanesete in skušajte ga poiskati. Če ga najdete, ne izpustite ga izpred oči in o prvi priliki ga aretirajte. To mi takoj javite, ostalo bo naša stvar.«

Vrnil sem se domov in pripravil vse potrebno za daljšo potovanje. Oba policista sem hitro našel. Vzel sem jih iz oddelka za najtežja raziskovanja; bila sta to tridesetletni Hart in dva intridasetletni Nab.

Spet je prešlo nekaj dni. Nič se ni bilo slišati ne o avtu, ne o ladji ali podmornici. Brbljanje po časopisu o tej stvari ni imelo nikake vrednosti.

Toda dvakrat je bilo čisto gotovo, da se je »junak dneva« spet pokazal. Enkrat na cestah Arkansasa, drugič na jugu v okolici Gornjega jezera. Samo tega si ni znal nihče raztolmačiti, da se je prvokrat pojavil popoldne in drugičrat isti dan proti večeru. Oddaljenost obeh krajev pa znaša 1280 km. Če je avto pri svoji strahotni brzini zmoget razdaljo v tem kratkem času, bi ga pač morali kje na cestah Arkansasa videti. Pa njegova vožnja ni bila javljena od nikoder. Na vsak način pa je moral to pot prevaliti po kopnem. Tega ni mogel nihče razumeti.

Kakor že vemo, je hotela ameriška vlada na vsak način priti v stik z to osebo in postati lastnik stroja, kateri bi ji omogočil premoč nad vsemi ostalimi državami.

Dne 3. julija izide v časopisih Združenih držav oglasi, v katerem se tajinstveni vozač posvija naj svoj izum proda vladi in naj javi ceno, za katero bi bil pripravljen stopiti z vzevno vlado v pogajanja. Čim hitrejši odgovor naj se pošlje glavnemu policijskemu uradu v Washingtonu.

Določen dan so prihajale kočija za kočijo, iz njih so stopali povabljeni gostje.

V vselem razpoloženju so sedli gostje k bogato obloženi mizi.

V hipu se pojavi ob vhodu v palačo star berač, ves bešen, pokrit z ranami in odet v cunjce. Ničte ni videl, odkod je prišel. Brž so prileteli služabniki. »Kako si prišel sem? Tako; se poberil. Dvignili so palice, da bi udarili po njem, pa nekaj jih je zadrževalo.

»Usmilite se ubogega reveža, za božjo voljo vas prosim, vsaj košček kruha mi dajte,« je molodaval berač.

»Danes ne dobim nič! Pridi kak drug dan. Zdaj pa ven! Tako, tako!«

Prosjak pa se le ni hotel odstraniti. Na ves glas je prosil, da so ga čuli prav v dvorano.

»V imenu Boga, našega Odrešenika, ki je umrl za križu, vas prosim, spoštovani gospodje, dobrotljivi gospodje, vrzite vsaj košček kruha z vaše mize ubogemu siromaku, ki mi mrje od lakote...«

In gospod Giovanni priteče iz dvorane rdeč od jeze in zakriči nad služabniki: »Ali vam nisem zapovedal, da nikogar ne puščate noter, posebno ne prosjakov. Naženite predrznežal! Spustite naj psal!«

Psi so pritekli, toda nič žalega niso storili revežu, lizali so mu roke, se mu dobrikali in spremljali odhajajočega.

Razjarjen se je Giovanni vrnil h gostom.

Kmalu nato se je zopet razlegal veseli smeh gostov.

V tem dospe pred palačo krasna, vsa pozlačena kočija, v katero so bili vpreženi štiri iskri belci.

V kočiji je sedel kraljevič odet v dragocena oblačila, vsa posuta z biseri.

Služabnik brzo pokliče gospodarja.

»Hitite pozdravit novega gosta, ki se je pripeljal v prekrasni kočiji. Gotovo je kralj!«

»Vsi gostje so se dvignili, hiteli k oknom in se spraševali: »Kdo bi to mogel biti?« Ničte ga ni poznal.

S klobukom v roki in klanjajoč se skoraj do tal se približa Giovanni kočiji, ponižno prosti visokega gosta, naj izkaže njegovi bliži čast in blagovolji vstopiti.

»Hvala, ne bom stopil v tvojo hišo. Bil sem tukaj že kot ubog prosjak, katerega si odgnal od hiše brez milosti in celo pse si nagnal name. Sedaj, ko sem si nadel razkošna kraljevska obla-

čila, me ponižno prosil, da bi vstopil. Toda najprej moram govoriti s teboj resno besedo. Prisedi!«

Kralj odvde Giovanni na grič, na katerem je oni božični dan krčil zemljo, in mu reče:

»Giovanni, Giovanni, ti si torej pozabil, v kako bednem stanju sem te tukaj našel!«

Giovanni paše na kolena. S skesanim srcem in povzdignjenimi rokami prosil oduščanja.

»Dal sem ti bogastva, da bi ti, ki si sam okusil pelin bede, lajšal bolečine trpečim. Ah, hitro, le prehitro si pozabil pogoje, ki sem ti jih stavil. Nisi posvečeval Gospodovega dne, nisi se usmili siromaka, celo pse si naščuval nanj. In sedaj si zopet tam, kjer sem te našel. Vse bogastvo ti bo odvzeto, ker nisi z njim ravnal po moji volji. Ako je tvoje kesanje odkritostno, moreš še zadobiti oduščanje. Spokori se! V potu svojega obraza obdelaj zemljo, na kateri stojiš!«

Neznavec izgine.

Sam ostane Giovanni na pusti kameniti zemlji, odprti vsem vetrovom, in toči grenke solze kesanja.

Berač in kralj sta bila ena in ista oseba.

Bil je dobri Bog.

Iz italijanščine prevedla Golobit Angela.

Zlata gora

Vsa Avstralija se je ono leto zanimala samo za odpravo, ki ji je bil namen poiskati v osrednjem avstralskem skalnem pogorju, ob neki stropi zlato goro, za katero vedo že 20 let, ne da bi bilo znano njeno točno mesto. Pred 20 leti je prišel neki iskalec zlata v Adelaide in pripovedoval o najdiščih zlata, kakršnih svet še ni videl. Toda iz veselja nad tem odkritjem se je moč vdal pi-jaci in umrl, preden so utegnili zvedeti za podrobnosti.

Leta pozneje je spravil to zadevo na dnevni red neki John Lasseter. Bil je bančni uradnik, ki je potoval po avstralski samotni, da je tu inkasiral kakšno menico, tam izplačal kakšno vsoto. Pri teh potovanjih je našel na starega lovca, ki mu je pripovedoval o zlatu v skrivnostnem gorovju. Lasseter si je izprosil dopust in je s starcem od-rinil na iskanje. Nekega dne sta v neraziskani goraki pokrajini našla kamenine, ki so po vsej priliki vsebovale zlata. Takšen kamen je tam do-besodno pokrival tla. Vzela sta nekaj poizkusnih kosov s seboj, ki sta jih pozneje dala preiskati v Sydneyju. Res je bilo v kamnu zlato in to ne-

običajno velik odstotek. A slučaj je hotel, da je stari lovec takoj po prihodu v Sydney umrl. Las-seter pa se ni mogel sam dobro orientirati, kje bi se dvigala zlatonosna gora.

Skušal se je spomniti poti, ki sta jo napra-vila s starim lovecem, a šel po nekoliko letih se je domislil nekih podrobnosti Mogoče pa se je tudi motil, kajti ko je zainteresiral za stvar neko družbo, ki mu je dala za iskanje na razpolgo celo letalo, in so odleteli na pot, so sicer končno našli pogorje, toda njemoga prostranost in enolič-nost je Lasseterja zmotila, da ni mogel najti zlate gore. Za nameček se je letalo še ponesrečilo. Člani ekspedicije so s težavo našli pot domov. Lasseter pa je sam odšel naprej izgubil se je. Neka zavarovalna družba je ukrenila, da so po-slali rešilno ekspedicijo za njim. Po dolgem iska-nju so ga našli mrtvega v voltem drevesu pri ne-kem rodu domačinov. Umrl je od gladi. Pri njem so našli beležke, iz katerih je bilo razvidno, da je zopet odkril zlato goro.

Kača pojedla dečka

Mali Gunga Sikh, iz vasi Bergado blizu Be-shampora v Indiji, je šel prvič v solo. Ko mu je učitelj rekel naj vstane, ga deček ni hotel ubo-gati, ker je bil naučen in prepričan, da se sme ubogati le očeta.

Da bi ga kaznoval, ga je učitelj zaprl v dr-varnico, ki so jo imenovali tudi »soba kazni«.

Gunga pa je ves čas na vse grlo vpil, toda »soba kazni« je bila dašč od razreda in poleg tega je učitelj pozabil, da ga je zaprl.

Ko se je že zmrčilo in dečka le ni bilo od nikoder, je šel oče v solo. Ko je vprašal učitelja, mu je ta vse razložil kako in kaj. No, in nato sta šla proti drvarnici, da bi osvobodila ubogega Gunga, ki se je za svoj mali pregrešek dolgo po-koril.

Odpreta vrata in pokličeta dečka. Toda no-benega odgovora. Mogoče je pa pobegnil skozi okno. Vse naokoli natančno preiščeta, a ne duha ne sluha o njem. Vrneta se nazaj in zagledata v »sobi kazni« na tleh raztrgano Gungovo oblekico. Oba sta se neznanako prestrašila. Kaj se je zgo-dilo? Zapazila sta udavovo sled. Torej kača ga je odnesla. Hitro tačeta po sledi proti gozdiču, in res zagledata pri grmu spečega udava. Razjar-jen oče ubije udava in mu z nožem razpara tre-buh. Res je bil notri ubogi sinček, ki je še dihal, a je imel vse ude polomljene. Ubogo telesce ja-drno odnese v bolnišnico, toda bilo je prepozno.

Oglas je bil na vidnem mestu, debelo tiskan in ni bilo dvoma, da ga bo junak dneva gotovo bral. Potem bo odgovoril, tako ali tako. Sedaj je treba samo potrpečljivo čakati.

Lahko si sedaj predstavljamo, v kaki nape-losti je živel svet. Od jutra do večera je stalo pred policijskim uradom polno radovednega ob-občinstva, hoteč izvedeti, če je odgovor že došel. Reporterji časopisov se pa sploh niso nikamor odmaknili. Kajti kakšna čast za časopis, ki bi prvi objavil to vest.

Takvo je minil en dan. Ni odgovora, ni pisma, ni brzojava... Nastane noč. Nobene vestil in tako je šlo že tri dni.

Sedaj pa se je dogodilo, kar se je pač moralo predvideti. Po kablu je Evropa zvedela, kaj Ame-rika ponuja. Države starega sveta gotovo ne bodo hotele zaostajati.

In res, so se začele evropske velesile Nemči-ja, Avstrija, Francoska, Angleška, Rusija in Ita-lija v to stvar vmešavati. Evropsko časopisje je objavilo več oglasov, ki so bili po smislu slični ameriškem. Ves svet je postal javno tržišče, bor-zna z neverjetno visokimi ponudbami, ki so dnev-no rastle v visoke milijone.

Na neki za vse veke znameniti seji ameriške-ga kongresa so Združene države stavile svojo zad-njo ponudbo: 20 milijonov dolarjev.

Čas je brzo potekal, a o onem človeku nobe-nega sledu, še manj odgovora.

Jaz sem izgubil že skoraj vsako upanje, da bi se stvar ugodno končala.

Medtem pa so našli dne 15. julija zjutraj v poštnem nabiralniku glavnega policijskega urada pismo brez znamke in brez poštnega pečata.

Tako, ko je oblast spoznala vsebino pisma, ga je prepustila washingtonskemu časopisju, ki ga je prinesel v posebnih izdajah.

Drugo pismo.

Pismo je bilo takole sestavljeno :

Na »Epuvanti«, 15. julija.

Staremu in novemu svetlu!

Na ponudbe, katere so mi stavile nekatere evropske države, prav tako na one, ki mi jih nudi Amerika, ne morem drugače odgovoriti, kakor da odklanjam brezpogojno in končno-veljavno ponujeno mi ceno za svoj izum.

Tega izuma se nikdar ne bodo polastile ne Francija, ne Nemčija ali Avstrija, Rusija, Anglija, Italija, niti ne Amerika.

Ta stroj bo ostal v moji popolni posesti in jaz ga bom rabil, kot se bo meni ljubilo.

S pomočjo njega vladam vsemu svetu in ni sile človeške, ki bi se mi mogla upirati.

Naj nihče ne poskuša polastiti se ga, ker mu to ne bo nikdar uspelo. Zlo, namenjeno meni, bom kaznoval stotero!

Ceno, ki se mi za izum nudi, preziram... Denarja ne potrebujem. Če bi mi bilo o tega, mi je stegniti samo roko in nabere si milijonov in milijonov.

Naj dobro pomni stari in novi svet: nič ne morete proti meni, jaz pa vse proti vam!

Podpišem se G. S.

Tako se je glasilo pismo, predano vladi Združenih držav brez posredovanja pošte. Tiste-ga, ki je vrgel pismo v noči med 14. in 15. ju-

lijem v policijski pisemski nabiralnik, ni nihče videl.

Ni pa to pismo pri nikomur napravljalo vtisa, kot da bi hotel kdo šale zbijati. Nasprot-no, vse je bilo prepričano, da ga je pisal sam izumitelj čudovitega stroja.

Napisano je bilo s težko roko in vsak grafo-log bi moral o tej pisavi razpoznavno razbrzdano arav in zaprt značaj.

Ko sem tako proučeval faksimile pisma s časopisom, sem nehotе glasno kriknil: le prav, da me ni mogel nihče slišati. Kako, da nisem že prej opazil veliko podobnost tega pisma a onim, ki sem ga prejel iz Morgentowna!

Ali ne pomenijo začetnice, s katerimi so je neznavec podpisoval, »gospodar sveta?« In kje je to pismo pisano? Na Na Epuvanti... To bo očividno oni trojni aparat, katerega je uprav-ljal zagonetni kapitan.

Da, tudi to pismo je pisal oni, ki mi je v mojem pismu zagrozil s smrtjo, če poskusim prodreti v notranjščino Orlovskega gnezda.

Vzamem s pisalne mize pismo in ga pri-merjam z faksimilom v časopisju. Ni nobenega dvoma več: iste poteze iz ene in iste roke.

Možgani so mi začeli vse burneje delovati. Ali ne bodo naši policisti, naslanjajoč se na to novo okolnost, zdaj laže mogli najti sled za neznanecem in končno priti do cilja?

Toda kakšna mora biti zveza med Epuvanto — kar pomeni po naše strašilo — in Orlovskim gnezdom? Kakšni bi mogli biti odnosi med do-godki v Modrih gorah in pojavi s tem fanta-stičnim strojem?

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Kje dobite Slovenčev koledar

Naročniki Slovenčevega koledarja s poštnega okoliša Borevnica dobijo koledar pri župnem uradu v Borovnici. Izjemoma nismo odposlali koledarja za vas Rakitno, ki ga dobi v kratkem času.

Naročniki Slovenčevega koledarja s poštnega okoliša Grosuplje dobijo koledar pri g. Janezu Celiku, železničarju, Grosuplje, postaja.

Naročniki Slovenčevega koledarja s poštnega okoliša Hrašje dobijo koledar v Nabavljani zadruzi Horjul.

Naročniki Slovenčevega koledarja s poštnega okoliša Ig pri Ljubljani dobijo koledar pri g. Cirilu Poderžaju, strojno-ključavničarstvo, Ig pri Ljubljani.

Naročniki Slovenčevega koledarja s poštnega okoliša Litijski dobijo koledar pri g. Stanku Ivančiču, organistu, Litijski 17.

Naročniki Slovenčevega koledarja krajev Peče, Zg. Kosece in Vejsidel, p. Moravče, dobijo koledar pri pred. g. župniku Alojziju Pečku, Peče-Moravče.

Naročniki Slovenčevega koledarja iz krajev Vrhpolje, Sp. Tustanj, Zalog, Sv. Križ, Selo in Stegne, vsi pošta Moravče, dobijo koledar pri pred. g. župniku Valentinu Jeršetu iz Vrhpolja pri Moravčah.

Naročniki Slovenčevega koledarja iz krajev Moravče, Sv. Andrej, Drtija, Dvorje, Hraštanj, Hudej, Krasče, Mušenik, Negastru, Ples, Podoreh, Prekerante, Rudnik, Strijaj in Zerenk dobijo koledar v kmetijski zadruzi v Moravčah.

Naročniki Slovenčevega koledarja s poštnega okoliša Polhovgradec-Craistrh dobijo koledar v trgovini Bizjan, Polhovgradec.

Naročniki Slovenčevega koledarja s poštnega okoliša Smednik dobijo koledar v Prosvetnem društvu v Smedniku.

Naročniki Slovenčevega koledarja iz trga Vrhnike in Šad dobijo koledar v Gospodarski zadruzi na Vrhniki.

Naročniki Slovenčevega koledarja s poštnega okoliša Sv. Marka nižje Ptujja dobijo koledar pri g. Francu Simončiču, agronomu, Sv. Marko nižje Ptujja.

Naročniki Slovenčevega koledarja s poštnega okoliša Hajdina dobijo koledar pri g. župniku Vekoslavu Skuhali.

Naročniki poštnega okoliša Bresovica pri Ljubljani dobijo koledar v trgovini Zdravko Zor, Bresovica 18.

Naročniki iz Stare vasi, pošta Ziri nad Škofjo Loko, kateri so naročili koledar ter ga tudi plačali, dobijo koledar pri g. Seljaku Vojku, bogoslovcu iz Stare vasi.

Naročniki iz Smartna pod Smartno goro ga dobe pri Jožetu Narobe (Španov).

Naročniki iz poštnega okoliša Šenar ga dobe pri županu Antonu Umniku.

Naročniki iz poštnega okoliša Cerklje na Gorenjskem ga dobe pri Antonu Koriniku.

Naročniki iz poštnega okoliša Vedice ga dobe pri župniku Petru Jancu.

Naročniki iz poštnega okoliša Komenda ga dobe pri Kernu Francu.

Naročniki poštnega okoliša Št. Vid pri Stični dobijo koledar pri g. Hrenu Francu, mizarju v Št. Vidu pri Stični.

Naročniki poštnega okoliša Metlika dobijo koledar pri g. Bajuku Jož., Drašiči 8, p. Metlika.

Naročniki poštnega okoliša Rakek dobijo koledar pri g. Novaku, župniku na Rakeku.

Naročniki kraja Unec dobijo koledar pri g. Pantarju Ivanu, Unec 97, p. Rakek.

Naročniki poštnega okoliša Dragataš dobijo koledar pri g. Lamutu Ant., Sela 2, Dragataš.

Naročniki mesta Slov. Konjice in krajev Vešenik, Sv. Ana in Gabrvlje dobijo koledar pri g. Cernetu Francu, Vešenik, Slov. Konjice.

Naročniki poštnega okoliša Domžale dobijo koledar pri g. Okornu Jakobu, Domžale.

Naročniki poštnega okoliša Bled dobijo koledar v konzumnem društvu.

Kakšen bo konec sveta

Škoda, da je Sibila sezgala knjige o koncu sveta, pravijo naši modrijani. Potem bi vsaj vedeli, kdaj bo konec zemlje in olipijevga življenja na njej, si mislijo. No, pokramljava o koncu sveta na podlagi neke sloveče angleške knjige o tem vprašanju.

Zemlja bo umrla. Toda kdaj in kako? Bo H vzrok nepričakovane svetovne katastrofe, ali bo zemlja zadela v kako repatico, ali bo človeštvo poginilo zaradi vročine ali povodnji, zaradi mraza ali žejne. Vse to so vprašanja, ki spadajo bolj v kraljestvo domnev in domišljije. Kaj pravi znanost?

Kakor nekoč napoči rednji dan sinu zemlje, tako bo napoči poslednji dan tudi zemlji. Premagal bo zemljo čas. Zemlja je kakor navita ura, katere kolesje je sprožil njen Stvarnik. Njeno kolesje se že dolgo vrti, a enkrat se mora ustaviti, kajti vse v svetu stoji v znamenju dozorenja. Ali bo nas planet zadela v kako repatico? O tem so nekoč razmišljali učeni kitajski zvezdoslovc. Danes vemo, da so zvezde repatice zelo nevarne, ker je njihov rep sestavljen iz razredčenih plinov, skozi katere more zemlja, ne da bi ljudje na njej to čutili. Nekoliko učeneje zveni razlaga, da bi znala taka repatica ob srečanju z zemljo vzeti našemu ozračju toliko dušika ali kisika, da bi vse življenje pomrlo zaradi pomanjkanja zraka.

Bolj verjetno bi bilo, da bo zemlja puknčana z ognjem. V primeri pa z žarečo tekočino in gorečimi plini v notranjosti naše zemlje je trda skorja na površini kakor jajčna lupina. Tenki zemeljski pokrov se tres — to so potresi — in bi se lahko razletel. A znanost uči, da je lupina skorje tenka, a žilava in da notranji ogenj v zemlji počasi ugaša. Kaj pa voda? Nov vesoljni potop bi lahko pokrival vso zemljo in uničil vsa bitja. Znanost uči, da se je v teku milijonov let večkrat potopila kaka zemeljska celina, a nikdar ni izgnila vsa celina pod vodo. Kar v stoletjih izgine zemlje v Evropi, se je pokaže nanovo na vzhodu in zahodu.

V vsako hišo Domoljuba!

Morda umre naša zemlja od teje kakor njena posestrima luna. Luna ima »zemljo« kakor naš planet, kamenje tam je podobno našemu, le zraka ni in vode ni. Zato na luni ni morja, zelenih gozdov in travnikov ter je vse samo puščava brez kapljice vode. Bolj verjeten od vročine je mraz, ki bo storil konec naši zvezdi. Zvezdoslovc so dognali, da naše sonce polagoma ugaša. Pravijo, da je prišlo iz belega v rumeni sijaj in prehaja v tisočletju v rdeči sijaj, ki pomeni starostno dobo sončne zvezde. Nekeč bo sonce gotovo ugasnilo, Takrat ne bo zemlja več imela toplote, vse bo pomrlo od mraza, ne bo več vode in ne več zraka. Čim dalje hladneje postaja na zemlji, severni in južni tečajni led se bolj in bolj približujeta in se nekoč združita ob ravniku sredi zemeljskega površja. In potem bo kročila mrtva zemeljska obla okoli mrtvega sonca, dokler ne zadene v drugo zvezdo in se razleti.

Najnaravnější konec našega sveta je po dognanjih znanosti, če sonce ugašne. Kdaj se bo to zgodilo? Morda po milijon ali milijardi letih. A nekoč napoči poslednji dan tudi za našo mater — zemljo — Kako majhnega in neznatnega se človek čuti ob teh razmišljanjih ob zavesti, da si ob vsem tem veličastnogroznom stvar v božji roki.

Nevarna predstava s kačo

V Maroku se je pripetila pri predstavi nekega krotilca kač zelo razburljiva scena. Neki Evropejec, ki je bil med gledalci, je prosil krotilca, naj mu ovije kačo okrog vratu. Krotilec sprva tega ni hotel storiti, toda ker mu je Evropejec dal nekaj denarja, se je vdal. Kača je pa takoj pičila predrzneža in čeprav so bili zdravniki takoj pri roki in so poskusili vse mogoče, da bi mu rešili življenje, je plačal lahkomišelnost svojo predrznost z življenjem.

To je prvi znani primer v Maroku, dasiravno tam nastopajo krotilci kač že mnogo stoletij s svojimi predstavami. Vendar je to dokaz, da kače, ki jih rabijo pri teh predstavah, niso tako ne-

varne. Mnenje, da tem kačam poprej izpeljo strupene zobe, je brez podlage.

Da pa imajo krotilci kač varstvo proti piku strupenih kač, je dokaz, ker je dovolil ravno tisti krotilec, katerega kača je pičila Evropejca, da ga je pičila na jezik in več drugih delov glave, pa se mu ni nič zgodilo. Toda to je skrivnost krotilec kač, katere ne mora nihče izvesti od njih. Misli se, da si domačini vbrizgajo kak protistrup.

Vendar tudi to mnenje ne drži v vsakem primeru. V Mogadoru je imel predstavo krotilec kač in ena ga je pičila v prst. Takoj je polotil kačo v ajeno košaro, tekel v bližnjo mesnico, prijel za sekiro in si brez pomisleka odsekal prst. Potem si je namazal rano s smolo, jo obvezal s cunjico in šel nazaj, kjer je čisto mirno nadaljeval s predstavo.

Naznani

Od Trebnjega pa do Podrepč se je našla nova moška obleka za šolarja, starega 10 do 12 let, še meseca maja 1940. Kdor jo je zgubil, naj se zgleda na Repčah 17.

Dajte našim otrokom od dobrega najboljši! Lahko prebavljiva, a izdatna hrana je »Emonac« cvetlični čaj, ki vsebuje krepilne vitamine in da z dodatkom mleka okusno, zdravo in hranljivo pijačo. Toda samo pravi »Emonac« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne mr. Bahovec, Ljubljana. Dobi se povsod.

»Važno navodilo za gluhe!« Da bi gluhi mogli zopet slišati, se je smatralo pred nekaj leti za čudež. Danes pa to lahko dosežete z najmanjšim aparatom na svetu, s srebrnim Vibraphonom, aparatom, velikim kot lešnik, brez žice, brez baterije, brez toka, praktično nevidljivo. Univerzitetne klinike so preiskale delovanje Vibraphona, u katerem so objavljene celo številne znanstvene publikacije. Aparat lahko dobite tudi pred nakupom na poskušnjo. Tvrška Vibraphon (Dep. 16. A.), Zagreb, Tomislavov trg 17, nudi našim bralcem edinstveno priložnost, da se z Vibraphonom in glede naglušnosti seznanijo približe, ker pošlje vsakemu zainteresiranu brezplačno in popolnoma brezobvezno »Zlato knjižico sluh«, kakor tudi zdravniška potrdila.

Ona: »Ali si vedel, da imam nekaj denarja, ko si me poročil?«

On: »Ne nekaj, mislil sem, da imaš precej.«

Tujec: »Ali ima ta vas električno razsvetljavo?«

Domačin: »Samo, kadar se bliska.«

Sirk: »Je pač križ s temi pomočniki. Tokega sem dobil, ki vedno žvižga, kadar dela.«

Osvirk: »Bodi zadovoljen, jaz imam namreč takega, ki samo žvižga.«

Oni v avtu: »Ne dovoljujem si nobenih očitkov! Jaz vozim že celih dvajset let!«
Oni na tleh: »Toda oprostite! Jaz hodim peš že celih sedemdeset let!«

Težka pot sredi svete noči

(Resničen doživljaj.)

Odrinila je zapah vežnih duri in stopila na zamazani prag. V razgreti obraz so ji začeli padati debeli kosmiči snežink in se taliti na njem. V kotu za vežnimi vrati je vzela leskovo metlo in si z njo delala gaz proti dvarnici. Iz visoke skladišnice si je naložila velik naračaj drv in jih odnesla v kuhinjo. Z zadovoljstvom je gledala, kako so ognjeni jeziki objeli novo naložena polena, nato je odhitela v izbo in potipala peč, ali je že gorla. Mimogrede je pogledala še na uro.

»Pol petih bo,« je pomislila. »Čez dobre tri četrte ure se bosta mož in sin vrnila iz tovarne. Kar v dobroto jima bo, da si bosta lahko ogrela premrle ude pri topli peči.«

V kuhinji si je dobro umila roke in začela gnesti testo za božične potice. Vmes je na tihem računala, kako si bo delo razdelila čez dan. Vsekakor si ga je hotela urediti tako, da bo večer brez skrbi preživela v krogu svojih otrok. Žalostno je vzdihnila ob misli, da bosta morala mož in sin tudi na ta največji praznik v letu iti na delo v tovarno.

Tako je bila zatopljena v te misli, da se je predramila iz njih kakor iz sani, ko je elišala, kako si nekdo pred vrati otopa z obleke in čevljev sneg.

»Kdo neki prihaja tako zgodaj?« se je začudila in se obrnila proti vežnim vratom. Prihajal je z ropotom odprl vrata in pozdravil:

»Dobro jutro, Pavla. Lej, lej, na vse zgodaj že tako pridna.«

»Kaj hočem drugega. Vse imam te narobe, prazniki so pa že pred durmi. Kaj pa je tebe prišlo takoj zgodaj?«

»Po tebe sem prišel. Ženi je zelo hudo.«

Rahla nejevolja se je babici pokazala na obrazu. Pa jo je kar koj skrila. Le polglasno je vzdihnila, ko je pogledala okrog sebe in videla, koliko nujnega dela bo morala pustiti. V naglici je napisala na kos papirja nekaj besed za moža. Potem se je ogrnila veliko volneno ruto, stisnila pod njo rbo in se je zaprla vežna vrata za seboj.

Po... ju je vodila navzdol, skoraj ves čas sta molčala. Zatopljena sta bila v vsak svoje skrbi.

Ko sta se približala veliki, ponosni kmečki hiši konec sosednje vasi, sta zaslišala vzdihne bovine tene. Babica je odrinila spremljevalca na stran in urno pohitela ubogi ženi na pomoč.

Šele okrog enajste ure ponoči se je babica vrnala proti domu. Mož otročnice jo je spremljal in ji nosil torbo. Ona pa je nosila pod volneno ruto sladki, a ne lahki tovor: dvojce novorojenih deklic. Pot je bila še nekoliko razhojena, a še bolj utrudljiva kot zjutraj, ker ju je vodila precej strmo navgor. Babica je razen tega čutila hudo bolečino v krstu. Pa je kljub temu kar čvrsto stopala in varno stiskala dvojčici k sebi. Zdelo se ji je pametno, da je vzela deklici s seboj, da ji naslednjega dne ne bo treba hoditi nazaj. Spala bo lahko do osme ure, potem ju bo odnesla h krstu, obenem pa bo pri sveti maši.

Že sta se bližala farni cerkvi, ki je bila vsa razsvetljena. Svečano so pritrkavali zvonovi, vsak čas se bo začela polnočnica.

Babica se je prekritala kar z levico in zmolila očenaš k božjemu Deletu. Tako nekam čudno tople ji je postalo pri srcu. Čutila je vso sladkost božične noči... Obrnila se je k spremljevalcu in rekla:

»Kar daj mi torbo, saj nimam več daleč do doma. Ti pa stopi v cerkev in pomoli k božjemu Deletu za srečo svojih novorojenih hčerki.«

Mož se je še malo obotavljal, nazadnje pa se je vdal in ji izročil torbo. Ni še babica naredila deset korakov, ko je začutila v sebi novo bolečino. Položila je torbo na sneg in za trenutek obstala. Tako strašno utrujena je bila, da bi se sama najrajši sedla na tla in se vsaj malo oddahnila. Ko je videla, da se ji nekdo bliža, je pograbila torbo in z velikim trudom naredila nekaj korakov. Bolečina, ki je prej za trenutek popustila, je spet narasla. Šele v tem trenutku se je zavedla, da je prišla tudi njena težka ura.

Zbrala je vse moči in odšla dalje. Srečavala je ljudi, umikala se jim je s poti, vendar ni nikomur pogledala v obraz, nikogar prosila pomoči.

Dalje, dalje... Z nadčloveško močjo se je pomikala skozi vas. Zdelo se ji je, da bo zdaj, zdaj omahnila. Nikoli se še ni pot tako strašno vlekla. Sredi vasi sta dvojčici glasno zajokali.

»Zebe ju, siročici. O, da bi bila že skoro doma! Marija, tudi ti si nočoj hodila taka in s tako bolečino okrog, pa še doma nisi imela.«

Spet jo je zabelelo tako močno, da je polglasno zaječala. Že je mislila potrkati na duri bližnje hiše, toda spomnila se je, da takega obiska sredi svete noči pač nihče ne bi bil vesel. Dihala je gorko sapo otročičkoma v obraz in s podvojeno močjo stopala proti domu.

Za oddalec je videla luč v svoji izbi. Nepopisna radost jo je obela, da bo nazadnje le v svoji sobi. Čutila je, da je pri kraju s svojimi močmi.

Udarila je z nogami na vežne duri in počakala. Nobenega odziva ni bilo. Potrkala je vnovič. V notranjstvi je bilo vse tiho.

»Moj Bog, vsi so odšli k polnočnici!« je vzdihnila. Po dolgih, dolgih letih so se ji spet udre solze po licu. Pa je mislila, da so se ji te zdavnaj posušile... »

Naslonila se je na podboje vrat. Tresoč se od bolečine, mraza in utrujenosti bi bila kmalu zdrknila na tla. Kakor pijanec se je opotekala proti hlevu. Tam je položila dvojčici na suho listje, sama pa se je stisnila h kravi Ciki, da bi jo ona ogrela.

Bilo ji je nekoliko lažje. Ob napaču bolečin ji je bila v tolažbo misel na Mater božjo.

»Bog ve, ali je ona jokala, ko je morala v hlevu roditi božje Dete?« se je vpraševala. Nič več ni mislila na svoje gorje, mislila je samo na njo. Tako živo še nikoli ni doživljala svete noči.

Solze žalosti so se do kraja posušile. Sama ni vedela, koliko časa je molila:

»Ki si ga Devica vesela rodila...«

»Mati božja je bila srečna, je bila vesela, ko je v taki revščini rodila božje Dete!« Kakor bi ji nekdo šepetal sladke besede v dušo, ji je bilo. Ob njih se je rahlo zazibala v sanje.

Na sam božični dan se je mož vrnil iz tovarne. Dvanajstletna hčerka Ivanka mu je pohitela nasproti z veselo novico:

»Oče, oče, pomisli! Mama je ponoči kupila tri otročičke!«

Mož je prebledel in na vso sapo odprl vrata spalnice. Iz postelje se mu je naamebnila žena. Na njeni desnici je jokal čvrst otročiček, na njeni levici pa sta se stiskali še dve drobni glavičici. Kar odrevenel je in preplašeno meril z očmi zdaj ženo, zdaj otroke. Žena se je medtem zganičila, dvignila glavo otročička ob svoji desnici in vsa srečna rekla:

»Lej, tale je naš!«

»In ta dva?« je vprašal mož in naperil kazalec v otročička na njeni levici.

»Ta dva sta pa od Marjane iz Belce,« je pojasnila žena.

Možev obraz se je zjasnil. Stopil je tesno k postelji, sklonil se je nad obrazkom, ki je ves nežen in droben ležal na desni strani otročnice ter ga narahlo pobožal z raskavo dlanjo.

»Ej, ti moj Janez!« je zadovoljno zabundal in ga s kazalcem poščegetal pod brado. »Treh bi se res skoraj ustrašil, tebe bomo pa že kako na noge spravili!«

Ob teh moževih besedah se je materi zdelo, da se ji je težka gora zavalila od srca. Vse trpljenje, ki ga je morala sredi božične noči prestati, je bilo pozabljeno.

Zivalska hvaležnost

V zoološkem (Zivalskem) vrtu v San Diegu v Kaliforniji so imeli neko krasno tigrinjo, ki pa se nikakor ni hotela sprizniti s svojim ujetniškim življenjem v kletki. Postala je že tako jeziljiva in nevarna, da so jo postavili na nekak otoček, obdan z globokim jarkom, ker tigri menda ne znajo plavati.

Nekega dne je ujetnica zopet tako besnela, da se ji je res posrečilo priti iz kletke. Toda naltela je na nepremagljivo oviro — na vodo v parku. Planila je sicer vanjo, pa ji njene plavalne

Vsem kmetovalcem našega mlina in žage želimo
BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE
in jih b. mo še nada: je dobro postregli.

Krevašov valični mlin
Anica Leben

Za Božič!

zmožnosti niso dopuščale doseči nasprotni breg. Njen služabnik, ki je slučajno gledal njeno početje, jo je začel klicati k sebi, ji pomolil neko lestvo, na katero je splezala in se rešila. Morda ji je hladna kopal toliko ohladila kri, ali pa se je tako veselila svoje rešitve iz žrela smrti — vsekakor se je ljubeznivo pritisnila k svojemu rešitelju in ga prijazno gledala, kar je vse ki so jo poznali iz njenih divjih trbruhov jeze, zelo osupnito. Njeno nenavadno spreobrnjenje pa ni bilo samo trenutno, ampak je od tistega časa še vedno najkrotkejša in najhvaležnejša žival omenjenega vrta. Njen rešitelj gre brez skrbi v njeno kletko, kjer ga nekdanja divjakinja sprejme nadvse veselo in priliznjeno.

Proti požarom zavarujc

Generalno ravnateljstvo

Ljubljani, Gajeva ulica 2.

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

Prevzema tudi vsa druga zavarovanja. — Sprejema nove sodelavce.

Vojaske zdravnik novince: »Ste je, da ste nekoliko kratkovidni, pa bomo je poskrbeli, da pricete v prednje strelske jarkove.«

Letovikar: »Vi ste pa gotovo mnogo potrpenja rabili, da ste ujeli toliko rib.«
Ribiz: »Ne, samo črve sem rabil.«

Singapur

Najjužnejši del Malajskega polotoka se klanja v majnunim zalivom, kjer leži mesto Singapur z veliko angleško vojno luko. V mestu je zelo razvita trgovina in industrija. Temu je vzrok in redni zemljepisni položaj. Le majhen zaliv loči Singapur od otoka Jave, ob Singapur samem pa vodi redna vodna pot na Japonsko. Singapur gošpodari nad to pomorsko potjo.

Angleži so uvideli izreden položaj mesta in zaliva, zato so takoj po svetovni vojni pričeli graditi v Singapur: in pristanišča velike vojaške naprave. Predvsem so utrdili veliko vojno pristanišče kot sedež angleškega tihooceanskega brodarja. V lukj so naglo popravljali največje svetovne ladje. Okoliški bregovi s vasmi vrst so prekržani s vojaškimi cestami in utrdbami. V zemlji so velika skladišča za municijo in vojaške potrebljine. Letalsko oporišče je sestavljeno iz troh vojaških in enega civilnega letališča. Angleži so irtvovali za to utrdbo težke milijone, pravijo pa, da je Singapur s morja neosvojljiv. Lažji je čestop do singapurskih trdnjav s kopnega. Utrjevanje Singapura je v prvi vrsti naperjeno proti Japoncem. Še so Japonci že prodrii v francoske Indokino, je odprto tudi vpraskanje Singapura. Angleži bi za vsako ceno radi obdržali na vzhodni Gibraltar in se zanašajo na pomoč ameriških pomorskih vojnih sil.

Vsem zastopnikom!

Poslali smo Vam več izvodov božične številke »Domoljuba« za agitacijo. Pridobite novih naročnikov! Kdor do 8. decembra ni naročil »Slovenčega koledarja«, ga lahko še naroči do novega leta. Koledar bomo ponatisnili. Stane le 18 Din, ki jih je treba plačati ob naročilu. Za nenarečnike »Domoljuba« stane 28 Din.

Poceni so se preživljali. V Moskovi so občudili na tri leta jode muža, ki je sebe in svojo družino štiri leta preživljal s samimi tatvinami perutnine. Moč je odhajal na te tatvinske poti sprva sam s motornim kolesom. Ko je začel »poselcveteti«, si je omislil poseben voz za sakračeno

blago in njegova žena ter ljubavnica sta to blago prodajali. V teh štirih letih je obiskal skoraj vse kraje v bližnji in daljni okolici Moskve. Sredi predlanskega novembra so ga končno ulovili. Izkazalo se je, da je izbil iz utradenih kokoli, rac, gose in puranov skoraj 150.000 dinarjev.

„DRAVA“ je prava

zavarovalnica malega človeka

MAŘIBOR, Sodna ul. 1
v lastni palači

Vašim dragim za Božič
življenjske polico „DRAVA“

Zahtevajte prospekte in obisk
zastopnikov!

Izkrena voščila in poskrbo pa pošiljajo iz Straklišča: Korolec Viktor, pojaurednik, Grilee Friderik, kaplar, Jureak Ignac, Potnik Anton, Kranj Jaka, Stagoj Jakob, Jakob Rudolf, Rakornik Anton, Sodin Janer, Roja Alojz, Crepinšek Janer, Gajšek Anton, Berzšek Vladimir, Senegadnik Ferdinand, Germ Anton, Medved Anton, Fijavž Franc, Jezernik Jaka, Kugler Dominik,

Hrastnik Franc, kaplar; Samec Anton, Videvišek Konrad, Dobnik Maks, Terjaneč Ivan in Franc Prekaršek Ferdinand, Kovač Blaž, Lužar Rudolf, Dobrotinšek Pavel, Slenevišek Pavel, Knez Karel, podn.; Cokan Alojz, Verder Martin, Novčan Ignac, Steble Alojz, Založnik Franc, podn.; Zidar Franc, Ivanšek Feliks, Sivka Franc, Špos Ivan.

Kako živi predsednik Roosevelt

Evropska vojna je temeljito spremenila naša življenja ameriškega predsednika Roosevelta. Vplivala je ne samo na njegovo javno, ampak tudi na njegovo zasebno življenje.

Pred izbruhom evropske vojne je ameriški predsednik Roosevelt zjutraj rad poležaval. Do desete ure je bil v postelji. V posteljo so mu morali prineeti čokolado in jutranje časopise, ki jih je med tem časom prebral. Po izbruhu evropske vojne pa vstaja zelo zgodaj in odhaja ob sedmih še redno s doma. Ze zgodaj ima telefonske razgovore s ameriški poslanci v Evropi in Aziji. Tudi prijetne domače večerje, ki jih je prirajal prej v krogu svoje družine in najbližjih prijateljev, je sedaj opustil. Le redkokdaj ga vidimo pri plavanju. Rooseveltove najljubše športu. Prej je vake sobote povabil častnike na kopanje in s njim igral water-polo. Tudi tega je zdaj konec. Edina strast, ki je ni opustil, temveč jo goji še s večjim veseljem, je zbiranje modelov za ladje.

Novi časi so prinesli spremembo tudi v Rooseveltovo naravo. Prej si slisal mnogo govoriti o njegovem humorju in šaljivosti. Vedno je bil dobre volje. Sedaj pa mu je obraz vedno resen. Le redko se s kom pošali.

Gnojilne črpalke GAMA

brzoparilniki
štedilniki

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabl,
10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje

Podržaj Ciril, lg 147 pri Ljubljani

Vere na Letonkem. Mala republika Letonija ima dva milijona prebivalcev. Med njimi je 477.000 katoličanov in 1.060.000 protestantov ter 180.000 pravoslavcev.

Ona: »Pravkar sem brala, da je bil neki Sufraj še pri svojih štiridesetih letih nepisumen. Nato se je zagledal v neko žensko in njej se ljubo je v dobrih dveh letih postal učenjak.«

On: »To še ni nič. Jaz sem poznal nekoga, ki je bil pri štiridesetih letih znan učenjak. Nato se je zagledal v neko žensko in v dveh dneh postal norec.«

Največji slovenski pupilarnovarni denarni zavod

Mestna hranilnica ljubljanska

Vloge na hranilne knjižice, tekoče račune, domače hranilnike. Pupilarni oddelek. Posojila na hipoteke, menice in lombard.

Za vloge in obveze hranilnice jamči

Mestna občina ljubljanska

Pri kašlju
REMEDIA
Guajacol
SIRUP

v temle originalnem zavoju
DOBIVA SE V VSEH APOTEKAH
Glavno zastopstvo za Slovenijo:
APOTEKA BAHOVEC, LJUBLJANA

Novi grobovi

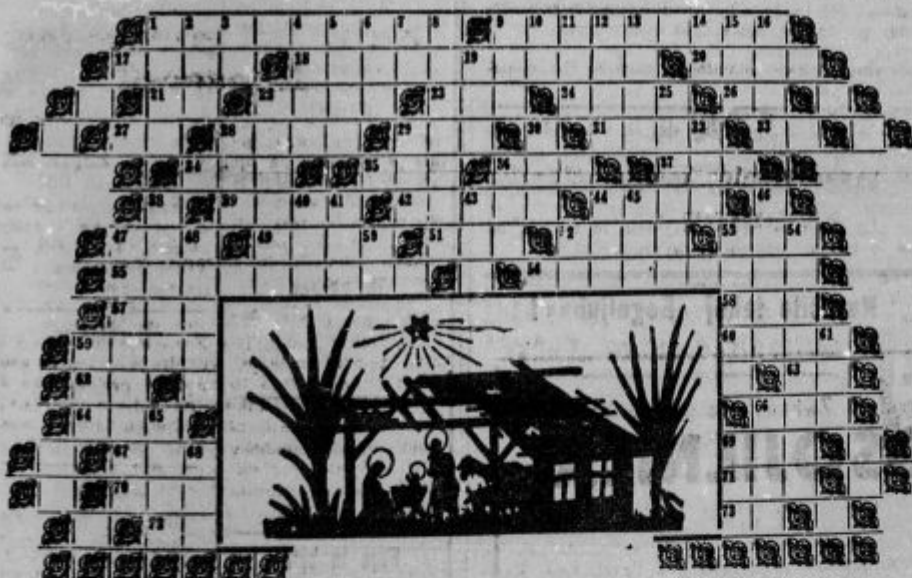
m Umrli so: V Ljubecni trgovka Neža Juteršek roj. Krašek; v Celju provincijal p. Linus Prah; v Zuženberku posestnik in trgovec Alojz Vehovec; uradnik Ceh Milan; pri Sv. Urbanu pri Ptuj, vdova po nadučitelju Josipina Berjak roj. Munda. — V Ljubljani so odšli v večnost davčni upravitelj v p. Maks Ivanc; Slava Milavec roj. Dolničar; Anton Logar; višji revident drž. železnic v p. Fran Planinec. Naj počivajo v miru!

Trgovec: »Če s tem živalnim strojem ne boste zadovoljni, ga v osemih dneh lahko vrnete.«
Graparica: »Moj dragi gospod, v osemih dneh ne bom mogla vsega sešiti, kar imam pripravljenega.«

Voščila naših vojakov

Slovenski fantje-vojaki v Skofji Loki: Novak Peter, Adlešič, Bižol Jožef, Predrag, Medoš Fr., Doblilc, Gorene Janex, Kamnica, Drnovšek Stan-ko, Črnomelj, Dvojmoč Anton, Kanžarica, Puhček Jože, Podlog, Gregorič Franc, Črnomelj, Jakobčič Rude, Adlešiči.

Križanka

Besede pomenijo: 1. V drugič storjeno dejanje — 9. Telovadni gib — 17. Velike lesene posode — 18. Božično voščilo reševalcem križank — 20. Človeški ud — 21. Egiptovsko božanstvo — 22. Izoolbina v zemlji — 23. Kratko žensko ime — 24. Prometno sredstvo — 26. Predlog — 27. Pritrdilnica — 28. Del očesa — 29. Prestolnica južnoevropske države — 31. Nasip — 33. Konček kopaine — 34. Stvar, ki dam ali dobim zastoj — 35. Časovno razjelo — 36. Fizična oblika vode — 37. Stavbni material — 39. Domače moško krstno ime — 42. Težka stvar v veliki množini — 44. Lepo-slovno delo — 47. Nizka pokrajina, zaokrožena s tuzina — 49. Jezaa, ostrobosedna — 51. Raj po veri starih Slovanov — 52. Začinjen s kuhinjsko začimbo — 53. Rumenočrni ptič — 55. Fizično, strateško delo, kirurško zdravljuje — 56. Naša domovina — 57. Sladka jed — 58. Pesniška vprašalnica — 59. Slovenski nabožni pisatelj — 60. Grški bajestovni letalec — 62. Kratica moškega kratnega imena — 63. Oblika pomožnega glagola biti — 64. Zdihljaj — 66. Staro slovansko polbožanstvo — 67. Čutilo na obrazu — 69. Šport, pa tudi način prehrane

kulturno nižjih narodov — 70. Ženski glas — 71. Sedež čuta — 72. Začetni črki priimka in imena slovenskega pisatelja — 73. Pritrdilnica. Navpično: 1. Majhna denarna enota — 2. Oblika pesnitve — 3. Nikalnica — 4. Steharn — 5. Žensko krstno ime — 6. Skrajšano žensko ime — 7. Sesta in četrti črka v abecedni slovo — 8. Po postavi ali duhu močan človek — 9. v. — 12. Planina v Srbiji — 13. Star človek — 14. Veznik — 15. Vojno orožje — 16. Moško krstno ime — 19. Ne more govoriti — 22. Mesto v Palestini — 25. Domač mesni praznik — 28. Naselje — 29. Pregovor — 30. Sanje — 132. Domača žival — 36. Zver — 38. Močna začimba — 40. Domača priliznjena žival — 41. Skrajšano moško krstno ime — 43. Godna rastlina — 44. Strast (4. sklon) — 45. Lep ptič — 46. Branilec domovine — 47. Pojm, ki je človeku najbolj pri srcu — 48. Zamrznjen — 50. Vzklik — 52. Kratica besede »slovenski« — 53. Sredstvo proti malariji — 54. Bosansko mesto — 59. Preka — 61. Pritrdilno dejstva, resnica — 65. Majhna grč — 66. Kraški morsk zaliv — 68. Oblika dvojine glagola biti — 69. Maščoba.

d Nagli tempo našega časa zahteva od nas prekomerli duševni in telesni napor. Zato moramo paziti zlasti na prehrano, ki naj bo lahko prebavljiva, pri tem pa krepi- na in zdrava. Zlasti važno je, da pazimo kaj zavijemo zjutraj in zvečer. Čaša toplega »Emonac čaja Vas ne bo nikoli razočarala, ker je to resnično zdravi, cvetlični čaj, ki Vam nudi tudi z dodatkom mleka, citrone, ruma ali žganja prijetno pijačo. Toda samo pravi »Emonac cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod.

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega slad- jevca napravite z

JABLINOM

Zavoj din 30.—, pošlino zaračunamo posebej. Pošljamo samo proti povzetju!

Drogerija Emona - Iv. Kanc
Ljubljana - Nebotičnik

NAZNANILA

a Januarska ševilka Vigradi je izšla. Letna naročnina 30 din. Za nabiralke novih naročnic so razpisane lepe nagrade: za 15 novih naročnic v letovini 150 din ali isto vrednost v blagu; za 10 novih naročnic 7 m šifona ali poljuben predmet v vrednosti 100 din; za 5 novih naročnic poljuben predmet v vrednosti 50 din; za 3 nove naročnice plačan izvod Vigradi za leto 1940. Nagrado lahko dobi vsakdo, ki pogoje izpolni, t. j., da je za nove naročnice poravnana celoletna naročnina do 31. marca 1941. Pošljite naslove novih naročnic na upravo Vigradi, Ljubljana, Pražakova 8.

Kadar potrebujete
GONILNE JERMENE
ŽAGE in
MLINSKE POTREBSCINE
oblastito tvrdko
FR. BRČAR, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 35.

Pomagajmo siromakom!

Reveže imamo v vsakem kraju, vmes pa tudi take, ki imajo več kot za potrebo. Povsod naj- domo med ponosnimi in trdnimi domovi tudi niske kočice, kjer prebivajo siromaki. Poletni že še nekaj zaslužijo, od česar jim za samo seveda bne malo ostane. »Kaj bo, kaj bo! mi je ne- davno tožila uboga mati. »Pet jih imam, hrane pa komaj do božiča. Trije hodijo v šolo, skoraj boel so in brez tople obleke. Kaj bodo počeli v mrazu! je vzdihnila in solza ji je zdrknila po velem licu.

Namignil sem ji, naj bi malo poprosila. »Tam- kaj pa tamka!« sem ji naštel nekatere hiše, kjer so premožni in bi lahko pomagali.

»Sem že poskusila,« mi je hitro odvrnila.

»Mož, na katerega sem se zanašala, mi celo kru- ha ni odrezal. Njegov sosed pa je napeljal okrog hiše žico in priklenil psa, tako da ne pride blizu živa duša!«

Spoznal sem bridko resnico: tisti, ki bi lah- ko pomagali, skoraj nič ne dajo; celo ošabni in hudobni so v svojem izobilju. Smilita se mi je uboga ženica, ki je prošila premožnega sosedu, naj ji da kako ponošeno obleko. »Kopico otrok imam,« je okrepila svojo prošnjo. »Pa jih daj v barvo,« je dejal zasmehljivo. »Mar bi imela backe, kate im volna sama zraste.« — Ali ne kličejo take besede očitno kazni in maščevanje?

Pomagajmo siromakom! To je naravnost klic danes, ko je potreba zares velika. Pomagajmo vsak po svoji moči. Vse nam bo obilno povrnil On, ki pravi: »Blagor usmiljenim, zakaj usmilje- nje bodo dosegli.«

Naročite takoj »Bogoljub«!

NAGLUŠNI!**VIBRAPHON**

osnovno nov pripomoček za sluh, praktično NEVIDLJIV, brez tika, brez žice, brez baterije, brez kakršnih koli pritisklin, zdravniško preizkušen in priporočan. — Zahtevajte brezplačno Zlato knjižico sluha in pogoje za 30-dnevno preizkušnjo

Tu odrežite!
KUPON št. 16.

Poslite mi brezplačno in brezobvezno Zlato knjižico sluha in pogoje za 30-dnevno preizkušnjo

IME:

NASLOV:

APARATI VIBRAPHON
(Dep. 16) ZAGREB, Tomislavov trg 17

Sodnik: »Če vas zdajle oprostim kazni, ker ste bili pijani, ali se boste poboljšali?«

Obtoženec: »Bom, gospod sodnik, in takoj ga bom spil pol litra na vaše zdravje.«

**Gospodinja,
žene in
dekleta,**

Vaš list je
„Kmečka žena“!

Pišite po eno brezplačno številko, v kateri bo neko posebno razveseljivo pismo za Vas!

Uprava Mariber,
Koroška cesta 5.

Zobotrebnice vseh vrst

kupuje po najvišjih cenah

M. PAKIČ, LJUBLJANA (za vodo)

Pomen soluna za nas

Za velik del naše države je bil Solun, posebno pa njegova prosta cona važno uvozno in izvozno pristanišče. Iz podatkov naše carinske statistike posnemamo, da je znašal uvoz iz Soluna leta 1939 17.543 (1938 12.377) ton, izvoz pa 122.497 (149.095) ton in 126 (43.743) glav. Carinarnica Djevdjelija pa beleži v uvozu 2189 (2969) ton, v izvozu pa 22.711 (34.807) in 330.519 (172.156) glav.

V jugoslovanski svobodni coni v Solunu je znašal promet ladij 140 parnikov s 141.198 tonami (leta 1939), promet pa v uvozu 163.662 met. stotov,

Preizkušen redilni prašek

„Redin“ za prašiče

Vsak kmetovalec si lahko bitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado- stuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 8 din. po pošti 19 din, 3 zav. po pošti 35 din, 4 zav. po pošti 43 din. — Mnogo zahvalnih pisem.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.
Na deželi pa zahtevajte Redin pri Vašem trgovcu ali zadrugi, ker si prihranite poštnino.

in v izvozu 125.010 ton. Iz Jugoslavije je šlo v solunsko svobodno cono največ bakra, drv za kurjavo, magnezija, sira, kroma in cinkovih ter svinčenih koncentratov. Solun je bil torej izredno važen za izvoz rudnega bogastva Južne Srbije. Skozi Solun pa smo uvažali v našo državo kable, stroje, morsko sol, tračnice itd. Poleg tega je bil Solun tudi važno tržišče za našo južnosrbsko živino, posebno drobnico.

Mestni otrok, prvič na deželi, je videl, kako so na polju orali, sejali itd. »Mama, kaj pa delajo ti ljudje,« je vprašal začuden.

»Sejejo in sadijo, da bodo pridelali krompir, korenje, zelje in drugo,« pojasni mati.

»Le čemu se ukvarjajo s tem in trudijo, mi vse to vendar dobimo kar v prodajalni.«

Naročite takoj »Bogoljuba«!

**LJUDSKA POSOJILNICA
V LJUBLJANI**

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

▼ lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše

Novo in stare vloge,
ki so v celoti vsak
čas izplačljive

obrestuje po **4%;** proti odpovedi po **5%**

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali oje prostor vsaj za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridejke ali sejejo poslov oziroma obrtniki pomožnik ali vajencev in naroba.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hlapca

za kmečka dela sprejemem. Ljubljana, Vodnikova 111.

Več živalnih strojev

prvovrstnih znamk - novih in rabljenih - poceni naprodaj pri »Prometu« — nasproti Križanske cerkve. — (Tudi ob nedeljah dopoldan na ogled.)

Starinske knjige,

vsakovrstne, rokopise, podobne in drugo, kupim. Ponudbe na upr. »Domoljuba« pod zn. »Privatnik« št. 19612.

Smokve za žganjekuho

prvovrstno blago - v vsaki množini na razpolago po ugodni ceni pri tvrdki M. Stele - trgovina s sadjem na debelo, Ljubljana, Pogačarjev trg (knezoškofijska palača).

Pozor!

»Singer« velika cilindrica, dobro ohranjena, za 2600 din naprodaj. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 19493.

18. zvezek

Zgodb sv. pisma, dobro ohranjen, kupim: Lorber Jože, Zagorje ob Savi.

Kože

vsake vrste vzamem v obdelavo. Leopold Sajo, usnjak, Motnik št. 31.

Fige in brinje

dobite zopet pri tvrdki Fran Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa c. 33. Javna skladišča.

Kamnosešk. pomočnika brusarja za marmor in granit, vajenca brez oskrbe sprejme
FRANJO KUNOVAR, kamnosek Ljubljana - Sv. Križ.

Merjasca plemenjaka
13 mesecev starega - proda Janez Reš, Mošnje, p. Radovljica.

Moške obleke
perilo in vsa oblačila po priznani niskih cenah si nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14 - Ljubljana.

Novinec: »Gospod narednik, ali sme biti vaš jak kaznovan za nekaj, česar ni storil?«
Narednik: »Prav gotovo ne.«
Novinec: »Hvala Bogu. Jaz namreč nisem osnažil puške.«

»Domoljuba« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din.

Opisne in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zagotavljajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Urednik: Jože Kramarčič. — Za jugoslovansko tiskarno: Jože Kramarčič.